

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 3 oktober 2005*§ 3 Interpellation om insatser mot den ökande ungdomsarbetslösheten (nr 2005:20)*

Anförande nr 1

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har tidigare framställt en interpellation om ungdomsarbetslösheten i staden, och jag får tacka Roger Mogert för svaret. Vi är nog överens om mycket i det första stycket av svaret, eftersom det snarare är en beskrivning av det nuvarande läget och av den hopplöshet som många känner.

Jag tycker dock inte att svaret innehåller särskilt mycket av hjälp. Arbetslöshetsläget för ungdomar har ju inte uppstått plötsligt, utan den här utvecklingen har vi kunnat se under rätt så lång tid, men jag har inte upplevt att majoriteten har tagit signalerna på allvar.

I mars 2005 hade vi den högsta ungdomsarbetslösheten på 2000-talet. I riket finns nu över 60 000 ungdomar som står utan arbete eller är föremål för diverse åtgärder. Förutom dessa finns ytterligare en grupp på 26 000 ungdomar som är inskrivna vid arbetsförmedlingarna och som har timanställningar eller tillfälliga anställningar. Det finns också en tredje grupp, och det är de ungdomar som återfinns utanför de traditionella systemen, unga utanför. Dessa ungdomar har inte följts upp av någon. Nu först den 1 juli infördes en lag som säger att kommunerna ska följa upp den här gruppen.

Man uppskattar att den sistnämnda gruppen består av 25 000–30 000 ungdomar i hela landet. Detta är svårt att beräkna totalt, men sammanlagt blir det i alla fall i runda slängar minst 116 000 ungdomar som lever i en bräcklig eller utsatt situation.

Roger Mogerts svar lyder: kompetensfonden, sommarjobb, Navigatorcentra. Kompetensfonden och Navigatorcentra indikerar på insatser från kommunens sida, insatser som staten och arbetsförmedlingarna borde göra själva, utbildning och matchning. Mycket av kommunens insatser handlar om praktik och ungdomsanställningar inom offentlig sektor. Jag ser inte att några insatser riktas mot näringslivet. Sommarjobb är ju ett sextimmarsarbete under en treveckorsperiod för gymnasieungdomar. Det är ju inte rimligt att offentlig praktik och ungdomsanställning ska vara en lösning på problemet med arbetslösheten.

Min uppfattning är att man från majoriteten inte har ansträngt sig tillräckligt mycket. Trots att man har majoritet i riket, på landstingsnivå och i kommunen förefaller man vara handlingsförlamad. Med sådana majoritetsförhållanden borde man kunna uträtta otroligt mycket mera. Det är beklagligt främst för våra ungdomar, men även för välfärd och ekonomi i stort.

Det behövs snarare och snarast en omläggning av hela arbetsmarknads- och utbildningspolitiken på central och lokal nivå. En individualiserad skola med tydliga kunskapskrav kan vara en väg. Det är inte rimligt att var femte elev lämnar grundskolan utan att kunna skriva en sammanhängande text eller utan att kunna läsa en bok. Betydligt fler yrkesinriktade program med lärlingsutbildning – i likhet med det som man har infört i Danmark – är en annan möjlighet.

Slutligen anförs i svaret att investeringar i en utbyggd infrastruktur är angeläget för vår region för att man ska kunna få ned arbetslösheten. Det kan jag hålla med om. Det märkliga är bara att det inte händer så särskilt mycket, inte heller på den fronten. Jag har till exempel hittills inte erhållit svar på min motion från 2003 om just utbyggd infrastruktur och förbifarten. Den motionen har tigits ihjäl. Jag tror nog att den nuvarande majoriteten är väldigt kluven inom sig när det gäller framtida infrastruktursatsningar, och särskilt byggande av nord-sydliga förbindelser som stimulerar till tillväxt och företagande i Stockholmsregionen.

Men man kan ju alltid skriva om utbyggnad och infrastruktursatsningar i ett interpellationssvar. Om inte annat så ser det ju bra ut på papperet.

Anförande nr 3

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är inte bara så att investeringar i infrastruktur ser bra ut på papperet, det är bra i verkligheten också. Vi har ju i dag den högsta investeringsvolym som vi har haft på många, många år i Stockholm. Det var till och med så att när vi talade om det strategiska ärendet oroade sig oppositionen för att investeringstakten och investeringsvolymen var för hög. Så var det ju.

Sedan ska vi i och för sig skilja mellan investeringspolitik, näringspolitik och det som är ren arbetsmarknadspolitik. Arbetsmarknadspolitik i sig syftar ju till att få arbetsmarknaden att fungera bättre. Då handlar det om att matcha arbetskraftens behov och arbetsgivarnas behov, att se till att de enskilda står starka och rustade för att de ska kunna komma närmare arbetsmarknaden och ta ett jobb. Det handlar inte om att skapa jobb i privat sektor utan om att se till att de som står till arbetsmarknadens förfogande också är det som ibland brukar kallas för anställningsbara.

Du nämnde lärlingsjobb. Ett exempel på det som vi gör är ett projekt som kallas *Ungas yrkesrevansch* och som vi driver tillsammans med Hantverksföreningen där 100 ungdomar får en kvalificerad hantverksutbildning och en lärlingsutbildning. Vi är säkra på att en stor andel av dessa ungdomar kommer att få jobb.

Jag vill passa på att säga någonting också om Navigatorcentra och unga utanför. Du har helt rätt i att de ungdomar som inte finns med i arbetslöshetsstatistiken, som inte finns på skolorna och som inte finns med i försörjningsstödsstatistiken är ett av de största problemen som vi har. Där har vi bett om att få vara försökskommun för navigatorverksamheten. Den syftar till att hitta dessa killar och tjejer för att få in dem i utbildning eller i jobb.

Till sist vill jag säga att jag är väldigt glad över att ni nu engagerar er i arbetsmarknadsfrågorna, att ni nu efter ungefär hundra år har insett att detta är viktiga frågor, att

rätten till ett arbete och rätten till trygghet på arbetsmarknaden är centrala mänskliga rättigheter.

Anförande nr 4

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): För mig känns det i grunden väldigt fel att ungdomar direkt efter skolan ska behöva bli föremål för bidrag eller åtgärder. Det må vara Navigatorcentra eller vad sjutton man nu kallar det.

Vi vet ju att det redan i dag står 1,7 miljoner människor i arbetsför ålder utanför arbetsmarknaden. Är det detta koncept som vi ska möta ungdomarna med? Det här är redan ett erkänt misslyckande. Över 3 000 ungdomar står utanför arbetsmarknaden bara i Stockholm. Det är en tickande bomb. Det finns en stor risk för ett cementerat utanförskap om vi inte ser upp.

Dessa ungdomsgrupper bör ha minst 40 år kvar på arbetsmarknaden innan det blir aktuellt med pension. Vad händer med dem när de har varit arbetslösa ett par år? Kommer de någonsin in på arbetsmarknaden? Och vad händer då?

Nej, Roger Mogert, jag tycker att det krävs betydligt mer än administrativa åtgärder och Navigatorcentra. Navigera till vad förresten? Utan mål och kompass kan vi navigera hur mycket och hur länge som helst, men det blir ju bara torrsim. Resultatet lyser med sin frånvaro. I förlängningen måste man kunna navigera fram till några jobb. De jobben finns ju inte. Det råder brist på arbetstillfällen i dag. Vi måste i stället hitta svaret på frågan varför arbetsgivarna inte kan erbjuda arbeten. Det handlar ytterst om incitament för att få fram nya företag och en investeringsvilja för att utvidga antalet arbetstillfällen inom näringslivet. Allt annat är bara konstgjord andning och en vägran att ta till sig allvaret i situationen.

Man döljer siffrorna med statistik och program. En ökning av arbetsmarknadspolitiska insatser håller inte. Vart tog tillväxten vägen? Det förefaller som att man är handlingsförlamad, inte bara på kommunal nivå utan dessvärre även på regeringsnivå. De aktiviteter som vi har sett och hört om är typ höjd kommunalskatt, biltullar, utjämningsbidrag och så vidare, och de bromsar för Stockholm i stället för att Stockholm behöver en skjuts framåt.

Anförande nr 5

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Vi ska kanske inte gräva ned oss så mycket i diskussionen om Navigatorcentra. Det är en väldigt specifik verksamhet som jag tycker är mycket intressant. Jag blir lite ledsen när du säger att det skulle vara en typ av bidrag eller åtgärd. Det handlar ju om att identifiera individer som befinner sig i ett kraftigt socialt utanförskap. De känner sig inte hemma i vårt samhälle. Vi ska möta dem och se till att de kommer in i samhället. Det handlar om gruppen 16–20 år och om att få in dem i gymnasiesystemet. Jag vet inte om det ska klassas som bidrag eller åtgärd för att dölja några problem. Det är väl bra allmänmänsklig politik.

Du pratar om att det står 1½ miljon människor utanför arbetsmarknaden. Låt mig då påpeka att då räknar du in gymnasiestuderande, komvuxstuderande, föräldralediga, värnpliktiga, sjuka etcetera. Det är inte en helt hederlig siffra.

Sedan måste jag till sist fråga: Vad är ert arbetsmarknadspolitiska alternativ? För ett tag sedan presenterade ni ett 5-punktsprogram. Alla punkter utom en var desamma som den statliga politiken. Och vad var den femte punkten? Jo, att samtliga arbetslösa i Stockholm efter fem dagar skulle tvingas att arbeta för att få socialbidrag, och på så vis skulle de inte klassas som arbetslösa. Det är alternativet.

Anförande nr 6

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Jag tycker att det är viktigt att ta till sig ordet tillväxt. Händer det ingenting på den fronten är det svårt att komma ut i arbetslivet. Det gäller inte bara för ungdomar, utan det gäller också för övriga.

Ett sätt är ju att hålla en låg skattenivå som stimulerar till satsningar. En annan åtgärd är att se till att regelsystemet inte är alltför hämmande för arbetsgivarna och att man underlättar för de småföretagare och företag som kan tänka sig att investera i nya jobb bara de inte möter alla hinder som de säger sig uppleva i dag. Det är de hindren som jag tycker att man aktivt måste jobba med.

Jag förstår att Roger Mogert inte kan lösa hela problemet. Staden och kommunen har en roll medan staten har en helt annan. Men man kan ju uppvakta varandra. Man kan möta sina representanter på riksnivå och försöka upplysa om det prekära läge som Stockholm befinner sig i när det gäller de ungdomar som ju ändå ska vara vår framtid. Där känner jag en väldigt stor misströstan just nu, och det är väldigt olyckligt, framför allt med tanke på ungdomarna.

Jag tycker inte att jag har hört om någon lösning på problemet med ungdomsarbetslösheten i den här debatten i dag. Det är det gamla vanliga receptet: arbetsmarknadspolitiska åtgärder av olika slag och bidrag. Det är ett slitet tema och en sliten melodi, tycker jag. Det leder inte heller till fler jobb.

För bara ett par månader sedan hörde vi att aktivitetsgarantin inte leder till jobb för det stora flertalet. Till och med LO har insett detta. Endast 11 procent av LO-medlemmarna tror att det behövs mer pengar till Ams-åtgärder medan hela 79 procent tror att det är viktigare att skapa goda förutsättningar för småföretag. Färre och enklare regler och ett lägre skattetryck har stor betydelse för om företagen ska utvecklas positivt, säger man. Lyssna på LO, Roger Mogert!

Finns det någon politik över huvud taget för dessa ungdomar? De ska väl också få tillgång till arbete, bostad och delaktighet i samhället, och inte minst samla pensionspoäng som alla andra. Vad händer med de ungdomarna när de blir gamla om de inte har varit på arbetsmarknaden? Hur ska de kunna få några pensionspoäng om de inte har haft något arbete?

Det känns som att majoriteten inte har någon politik för att få fram fler riktiga jobb. Det här måste vara en väckarklocka i ett sent skede för både kommunpolitiker och rikspolitiker. Jag kan inte annat än att beklaga att jag med samma majoritet i staden,

landstinget och riket inte får något annat svar än det som jag har fått i den här angelägna frågan. Det är tragiskt och beklämmande.

Anförande nr 7

Borgarrådet M o g e r t (s): Du säger att det är tragiskt och beklämmande. Du frågade om arbetsmarknadsåtgärder och jag svarade på det. Om vi lyfter blicken lite grann och tittar på riksnivå så visst är tillväxten intressant. Jag har ingen annan uppfattning. Men se vad som har hänt! Vi har halverat arbetslösheten från 1996 till 2003. Det intressanta som har hänt under de senaste två åren är att man har fått någonting som kallas för *jobless growth*, alltså vi har en tillväxt men det har inte blivit några nya jobb. Det är den situation vi har i dag. Det är därför som det är ännu mer intressant att tala om överbryggnings, om matchning och om rustning. Vi måste se till att hjälpa till för att få arbetsmarkanden att fungera.

Sedan säger du att det handlar om att underlätta för företagen. Företagarorganisationerna har fortfarande förslag om att man ska avskaffa LAS och sympatiåtgärder. Det kan du vara ganska trygg i, att jag inte tänker uppvakta regeringen om det. För det första tycker jag inte så och för det andra finns det inte några som helst bevisade samband mellan detta och ökad tillväxt. Ni tycker ju inte heller det längre. Ni har ändrat uppfattning i den här frågan. På er senaste stämma talade den senaste i raddan av socialistagitatorer om för er hur detta drabbar människor på arbetsmarknaden. Jag hörde ett fantastiskt tal av Erik Odenberg – tror jag att han heter – som tog upp situationen med slovakerna. Där har ni ändrat uppfattning, och det är jättebra.

Men resultatet för er del är ju att ni inte har någon som helst politik på det här området utom ett förslag om att man ska tvinga alla arbetslösa att jobba för att få socialbidrag.

§ 5 Interpellation om en politik för företagande och tillväxt (nr 2005:26)

Anförande nr 8

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Nu ska vi prata om arbetslöshet och näringsliv och framtiden för Stockholm. Då skulle vi kunna käbbla länge om hur bilden egentligen ser ut. Jag kommer att fortsätta att säga att 22 000 människor nu är öppet arbetslösa i Stockholm. Det är nästan 50 procent mer än det var när Annika Billström tillträdde. 5 600 personer befinner sig i olika typer av åtgärder. Det är 50 procent fler än när Annika Billström tillträdde.

Sedan jag skrev den här interpellationen har jag kunnat konstatera att ytterligare 3 000 människor i Stockholm har förlorat jobbet. Till detta ska vi också räkna frågan om ungdomsarbetslösheten som kanske är den allra största utmaningen. Långt många fler ungdomar än tidigare går i dag direkt ut i öppen arbetslöshet. Det är det största nederlaget, och det tror jag att även Annika Billström inser.

Sedan kommer jag in på lösningarna, herr ordförande. Annika Billström vill helst inte prata om hur verkligheten ser ut. Möjligen vill hon prata om lösningar, och då har jag några förslag till sådana. Jag har ställt frågor till Annika Billström om gemensamma uppvaktningar, engagemang, förenklingsprocesser och annat för att få fram de nya jobben. Jag tror att de nya jobben skapas i de sektorer som Stockholm har en stark profil i, men framför allt i de småföretag som finns i Stockholm. Allting tyder på att det är i små företag, hos ensamföretagare eller småföretagare med några få anställda som den stora potentialen finns för att få fler människor i arbete.

Jag har ställt en rad olika frågor till Annika Billström, och jag måste säga att jag är väldigt besviken över att jag inte har fått några konkreta svar på dem. Egentligen skulle jag vilja veta varför det är en så hemsk idé att vi gemensamt skulle uppvakta regeringen och uppmana den att genomföra regelförenklingar, införa förbättrade villkor för kostnaderna vid sjukfrånvaro, genomföra en förbättring av skatteutjämningsystemet och att inte genomföra en avveckling av energi. Vi bör ta gemensamma tag.

När vi skapade det som nu är Näringslivsbolaget, som nu i dagarna ska byta namn, var ambitionen – som jag uppfattade den i alla fall – inte att det skulle bli någon sorts propagandakontor för Annika Billströms tre år vid makten. I stället skulle det vara en plattform för oss att gemensamt jobba för konkreta mål i Stockholm.

Fortfarande har vi inte gjort någon uppvaktning till regeringen med anledning av att 22 000 personer har förlorat jobbet, och vi gör inte ens en uppvaktning när staten vill ta ifrån oss 3 000 statliga jobb för att skicka ut dem i landet med alla problem som det kommer att innebära för en rad olika myndigheter. Någon sådan uppvaktning har

inte gjorts. När jag ville ha ett sammanträde om att vi skulle genomföra den uppvaktningen ställdes det sammanträdet in.

Annika Billström efterlyser alltid gemensamma tag. Varenda gång jag är uppe en sådan här debatt begär Annika Billström ordet och säger: "Du är en sådan gnällspik, Mikael Söderlund. Om du kunde vara lite konstruktiv och se det positiva som händer". Ja, det finns saker som är positiva, men det finns också saker i Stockholm som går att förbättra. Varje gång jag återkommer med frågor kring detta får jag inga svar.

Jag vill ta upp en konkret sak i Annika Billströms svar. Jag pratade faktiskt med Småföretagardelegationen, och det tyckte jag var positivt. Det inrättades en småföretagardelegation där man skulle gå igenom de rader av konkreta problem som småföretagare upplever i sin vardag, och det är ju en bra start.

Men när jag läser svaren får jag bilden av att allt är klart. De 57 punkterna är avprickade allihop, och nu ska vi gå vidare. Men de är inte alls avprickade. Det har satts i gång arbete på några punkter, vilket är positivt, men de är inte avslutade. Vi har inte gjort några konkreta förbättringar.

Om man jämför med andra kommuner i landet är vi fortfarande rankade på en total jumboplats när det gäller kommunala regler och kommunal byråkrati, osund konkurrens från kommunen, kommunala tjänstemäns attityder till företagande och även vi politikernas attityder till företagande.

2005, efter tre år, har det uppenbarligen hänt väldigt lite. På flera punkter har det gått åt fel håll. Men jag vill gärna sträcka ut en hand. Jag tycker att man ska samarbeta i sådana här frågor, men då måste man ju ta dem på allvar och inte bara vifta bort dem och säga att allt vänder, att allt är bra och att det inte finns några problem.

Jag är lite besviken över den attityden. Jag skulle vilja se en mer konstruktiv och öppen problematiserande attityd.

Anförande nr 10

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, Mikael Söderlund! Jag ska börja där du slutade. Så länge du inte beskriver verkligheten som den är har vi ingen som helst möjlighet att enas kring ett antal olika åtgärder. Som vuxen människa som har varit med i den här stadens verksamhet under många år borde väl också du kunna se att tillväxten ökar i Stockholm och att Stockholm är tillbaka som tillväxtmotor.

Näringslivsbolaget har sammanställt statistik från Statistiska Centralbyrån, Handelskammaren och andra institut. Vi ser att det nu har vänt på alla punkter, till och med när det gäller sysselsättningen. Du säger att jobb har försvunnit när vi vet att antalet jobb i privat sektor har ökat med 13 000 under 2004.

Antingen är du på månen och jag är kvar här på jorden, och jag vet inte hur vi ska kunna få ihop det här i Stockholm. Om vi ska kunna ta gemensamma tag måste vi utgå från en beskrivning som är gemensam.

Företagen känner inte igen sig i din beskrivning. Byggbranschen känner inte igen sig i Moderaternas gnällande. Ingen på den privata marknaden känner igen sig i ert gnällande. Jag tycker att vi har massor att göra. Att du uppfattar Stockholms näringslivskontor som en megafon för mig personligen är ju bara pinsamt. Vi vet att det görs oerhört mycket i Stockholm både när det gäller infrastruktur och när det gäller byggande. Vi vet att företagen ger oss godkänt för servicen, men vi har en bra bit kvar, och det är klart att vi ska fullfölja det arbetet.

Men att ständigt prata om att det går dåligt för Stockholm när vi alla vet att det har vänt och att ständigt säga att vi inte längre är Sveriges tillvästmotor gör oss inte bara till politiska motståndare. Människor som är enmansföretagare eller finns i medelstora företag i Stockholm skakar bara på huvudet och säger: Vi känner inte igen oss i Moderaternas beskrivning. Det verkar som att de vill att det ska gå sämre än vad det gör. Ja, banne mig undrar jag om det inte är så.

Anledningen till att det har hänt mycket under den här perioden är att vi satsar på precis det som företagen vill att vi ska satsa på: bygg bostäder åt våra anställda, se till att människor kan ta sig till och från jobbet kollektivt eller med bil, se till att Stockholm långsiktigt återtar sin position som den främsta regionen i Östersjöområdet, fundera över globaliseringens effekter i en internationell ekonomi. Det centrala är kanske inte de 3 000 jobben som har försvunnit, utan det kanske är hur Stockholm kan förstärka sitt metodarbete från den tradition vi har över blockgränserna och föra detta med Kista vidare till Norra stationsområdet och till hamnen. Det gäller i varje stor politisk fråga vi har framför oss.

Men problemet ligger i den här salen. Problemet, Mikael Söderlund, är att politikererna ännu inte är mogna att jobba ihop. Politikens största problem är att vi inte kan enas kring det minsta gemensamma. Ni vill hellre att det polariseras, och jag tycker att det ligger väldigt mycket av hemläxa hos ditt eget parti.

Anförande nr 11

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det var ju ett helt förutsägbart inlägg från Annika Billström. Jag berättade i mitt första inlägg vad hon skulle säga, och sedan gick Annika Billström upp och sade det jag sade att hon skulle säga. Prata om att cementera olika skyttegravar!

Jag måste säga att jag tycker att det är väldigt konstigt att Annika Billström inte kan se att vi lokalt i Stockholm kan göra oändligt mycket mer för att underlätta nyföretagande och småföretagande för att se till att det blir så enkelt som möjligt att driva företag och att anställa nya människor. Det är väldigt konstigt. Varje gång vi tar upp den diskussionen börjar Annika Billström prata om svartmålning och att vi inte ser verkligheten och en massa sådant.

Det är väl jättebra att det har vänt från att ha gått alldeles käpprätt åt skogen. Men bekymret är ju att vi fortfarande har ett av det lägsta antalet nyföretaganden i Europa, att det fortfarande upplevs som byråkratiskt och svårt att för småföretag i den här staden att ha kontakter med kommunen. Jag tycker faktiskt att det är ganska enkelt. Man kan börja gräva där man står, herr ordförande. Man behöver inte ta till de stora orden.

Varenda gång vi har en näringspolitisk diskussion i den här salen börjar Annika Billström prata om att Moderaterna är på månen och att hon är på jorden. Jag undrar vem det är som är på månen. Jag träffar småföretagare varje vecka, och de instämmer inte i hyllningskören till Annika Billströms eller Socialdemokraternas politik eller i vilket hus nu politiken bedrivs. Det allmänna intrycket, herr ordförande, är faktiskt att det fortfarande är alldeles för svårt och krångligt att driva företag i den här staden.

Det görs seriösa undersökningar varje år där man jämför Stockholm med andra kommuner i landet. De visar också på att hemläxan inte alls är gjord. I ljuset av att vi har en rekordhög arbetslöshet är det anmärkningsvärt att man inte föra en diskussion. Vi har faktiskt fortfarande en rekordhög arbetslöshet, du kan ju påstå vad du vill. Det är sant att det har vänt lite grann, men arbetslösheten fortsätter att vara väldigt hög.

På vilket sätt är det emot er politik att ställa upp en gemensam målsättning om att Stockholm ska ta sig till toppen i Svenskt Näringslivs undersökning? Varför kan vi inte enas om det? Det är väl en självklar utgångspunkt.

Sedan är det en rad saker som behöver åtgärdas i den här staden, men det sker inte. Det är inte så enkelt som att säga att man tar fram ett 56-punkterssmåföretagardelgationsprogram, bockar av det och lägger det till handlingarna, utan det är en kamp, ett arbete och en strategi som måste drivas varje dag.

Herr ordförande! Vi har nu att behandla ärenden om uteserveringar året runt. Det är nio krögare som vill kunna ha kvar sina uteserveringar. Har de fått ett besked? Nu är det oktober. Snart kommer snön, och de har fortfarande inte fått besked. Det är en sådan urenkel fråga att hantera. Jag tycker att det säger en hel del om klimatet i den här staden.

Anförande nr 12

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, Mikael Söderlund! Du ställer en fråga om varför det går så dåligt för Stockholm och varför vi inte ligger i topp i Europa och leder utvecklingen i tillväxtregionerna. Jag menar att du far fram med struntprat, Mikael. Du negligerar medvetet den kunskap som du får genom Näringslivsbolagets styrelsepost.

Underlaget till de siffror som du presenterar finns i någonting som heter Affärsvärlden som utkom den 8 oktober 2003. Rubriken lyder: *God natt Stockholm – från tillväxtmotor till krisort*. Visst, det har varit ganska krisigt i Stockholm. Vi har haft en negativ utveckling i hela Sverige, i hela Europa, i hela världen genom en ganska så kraftig lågkonjunktur. Nu håller vi på att reda ut den och kommer förhoppningsvis i takt med tiden.

Du påstår att allt är sämre när det är vänstern som styr. Visst är det så, om man ser det från din synpunkt. Det skulle jag också tycka om jag var moderat, vilket jag gudskelov inte är.

Vi har tittat på verkligheten för att se hur det ser ut i Stockholm i dag. Vi har fått rapporter som klart och tydligt visar att man minskar antalet varsel, att uppsägningarna har börjat upphöra och att man i stället anställer folk. Andelen arbetslösa har

därmed sjunkit och kommer att fortsätta att sjunka. Antalet anmälda arbetslösa på arbetsförmedlingen har minskat. Det betyder i sin tur att det är fler nystartade företag än det var när vi tog över.

Man kan lugnt säga att alla kurvor pekar uppåt, men så var ju tyvärr inte fallet när vi fick ta över efter er. Nu vill jag inte skylla på er och säga att det var ert fel att vi hamnade i någon sorts lågkonjunktur, i all synnerhet inte eftersom den var så kraftig. Men det var ändå det som vi fick ärva.

Anförande nr 13

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag tycker att Stockholm ska bli en världsstad att räkna med. Det är viktigt att man sätter Stockholm på kartan, inte bara i Östersjöregionen utan även i norra Europa. Vi jobbar med den strategin. Vi vet att den globala ekonomin påverkar oss. Vi vet att det är oerhört viktigt att vi har en samverkan och ett tydligt samarbete i regionen. Självkänt är det viktigt hur vi agerar i Stockholms stad.

Om två veckor ska jag träffa samtliga förvaltningschefer för att gå igenom den undersökning som Näringslivsbolaget har gjort angående servicen till företagarna. Oavsett om det gäller serveringstillstånd eller andra frågor måste vi jobba mer med det. Vi har bara fått Godkänt. Det skulle vara fantastiskt om vi fick Väl godkänt eller Mycket väl godkänt. Men där är vi ännu inte hemma.

Men om Mikael Söderlund fortsätter att hävda att vi inte är i kontakt med verkligheten kommer vi aldrig att nå varandra. Jag ställer nu frågan till dig: Vill du att vi enar oss eller vill du inte det? Jag trodde att näringspolitiken – det vill säga nyföretagande, ekonomisk utveckling, villkoren för företagen, byggande, infrastruktur och annat – var viktiga komponenter också för Moderaterna för att vi ska se till att Stockholm tar sig ur denna lågkonjunktur på allvar. Jag vill inget hellre.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att Stockholm stärker sin ställning i ett internationellt perspektiv. Vi måste ta till vara de områden där vi är världsledande. Vi är fortfarande världsledande i IT-frågor och när det gäller forskning kring bioteknik och biomedicin. Vi vet att vi är oslagbara i fråga om arkitektur, design och formgivning. Men det räcker inte. Vi måste också se till att servicenäringen och besöksnäringen kan vidareutvecklas. Självkänt är det så. Men när du påstår att vi inte gör någonting, då följer du inte med i Näringslivsbolagets arbete med de insatser som görs i Stockholm.

Om man tittar i den här skriften ser man att alla staplar pekar åt rätt håll. Så ser det ut för alla som tar del av den här statistiken utom för Moderaterna och Mikael Söderlund. Jag måste ställa frågan till dig: Är det så att du inte vill att det ska gå bra för Stockholm? Till sist blir det så tröttsamt för mig och för företagarna att ständigt höra detta gnäll. Är du beredd att ta mig i hand på att vara konstruktiv, ja, då kan vi åstadkomma många, många fler förbättringar.

Anförande nr 14

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Annika Billström, om du ärligen kan säga att du är nöjd med att ytterligare 3 000 människor har förlorat jobbet sedan jag skrev den här interpellationen är det väl bra då. Då har ni en gång för alla bevisat för alla i och utanför det här huset att arbetslöshetsmålet inte längre är Socialdemokraternas viktigaste målsättning, utan det är annat som gäller. Det handlar om flashig IT och *bioscience*.

Jag håller med dig om alla dina beskrivningar av Stockholms styrkor. Det är ju inte alls det som är bekymret, utan det är att alla undersökningar visar att om man vill komma till rätta med arbetslöshet och ungdomsarbetslöshet ska man jobba med småföretagsfrågor parallellt med att internationellt marknadsföra Stockholm.

Jag har aldrig påstått att det ingenting görs. Du, Annika Billström, du gör dig en väldig otjänst genom att på det här sättet beskriva mig och Moderaterna som någon sorts farande rymdraket runt månen som inte begriper något av verkligheten. Vi har väldigt mycket på fötterna. Vi stödde dig också i tillskapandet av Näringslivsbolaget i Stockholm som skulle jobba långsiktigt och konstruktivt oberoende av val och partigränser för att åstadkomma resultat.

Jag måste kasta tillbaka den boll som du ständigt skickar till Moderaterna om vad vi önskar och inte önskar. Varför använder du näringslivsfrågorna för att enkelsidigt beskriva verkligheten när den är mycket mer komplicerad och när den kräver mycket fler långsiktiga lösningar? Min och Moderaternas uppfattning och det som var skälet till att vi över huvud taget stödde bildandet av Näringslivsbolaget och arbetet med näringslivsfrågor i Stockholm var att vi skulle ta gemensamma tag, jobba konstruktivt och långsiktigt.

Herr ordförande! Jag har faktiskt aldrig i mitt politiska liv varit med om att man ställer in ett sammanträde i en nämnd eller i en bolagsstyrelse när en styrelseledamot har ett önskemål om ett sammanträde med anledning av en mycket konkret åtgärd i Stockholm, nämligen att regeringen tog ifrån oss 3 000 jobb över en natt, vilket har väckt mycket ont blod, engagemang och sorg bland många stockholmare. Det lades bara till handlingarna. Sammanträdet ställdes in. Jag tycker inte att det är ett konstruktivt seriöst sätt att föra fram näringslivsfrågor i Stockholm, särskilt inte mot bakgrund av att flera undersökningar visar att vi har en lång resa kvar i det praktiska arbetet för att göra Stockholm till en av Sveriges och gärna norra Europas mest småföretagervänliga städer. Det märks varje dag att det är väldiga svårigheter för småföretagare att verka i och ha kontakt med staden.

Den här interpellationen innehåller tio väldigt konkreta önskemål som vi skulle kunna samarbeta kring. Dem avfärdar du bara som moderat extremism och månfararresonemang. Jag tycker att de är väldigt konkreta, kopplade till den verklighet som många av Stockholms småföretagare upplever i sin vardag.

Anförande nr 15

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Just det, Mikael Söderlund. Det gäller nio konkreta krav och då villkorar du konstruktiviteten för att era krav ska gå igenom. Det är ju löjligt. Du har en syn på samarbete som inte handlar om att kompromissa, inte om att

samverka, inte om att ge och ta, utan det handlar om att ytterligare polarisera. Visst, fortsatt du med den mentaliteten och fortsatt att gnälla. Du får gärna göra det. Men jag minns ju hur det var i början på den här mandatperioden. Då sade ni lite håfullt att det var en hemsnickrad socialdemokratisk lågkonjunktur. Ja, men då är man väl ändå inte i kontakt med verkligheten. Det var en internationell lågkonjunktur.

Vi har precis kommit över det absolut svåraste i den internationella, europeiska och nationella samhällsekonomin. Det är först i år som det finns ett samlat överskott i kommunsektorn i Sverige. Alltså, vad är det vi pratar om? Du står här och värderar ett möte som inte genomfördes mot de gigantiska uppgifter vi har.

Vill du vara med och jobba för en strategi och för att göra Stockholm till en världsstad är du varmt och innerligt välkommen. Jag längtar efter mera av samförstånd. Jag brukar säga att jag är avundsjuk på andra regioners sätt att arbeta. I Västra Götaland, i Skåne och i andra regioner ser man hellre till det som förenar än det som skiljer en åt. Det är Stockholms akilleshäl att det är en sådan polarisering i politiken att man inte ens unnar varandra framgångar.

Det är klart att det inte är vår förtjänst att vi i dag är inne i en högkonjunktur, men vi har bidragit till den. Så nyktert ser vi på tillvaron. Vi måste fortsätta att jobba med arbetslösheten. Jag tror att samverkan mellan näringslivet och politiken, mellan stat och kommun och stora sysselsättningspaket är det viktigaste, att se till att människor får arbete och utbildning. Det är bara 9 miljoner invånare i det här landet, och vi behöver en välutbildad befolkning för att klara oss, inte i jämförelse med Årjäng utan i jämförelse med andra internationella konkurrensregioner.

§ 7 Interpellation om socialtjänstens åtgärder för unga som begår brott (nr 2005:30)

Anförande nr 16

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 17

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag får väl tacka för svaret. Det är inte ofta som jag och vänsterpartister är ense om någonting, men socialborgarrådet anser inte heller att man lever upp till stadens riktlinjer för socialtjänstens åtgärder för unga som begår brott. Det är ju oerhört beklagligt.

När man pratar med stadsdelarna och skrapar lite på ytan kommer det fram att det kan ta upp till tre månader att få kontakt från socialtjänsten om man som förälder har en ungdom som har begått brott, om man över huvud taget får någon kontakt. Och vet ni vad som händer då? Jo, då får man ett brev hem med ett erbjudande om ett bekymringssamtal. Om man inte svarar på det brevet händer absolut ingenting. Då kan livet fortsätta precis som vanligt, fast det i värsta fall kanske blir ännu värre.

I stadens riktlinjer står det ju att man som förälder ska få information om barn och ungdomar upp till 18 år om det har hänt någonting, och inom en vecka ska man få reda på om socialtjänsten har gjort någonting. Men det hålls inte. Nu menar vi att inte heller det räcker. Alla som har varit i kontakt med barn och ungdomar vet att det gäller att reagera snabbt. Självklart måste det vara så att det första brottet blir det sista. Helst ska det inte ske något brott alls, men om det händer någonting är det väldigt viktigt att man reagerar snabbt.

Jag vill fråga dig, Margareta Olofsson, hur det kommer sig att du inte vill införa den tidsgaranti som vi föreslår. Det handlar om att man inom ett och högst två dygn ska ta kontakt med föräldrarna. Då är den unge upprörd, rädd och har åkt fast för första gången och bryr sig om vad vuxna säger. Men efter tre månader hinner man upparbeta ett försvar och tycka att det inte var så farligt eftersom det inte är någon som bryr sig.

Därför vill jag fråga dig: Hur kan du tycka att det här är ett dåligt förslag?

Anförande nr 18

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige och Ann-Katrin Åslund! Om jag trodde att ett införande av tidsgaranti skulle göra att det blev bättre skulle jag det nog inte vara några problem. Det finns en regel om att det ska tas kontakt inom en vecka, men det är fortfarande problem i det här fallet. Så det är inget som säger att det blir bättre bara för att vi inför en kortare tidsgräns. Tvärtom måste vi jobba på att det ska bli bättre. Socialtjänsten ska naturligtvis lyfta luren och ringa för att sedan kanske återkomma.

Det kanske största problemet är att man arbetar i gamla banor, och det jobbar vi med för att ändra på. Men ett stort problem är faktiskt samarbetet med polisen. Ett sådant

samarbete är oerhört väsentligt för att dels förebygga brott, dels när det har begåtts ett brott. I de stadsdelar där samarbetet mellan polis och socialtjänst fungerar bra fungerar också den här delen väldigt bra. Därför håller vi på att jobba med den tillsammans med polisen i Stockholms stad. Tyvärr har man inte samma organisation som vi, vilket gör att det ibland blir svårt.

Men man ska inte bara skälla på socialtjänsten. De är alltid två eller flera parter inblandade i det hela. När det gäller den redovisning som lämnades av socialtjänstförvaltningen vet jag att polisen i vissa fall tyvärr har glömt att anmäla ärenden till socialtjänsten, och då är det inte så enkelt att ta tag i det när man inte ens har kunskap om det som har skett.

Men det bästa som man kan göra är att se till att samarbetet fungerar mycket bättre mellan polisen och socialtjänsten. Då kan också ingripandena bli snabbare, det tror jag är det absolut bästa.

Anförande nr 19

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Vi i den här salen rår ju över socialtjänsten, men vi rår inte över polisen. Det gäller ju att se till att vi gör det som vi kan göra härifrån. Sedan är det självklart att det otroligt viktigt med samarbete.

Det är klart att det inte räcker med en tidsgaranti. Det är otroligt viktigt med förebyggande arbete och med ett bra samarbete med polisen, precis som det krävs ett bra samarbete med skolan, föräldrar och frivilligorganisationer.

Men den krassa verkligheten är ju att det sker brott i alla fall. Och vad gör man då? Tyvärr är det inte korrelerat så att där det bästa samarbetet finns förekommer det minst brott. I de stadsdelsnämnder som Kerstin Gustafsson och jag sitter med i – i Rinkeby och i Spånga-Tensta – har vi ett jättebra samarbete. Vi har jättebra projekt i skolan, ett bra samarbete med polisen, bra fältassistenter och mycket ungdomsverksamhet. Men det här ju utsatta stadsdelar, och det är kanske också lite mer komplicerat när det gäller kontakten med föräldrarna.

Vad tror du händer när en familj får ett brev hem där mamman kanske har svårt att förstå svenska och där det är barnen som står för översättningen? Det finns fall där barnen har fått översätta brevet som har kommit och sagt att det handlade om att det var friluftsdag i skolan. De talade inte om vad som stod i brevet. Det är otroligt viktigt med den här kontakten och att den etableras snabbt.

Om man skulle våga fatta ett beslut om en tidsgaranti skulle det vara ett väldigt viktigt styrmedel. Man skulle peka på det som vi politiker tycker är viktigt att man tar tag i. Sedan är det självklart upp till varje stadsdel att organisera detta så att det fungerar. Man kan inte skylla på att polisen inte har lämnat upplysningar i god tid och sådant, utan det gäller att se till att det fungerar. Vi ska sätta upp målen och sedan är det andra som ska se till att de uppnås.

Därför kan jag inte förstå att du säger att det redan finns en riktlinje om en vecka när du samtidigt säger att den inte följs. Det tycker jag är väldigt konstigt. Jag förstår inte heller varför det finns en motsättning i att säga att det här ska ske jättesnabbt. Du

säger att det ska ske lite snabbt. Men jag säger att det handlar om en brandkårsutryckning.

Anförande nr 20

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag måste säga att det känns som att det har blivit äppelmos av den här kompotten. Det är ingenting som blir bättre av att man inför en tidsgaranti i stället för att säga att det ska ske inom en vecka. Det är ingen skillnad. Det man måste göra är ju att jobba för att så ska ske, att socialtjänsten tar kontakt med vårdnadshavaren inom en vecka. Man måste reagera snabbt, och där tror jag att vi är ense.

Men socialtjänsten måste också veta om att det finns anledning att reagera. Man måste ju få en sådan signal, och jag vet också att så sker. Det är naturligtvis inte fritt ifrån brott i de stadsdelar där samarbetet mellan polis och socialtjänsten fungerar bra, men det skulle kanske vara ännu värre om samarbetet inte fungerade. Det samarbetet gör ju att det hela fungerar mycket bättre än i de stadsdelar där det inte finns något samarbete och där polis och socialtjänst kanske är som hund och katt.

Det är helt rätt att vi rör över socialtjänsten. Men vi samarbetar också på många olika sätt med andra myndigheter. Vi är fullkomligt överens med länspolismästaren om att vi måste utveckla samarbetet, och vi jobbar också stenhårt för att så ska ske. Polisen har inte riktigt samma organisation som vi, men det samarbetet kan och måste utvecklas, och vi kommer också att se till att ett sådant arbete uppmuntras på olika sätt. Trots allt är det bästa att myndigheterna, såväl polisen som socialtjänsten, jobbar åt samma håll, att man har lika låg tolerans mot de brott som sker. Det är den viktigaste signalen i stället för – som det kan vara ibland – att polis och socialtjänst spelar ut varandra. Ibland har det också visat sig att polisen till på köpet har glömt att anmäla till socialtjänsten att den unge har begått brott.

Man brukar ju säga att ett brev betyder så mycket. Det är klart att ett telefonsamtal går snabbare, det är alltid den snabbaste reaktionen. Men man måste för formens skull också skicka ut ett brev. Vet man inte på vilket språk som brevet ska skickas på är det ett annat bekymmer som man också måste tackla i de lokala socialtjänsterna i de olika stadsdelarna. Det är inte heller så säkert att man vid ett telefonsamtal kan just det språket som mottagaren talar. Det är ett annat bekymmer som man måste komma till rätta med.

Anförande nr 21

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Margareta Olofsson säger att det egentligen inte är någon skillnad mellan en eller två dagar och en vecka och att det viktigaste är att det sker en kontakt. Jag tycker i och för sig att det är en väldigt stor skillnad för ett barn eller en ungdom som har åkt fast och som är skraj och undrar vad som ska hända, om det handlar om några dagar eller inom en vecka.

Du säger ju själv att tidsgränsen en vecka inte hålls. Jag har fortfarande inte hört något svar från dig: Vad gör du konkret för att det ska ske en kontakt inom en vecka annat än att prata om att socialtjänsten ska bli mer vän med polisen. Det är i och för

sig viktigt att man inte spelar ut varandra. Jag vet att det har förekommit, även om jag tror att det är bättre nu.

Men vad gör du konkret och hur märks det ute i stadsdelarna? Det är ju inte bara politiker som är bekymrade utan det är också väldigt många föräldrar. Man ska ha klart för sig att många föräldrar till barn som har råkat ut för någonting vill göra allt de kan för att deras barn ska komma ifrån det och för att det inte ska hända igen. Det är väldigt mycket lättare att ta tag i det om det bara händer vid ett tillfälle och om familjen är med än om det har fått gå en lång tid. Det är alldeles för många föräldrar som säger att de inte visste någonting om vad som pågick samtidigt som barnen har varit ute och begått en hel del brott tillsammans med kompisar.

Det finns problem med en stor gängmentalitet i delar av staden som man måste våga se. Det är väldigt viktigt att inte unga ungdomar och i vissa fall barn nyrekryteras och lärs upp och skaffar sig en kriminell identitet. Det gäller att man sätter stopp snabbt. Det räcker inte med samtal, men det är ett första steg för att se vad som kan göras åt situationen. Det är ju vad samtalet leder till som är det viktiga. Men då måste man träffas och se varandra. Det räcker inte med ett telefonsamtal. Det är att man träffar varandra som är det viktiga. Talar föräldrarna ett annat språk vet man åtminstone det om man har talats vid i telefon, så jag tycker inte att det ska vara någon ursäkt.

Det är ju framför allt barnen som man värnar om. Det är barnen och ungdomarna som är det allra viktigaste, och de behöver det stöd och den hjälp som de kan få, och då förstår inte jag varför ni är emot det.

Anförande nr 22

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag förstår egentligen inte vad Ann-Katrin Åslund är ute efter mer än samma saker som jag. Jag har också svarat konkret på dina frågor och redogjort för det som jag tror är den bästa metoden, och det är att se till att socialtjänst och polis samarbetar, och det jobbar vi hårt med. Det är ett konkret svar, och det får du ta till dig vare sig du gillar det eller inte. Så är det.

Dessutom har jag också svarat att bättre rutiner för stadsdelsnämnderna och deras socialtjänster också är någonting som man ständigt och kontinuerligt måste jobba med just för att uppmärksamma problemet. Man ska följa riktlinjerna om att ta kontakt inom en vecka. Men man kan inte ta kontakt om man inte har kunskaper och inte vet om vad som har hänt.

Samarbete mellan socialtjänst och polis kan också bidra till att stävja gängmentaliteten och gängbråken och bidra till att man på ett tidigt stadium tillsammans med fältassistenter inom stadsdelen uppmärksammar vad som är på gång. Det är det som är det mänskliga sociala arbetet, att man ständigt finns ute i de miljöer där ungdomarna rör sig. Då får man också bättre kunskaper om vad som sker och vad som är på gång.

Det förebyggande arbetet är minst lika viktigt. Men du har fokuserat din fråga på det som sker när brott har begåtts. Då svarar jag dig återigen att man måste se till att förbättra samarbetet mellan polisen och socialtjänsten. Även deras rutiner måste

förbättras. Polisen måste se till att det görs anmälningar till socialtjänsten så snabbt som möjligt för att socialtjänsten ska kunna ta kontakt med föräldrarna. Också i stadsdelarna bör man se till att rutinerna förbättras, för det kan de. Det är kanske enkelt. Man kan lyfta luren som ett första steg och agera väldigt snabbt och meddela att man har fått in en anmälan och att man vill träffa vårdnadshavaren tillsammans med sonen eller dottern. Det är två konkreta väldigt bra exempel på hur man kan jobba.

*§ 11 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Personalpolitik*

Anförande nr 23

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! För 14 dagar sedan förde jag en diskussion med en av personalborgarrådets borgarrådskolleger angående ett mejl till några av tjänstemännen på Svenska Bostäder. Det rörde debatten om era planer på en bostadsstiftelse. Mejlet avslutades med en uppmaning till tjänstemännen att sprida att Kristina Axén Olins uppgifter om bostadsstiftelsen var felaktiga. Debatten landade i att din borgarrådskollega inte ville gå ut med något nytt mejl och säga att detta inte var tjänstemännens uppgift.

Jag vill fråga personalborgarrådet: Är det i enlighet med stadens personalpolitiska policy att borgarråd skickar ut den här typen av uppmaningar till tjänstemän?

Anförande nr 24

Borgarrådet M o g e r t (s): Nej, jag tror inte att den formuleringen nämns i den personalpolitiska policyn. Det tror jag också att borgarrådet Nordin är medveten om.

Jag tycker att det var en olycklig formulering; det ska jag ärligt säga. Jag tycker inte att vi bör uppmana tjänstemännen att driva sakpolitiska frågor. Sedan kan jag ha synpunkter på det som ni skickade ut, men det är i sak någonting annat.

Anförande nr 25

Borgarrådet N o r d i n (m): Debatten om bostadsstiftelsen kommer vi att föra, men det är ju inte den vi har här nu. Nu handlar det om formerna för hur man som borgarråd kan agera och inte.

Jag välkomnar i och för sig att personalborgarrådet nu säger att det här inte är något som man bör göra, även om jag tycker att du är rätt vag när du säger att det var en olycklig formulering. Det är ju inte formuleringen som är problemet, utan problemet är att ett borgarråd har valt att skicka ut en direkt uppmaning till tjänstemän att faktiskt gå in i den politiska debatten. Det behövs nog ett mycket tydligt avståndstagande från detta. Så här får det helt enkelt inte gå till, och jag uppfattar att personalborgarrådet också här har sagt att det inte får gå till så här.

Anförande nr 26

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är riktigt uppfattat.

Fråga nr 2. Äldreomsorgen

Anförande nr 27

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet! Jag förstår att du måste ha noterat att det finns listor för olika stadsdelar med hur mycket hjälp man ska få i hemtjänsten. Man har olika listor där det står vilken hjälp man ska få.

Jag undrar om du tycker att det är bra och vad du kommer att göra. Kommer du att dra in listorna nu?

Anförande nr 28

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Till den nyfikne som undrar vad det är för listor som Ann-Katrin Åslund pratar om och som inte känner till detta kan jag säga att jag har dem hos mig. Man kan få titta på dem.

Man gör en översiktlig tidsberäkning av hur lång tid en insats får ta. Man räknar väldigt olika. Det gör man därför att när man har beviljat en insats så måste man också säga så här: På en timme ska man hinna med det här, på en halvtimme ska man göra det här och så vidare. Om man behöver hjälp flera gånger under dagen ska man också kunna få det, men det sätts ut en tid för den beviljade hemtjänsten. Detta är ett sätt att räkna ut det.

Man måste alltid göra en individuell bedömning. Därför kommer detta naturligtvis aldrig att fullt ut följas av någon. Den enskilde kan ju i ett visst fall behöva längre tid än någon annan, beroende på vad man har för funktionsnedsättningar till exempel. Man kanske är dement, eller vad det nu kan handla om. Därför måste det göras en individuell bedömning av hur lång hjälptid som behövs.

Bortsett från att jag inte tänker dra in listorna – för det tänker ni väl fråga mig om igen – så kommer vi naturligtvis att titta på dem. Men jag misstänker att Ann-Katrin Åslund inte förväntar sig att fullmäktige ska bestämma tiden för de insatser som behövs. De biståndsbedömare som finns ute måste faktiskt kunna göra den bedömningen. De är ju också tillsatta för att bedöma hur man på bästa sätt tillfredsställer de behov som den gamla har.

Anförande nr 29

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är ju just det som är poängen! Man ska bedöma efter varje person. Då är det väldigt märkligt att man i olika stadsdelar har satt upp olika mycket tid när det gäller hur lång tid det här ska få ta.

I Maria-Gamla Stan får till exempel en person som behöver hjälp med påklädning tio minuters hemtjänst om dagen. Men i Skarpnäck räknar man med att påklädningen tar 20 minuter. Man kan ju undra om man har mer kläder i Skarpnäck. Det kan man fråga sig! Att städa en trerummare i Rinkeby får ta 90 minuter enligt de lokala riktlinjerna. I Spånga-Tensta får det ta två timmar. Beror det på att man har mindre trerumslägenheter i Rinkeby än i Spånga-Tensta? I Hässelby-Vällingby har man

hälften så lång tid för promenad – om man över huvud taget får någon – som man har på Norrmalm. Kortar man tiden därför att det är friskare luft i Hässelby-Vällingby? Det här visar på den totala orimligheten.

Det är sak till också – vi bor i samma stad allihop! Det här är människor som har betalat samma kommunalskatt. Du tycker alltså att det är bra med de här listorna, och du kommer att fortsätta att stödja dem. Kan jag tolka dig så?

Anförande nr 30

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tror att jag ska svara Ann-Katrin Åslund med en motfråga. Hur vill du att biståndsbedömarna ska bedöma den tid som behövs hos varje enskild äldre människa? Det är ju det som det handlar om. Det är en individuell biståndsbedömning av varje enskild människa. Då har man de här tiderna som ett riktmärke.

Det gläder mig att det ändå finns med att de äldre kan få komma ut och gå en promenad. Det fanns inte på er tid.

Det är alltså den individuella bedömningen som avgör. Man sätter riktmärken.

Min fråga till Ann-Katrin Åslund blir: Hur vill du att biståndsbedömarna ska göra bedömningen av hur lång tid som behövs hos varje enskild äldre människa?

Anförande nr 31

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): För det första kan man säga att det som begås här är lagstridigt. Det strider mot likställighetsprincipen i staden att man får olika hjälp på olika ställen.

För det andra måste man enligt lag göra individuella bedömningar av vars och ens individuella behov. Alla äter ju inte lika snabbt bara för att de är 83 år. Man har ätit olika snabbt i hela livet och det kommer man att fortsätta med även när man blir gammal. Man vet att människor sitter olika länge på toaletten. Det gör man oavsett om man har fyllt 85 år eller ej. Det är precis så här man måste göra; man måste titta på varje individ.

Att man vågar sätta dessa tidsgränser – som dessutom är så olika för varje stadsdel – tycker jag är oerhört skrämmande. Det visar sig också att gränserna har krympt. Varje stadsdel måste ha egna hemsnickrade modeller för att klara er minskade budget. De försöker med alla knep och knåp som de kan, och det visar sig att det blir olika i hela staden.

Anförande nr 32

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ann-Katrin Åslund! Det här är inga nya modeller. De fanns på Birgitta Rydells tid. Hon var folktoppartist och före detta äldreomsorgsborgarråd. Vad gjorde Birgitta Rydell åt det här?

Du svarade inte på min fråga. Jag har stått här i talarstolen och sagt hela tiden att det är de individuella behoven som ska avgöra hur lång tid man ska få hjälp. Så är det, och det har jag sagt hela tiden.

Sedan måste man kanske ha ett sätt att räkna ut det. Det kommer aldrig att vara exakt likadant. Det kommer att finnas olika hjälp på olika ställen i staden beroende på det individuella behovet. Så är det, och så kommer det att vara. Människor är olika. Människor har olika behov, och de ska få sina behov tillgodosedda. Om någon äter långsammare så ska han eller hon också få sitt behov tillgodosett även om det tar mer tid än för den som äter på kortare tid.

Om det står till exempel 15 minuter för toalettbesök så behöver man ju inte prompt sitta de 15 minuterna ut. Man tvingas inte till det, utan det är fortfarande det individuella behovet som är avgörande.

Fråga nr 3. Förskolans barngrupper

Anförande nr 33

E w a S a m u e l s s o n (kd): Fullmäktige, ordförande och Erik Nilsson! I valrörelsen 2002 var frågan om barngruppernas storlek en högprioriterad fråga. Vi var med och tyckte att barngrupperna måste minska. Ni formulerade också i era 99 punkter att det skulle finnas ett tak för barngruppernas storlek, och man preciserade det också siffermässigt.

Sedan har det varit många olika turer, och vi får olika förslag på hur grupperna ser ut. Vi själva, Kristdemokraterna, har från utredningstjänsten fått fram siffror som inte alls stämmer med siffror som har angetts i tertialrapporter och så vidare.

Nu har det stått lite grann i tidningarna om detta. Du har uttalat dig. I det ena fallet säger du att du kanske inte tror att man kan nå fram till den här minskningen. Jag vet inte om du fick pisk på fingrarna sedan, för nästa dag var man ute och sade att det kanske inte skulle kunna gå att redovisa statistiskt sett hur minskningen ser ut.

Hur är det egentligen med barngrupperna i förskolan, Erik?

Anförande nr 34

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jo, det är så här: När vi för första gången mätte barngruppsstorleken på det sätt som man kan göra, det vill säga när stadsdelarna svarar på frågorna om hur stora grupperna faktiskt är, så var det i tertialrapport 1 för 2003 i genomsnitt 16,9 barn på alla typer av avdelningar. I dag, i tertialrapport 2 för 2005, så redovisas 15,3 barn. Det verkar ju väldigt bra. Det är en nedgång med 1,6 barn.

Vi ska veta att man normalt sett fyller på med de nya barn som kommer under året i de befintliga avdelningarna. Jag har den här gången goda förhoppningar om att så inte ska bli fallet. Redan under det här året, 2005, kommer det loss 135 nya avdelningar i förskolan.

När den journalist som du hänvisar till frågade mig om vi skulle kunna klara målet två barn färre per grupp före valet så svarade jag ja på den frågan. Det var därför jag begärde rättelse – hon felciterade mig. Sedan frågade hon: Kommer det inte att vara svårt att få ut informationen eftersom det mätdatum som det handlar om är i slutet på augusti, före valrörelsen? Då svarade jag: Det kommer säkert att bli tufft. Journalisten drog ihop det till ett citat där jag sade att det skulle bli svårt att nå målet.

Det *är* självfallet svårt att nå målet. Barnantalet ökar kraftigt i Stockholms förskolor. Stadsdelarna bygger nya avdelningar i en enorm takt. Vi har överklaganden på många ställen från grannar och så vidare. Men det är fortfarande min fasta övertygelse att det är möjligt att nå målet två barn färre per grupp. Vi är en bit på vägen, men vi är inte ända framme ännu.

Anförande nr 35

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Men när man läser olika tertialrapporter från de olika stadsdelsnämnderna så ser man att siffrorna visar att man inte har nått ut och har kunnat minska barngrupperna så här mycket. De undersökningar som vi fick via utredningstjänsten här i Stadshuset visar ju på att barngrupperna var större än vad som hade sagts i vissa andra papper som gick ut härifrån centralt.

Då blir det ett raljerande över siffror hit och siffror dit. Men det som det ytterst handlar om är ju barnen i grupperna. Och grupperna är för stora! Framför allt gäller det småbarnsgrupperna. Det gäller de barn som är 1–3 år, de som inte ens kan gå eller som tultar omkring med blöjor. De klarar inte av de stora grupperna, och det hjälper inte heller med ökad personaltäthet. Det är de grupperna det gäller, Erik.

Ni har detta i ert 99-punktsprogram. Borgarrådet vid sidan om dig här sade i en debatt tidigare: Vi har beslutat om ett tak i barngrupperna, och då är det så. Men det är inte så ute i våra stadsdelsnämnder. Taket är inte uppnått.

Anförande nr 36

Borgarrådet Nilsson (s): Låt mig börja med ett kort svar om statistiken. Det blir problem om man blandar olika statistiksystem. Det som jag förstår att utredningstjänsten har tittat på är det så kallade ADBOM-systemet. Det är inte en redovisning från stadsdelarna av hur stora grupperna är, utan det kommer direkt från det ekonomiadministrativa systemet.

Felet med att använda den statistiken är bland annat att alla små och alla stora grupper inte räknas där. Därför kan vi inte använda den, Ewa. Jag hoppas att du inte antyder att stadsdelarna ljugar när de redovisar vilka faktiska inskrivningstal de har i de olika grupperna. Den statistik som vi redovisar är den enda där man kan jämföra över tiden.

Du har ju tidigare varit tjänsteman i Stockholms stad, och jag är övertygad om att du vet att man inte ljugar när man fyller i sådana här blanketter. Det kan finnas felkällor, men det är samma felkällor i dag som det var för två år sedan. Därför måste man

använda den statistik som är jämförbar. Man ska inte blanda systemen. Det gör man bara om man vill förvirra debatten.

I övrigt kan jag bara säga att jag håller med dig. Småbarnsgrupperna är för stora. Det är därför vi har avlagt detta löfte. Det är därför vi hittills under mandatperioden har startat 275 nya förskoleavdelningar. Och det är därför vi har ökat personaltätheten och minskat barngruppsstorlekarna. Det kommer vi att fortsätta med tills vi har nått målet.

Anförande nr 37

E w a S a m u e l s s o n (kd): Stadsdelsnämnderna har statistik i tabeller i sina tertialrapporter, men de skriver också en del i sin brödtext. I en del av det som jag har läst visar det sig att det som står i brödtexten inte stämmer överens med det som står i tabellerna. Man kan ju undra. Det sägs här att tabellerna är det som skickas in. Ja, men om man då hänvisar till att minskningen ska ske under hösten så kan man inte redovisa att den redan är gjord. Då är det något som man har i sikte och som man inriktar sig på framöver.

Det har startats fullt med förskolor. Men det man har missat från majoritetens sida är att också se andra möjligheter, till exempel att gå ut i en kampanj för att se till att det blir fler familjedaghem. Alla barn passar inte i förskolan. Det finns barn som behöver de mindre enheterna som familjedaghemmen kan erbjuda. De enheterna kan snabbare ta emot barn än de nya förskolor som du hänvisar till. Där blir det ju överklaganden. Den möjligheten ser jag inte att ni från majoriteten över huvud taget har tagit upp.

Anförande nr 38

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag vet inte vad den berörda stadsdelsförvaltning som du pratar om har skrivit i brödtexten. Men i tabellen ska man föra in de inskrivna barn som finns i de olika grupperna den 30 augusti. Jag förutsätter att de har gjort det på ett korrekt sätt. Om de har gjort det på korrekt sätt så är jämförelsetalen hållbara. Det är precis samma typ av statistik som vi hade tidigare.

Det är tufft i många delar av staden, framför allt där man har en kraftig barnantalsökning. Man måste få fram nya avdelningar. Vårt löfte gäller förskolan. De allra, allra flesta föräldrar efterfrågar förskola. Det är där grupperna är för stora. Vi tänker inte svika dem genom att börja prata om att vi ska erbjuda plats i familjedaghem i stället. De flesta vill ha plats i förskola, och det är där vi ska minska grupperna med två barn i genomsnitt.

Fråga nr 4. Norra Station

Anförande nr 39

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag skulle vilja ställa en fråga med anledning av Norra Stationsområdet, som ju fick ett program färdigt i oktober. För nästan exakt ett år sedan blev det ett färdigt program för Norra Stationsområdet.

Det är ett arv som vi med varm hand har lämnat över till den nuvarande majoriteten. Vi hoppas att se detta förverkligat i modern tid – i vår samtid.

För att det ska åstadkommas så måste det börja hända en del saker vid Norra Station. Nu har jag förstått att det finns ett bra och trevligt förslag enligt de riktlinjer som vi gemensamt har lagt fast för Norra Station. Ändå uppfattar jag inte att det händer så mycket. Det är länge sedan som ärendet var uppe för någon typ av kommentar eller beslut i ansvariga nämnder.

Jag vill fråga ansvarigt borgarråd när ärendet kommer upp till beslut igen i ansvariga nämnder.

Anförande nr 40

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige och Mikael Söderlund! Jag kan försäkra er alla om att arbetet med Norra Station pågår för fullt. Det som det har varit en del diskussioner om har gällt förskoleplaceringar och en del andra saker tillsammans med Locum.

Men vi är överens. Jobbet är i gång. Vi har träffats i de båda byggnadsnämnderna och diskuterat planerna. Nästa styrgruppsmöte har vi på måndag, och då går vi vidare i arbetet. Exakt när det kommer upp här i fullmäktige kan jag inte svara dig på, Mikael.

Anförande nr 41

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Även om det pågår ett styrgruppsarbete så uppfattar jag inte, herr ordförande, att ärendet har varit uppe i nämnderna på länge. Jag tycker att det är viktigt att Stockholms stad sänder en signal till de partner vi vill ha. Det gäller både andra kommuner, landstinget och eventuella intressenter som ska bygga den här nya stadsdelen. Vi måste tala om att vår planering och vår inriktning ligger fast. Jag tycker att det i sig är ganska värdefullt.

Jag säger det till ansvarigt borgarråd eftersom det pågår en relativt omfattande ryktesverksamhet som går ut på att det förbereds ganska kraftiga förändringar av det förslag som nu äntligen har arbetats fram under låt oss säga fyra fem år på stadsbyggnadskontoret och på andra håll. Detta är en mycket lång tid. Om någonting i ryktesspridningen är sant så är det ganska allvarligt eftersom det riskerar att riva upp fyra fem års arbete. Det kan leda till väldigt förseningar av det här angelägna projektet.

Jag skulle nog ändå, herr ordförande, vilja få ett svar på när frågan kommer upp igen. Vi måste ge en signal till alla som är berörda om att planeringen ligger fast.

Anförande nr 42

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Så länge ett arbete pågår, så länge pågår också diskussionen om gestaltning.

Det senaste som hände i nämnderna var, som jag alldeles nyss sade, ett gemensamt nämndmöte i byggnadsnämnderna, vilket garanterar samarbete mellan Solna och Stockholm. Det hölls alldeles före sommaren. Nu är det alltså beslutat om ett styrgruppsmöte på måndag. Detta är de uppgifter som jag kan ge dig just nu.

Anförande nr 43

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag vet inte hur jag ska ställa frågan för att jag ska få ett rimligare svar. Det har pågått en bearbetning av ursprungstanken kring Norra Station som bygger på att Vasastaden ska länkas samman med Solna. Det finns en bärande och grundläggande idé som har vidareutvecklats och bearbetats. Där har man nu funnit ett nytt, intressant och fint grepp där man löser en rad av de problem som har uppstått under de fyra fem år som planeringen har pågått.

Nu uppfattar jag ändå, Py Börjeson, att det någonstans – jag vet inte riktigt var – förekommer justeringar och planering för ändringar i projektet. Så länge den ryktesspridningen pågår så tycker jag att det är viktigt att staden sätter ned foten och markerar, internt och externt för våra partner, vilken inriktning som Stockholms stad önskar. Vi är markägare i huvudsak. Vi bestämmer inriktningen. Sedan har vi ett samråd och ett gemensamt arbete med andra partner.

Staden måste ändå markera hur vi vill ha det huvudsakligen, och jag uppfattar inte att det görs nu. Det var länge sedan programmet togs fram – i oktober förra året. Därför skulle jag vilja ha svar på mina frågor. Står Py Börjeson bakom det förslag som nu föreligger? Och när kommer det upp för en ny kommentar i nämnder och styrelser?

Anförande nr 44

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Mikael! Inriktningen med att bygga samman Stockholm och Solna finns så klart kvar. När du säger att det förekommer ryktes-spridning så ser jag verkligen fram emot styrgruppsmötet på måndag för att få reda på vad det i så fall innebär.

Det är ett spännande jobb som pågår. Det kan säkert finnas andra idéer som har kommit upp under tiden. Vi tycker att området är spännande att arbeta med, och vi kommer att fortsätta med det. Grundinriktningen kvarstår.

Fråga nr 5. Klotter

Anförande nr 45

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Kära kolleger! Då den nuvarande majoriteten tillträdde för tre år sedan var en av de första sakerna som det dåvarande kulturborgarrådet sade att den nolltolerans mot klotter som Birgitta Rydell hade drivit var helt feltänkt. Nu skulle det till nya kvastar. Resultatet av det ser vi i förorterna dagligen. De är fullkomligt nedkladdade.

För att bidra till detta har man inom Kulturskolans ram nu inrättat så kallade graffitikurser. Så kan man försäkra sig om att de saker som man ser på våra väggar

blir tjusiga. Man har också infört legala klotterväggar i Farsta och Bromma. Farsta känner jag väl till; det är ett av de mest nedkluddade områdena i hela staden.

För att verkligen se till att detta görs på rätt sätt har man också bestämt sig för att bjuda in en av Sveriges mest kända klottrare, nämligen Lars Hjertstedt. Han har varit aktiv sedan 1984. En av hans mest framträdande saker är att han 1987 gjorde sin första *whole car*, det vill säga att klottra en hel vagn full.

Nu undrar jag vad borgarrådet tycker om detta. Tror han att det bidrar till att minska vandaliseringen och klottret i Stockholms stad?

Anförande nr 46

Borgarrådet M o g e r t (s): Låt mig börja med att säga att jag har bott i Stockholm södra förorter i hela mitt liv, och jag tänker antagligen fortsätta att bo där under resten av mitt liv.

Det fanns inte någon kvalitativ skillnad eller någon skillnad vad gäller klottermängden under er intellektuella nolltoleranstid för olika sorter av klotter och annat, under perioden 1998–2002. Det var ingenting som man kunde se.

Oavsett detta har jag också fått signaler om Kulturskolans verksamhet i Bromma och Farsta som gör att jag vill se med egna ögon vad som händer där. Det går rykten om att man uppmanar till illegal verksamhet och glorifierar den. Så ska det naturligtvis inte vara i kommunal verksamhet. Det ska inte förekomma. Jag tänker åka ut nästa måndag och skaffa mig en reell uppfattning om vad de egentligen gör.

Anförande nr 47

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Den fråga som jag ställde var ganska enkel. Den gällde om borgarrådet tror att det blir mer klotter för att man erbjuder klotterkurser och kontakt med nationellt kända klottrare eller om han tror att det blir mindre. Den frågan kan man svara ganska enkelt på.

Borgarrådet kan också få svara på frågan om ifall han tror att kommunalt sponsrade sprejburkar är ett sätt att minska eller att öka klottret.

Anförande nr 48

Borgarrådet M o g e r t (s): Mig veterligen så pågår det inga klotterkurser i Kulturskolan i dag. Frågan är alltså helt obsolet.

Mitt svar – och det som du rimligen frågar efter – måste gälla om kommunen ska uppmana till brottslig verksamhet. Svaret är: Självfallet inte! Om det finns sådana kontakter och verksamhet som leder till detta så ska vi se till att den inte bedrivs.

Anförande nr 49

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Mig veterligen pågår inga klotterkurser, säger borgarrådet. Det var väl oerhört konstigt sagt! Här anordnas det kurser i graffiti, vilket är klotter. Graffiti förutsätter att man gör det på förbjudna offentliga väggar.

Man bjuder in nationellt kända klottrare. Det borde väl vara bevis nog för att det här är en något märklig verksamhet. Det borde väl borgarrådet kunna hålla med om.

Min fråga var ganska enkel den här gången också. Bidrar det till att minska klottret att man delar ut kommunalt subventionerade sprejburkar inom Kulturskolan, eller ökar det klottret?

Anförande nr 50

Borgarrådet M o g e r t (s): Er svaghet i resonemanget är att ni inte kan skilja på klotter och graffiti. Det finns en skillnad. Det som avgör om någonting är klotter är inte hur det ser ut. Jag struntar fullständigt i om det är en kubist, impressionist eller graffitimålare som klottrar. Är det på fel ställe så ska det bort. Det ska saneras.

Men ni klarar inte av att hålla den intellektuella rågången. Det är därför du hamnar i den här typen av märkliga frågeställningar.

Fråga nr 6. Verka för stopplag för stiftelsebildning

Anförande nr 51

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Det finns sedan ett antal år tillbaka en stopplag som gör det mer eller mindre omöjligt för kommunerna att själva förfoga över sin egendom och därmed besluta om man till exempel ska verka för ombildning av kommunala hyresrätter till bostadsrätter.

Framstående socialdemokrater brukar säga att en av anledningarna till stopplagen och till att man införde den helt enkelt är att ombildningen i det kommunala beståndet var oåterkallelig.

Min fråga till ansvarigt borgarråd för dessa frågor är naturligtvis om du är beredd att verka för en stopplag mot stiftelsebildning med samma argumentation, det vill säga att beslutet är oåterkalleligt.

Anförande nr 52

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige och Kristina! Det är alltid lika roligt att höra på dina inlägg. Det finns en ganska stor skillnad. I en stiftelse är det ändamålet som äger kapitalet. Man kan jämföra med andra typer av ägande där det finns en fysisk eller juridisk person som äger.

Om vi pratar om allmännyttan så vet vi att den är till för det allmännas nytta. Det var därför tidigare generationer av stockholmare har varit med och byggt och förvaltat bostäder – för att vara till det allmännas nytta. Det som hände under förra mandatperioden var att man frångick det som var syftet och ändamålet med allmännyttan eller nyttan för det allmänna, det vill säga att tillgodose stockholmarnas behov av bra och billiga bostäder över hela staden.

Nej, Kristina, jag är inte beredd till detta. Dina argument håller inte heller. Anledningen till att vi över huvud taget diskuterar en stiftelseform är just det allmännas nytta – det som också var ändamålet med de hyresrätter som finns i vår stad.

Anförande nr 53

Kristina Alven d a l (m): Det där var allt annat än klarläggande, om vi säger så.

Kommunen avhänder sig sin egendom i båda fallen. Det var därför man införde en stopplag när det gällde ombildningar. Framstående socialdemokrater sade då och säger nu att anledningen till att vi har en stopplag är att beslutet är oåterkalleligt för kommunens invånare.

På vilket sätt skiljer sig oåterkalleligheten mellan omvandling från hyresrätt till bostadsrätt och stiftelsebildning? Människorna bor ju kvar i lägenheter. Det blir inte färre lägenheter. De är lika många. Folk bor fortfarande i sina bostäder.

Du säger att mina argument inte håller. Jag argumenterade inte alls, utan jag ställde en rak fråga. Det är dina argument som över huvud taget inte håller. Säg som det är i stället! Detta är en stopplag mot borgerlig politik. Stiftelsebildningen är en lagstiftning och en åtgärd mot borgerlig politik. Det hade varit en mer renhårig argumentation.

Anförande nr 54

Borgarrådet Lindberg (s): Ordförande, fullmäktige och Kristina! Jag blir nästan full i skratt. Anledningen till att generationer av politiker har byggt bostäder i allmännyttan är att tillgodose stockholmares och andra människors möjligheter att flytta just till vår stad och att bo i hela vår stad. Det är för det allmännas nytta.

Den utförsäljning som skedde under förra mandatperioden har lett till ett brott mot det ändamålet eftersom det allmännas nytta och tillgången till bra och billiga bostäder i hela staden inte längre finns kvar i den utsträckning som den fanns förut.

Vi gick också till val på att stoppa den utförsäljning som skedde eftersom vi såg den som ett brott. Då är det klart att vi måste diskutera de former som finns för att stoppa den och för att skydda syftet – det allmännas rätt till en god bostad.

Anförande nr 55

Kristina Alven d a l (m): Det finns en gemensam sak i alla dina inlägg – du blir alltid full i skratt.

Hur många billiga lägenheter har ni lyckats med? Det är ju uppenbarligen sådana ni ska bygga nu. Vi har jätteproblem med hyressättningen, som i ytterstaden har blivit för hög för att lägenheterna ska efterfrågas. Det borde du som ansvarigt borgarråd känna till.

Du har fortfarande inte förklarat för mig på vilket sätt oåterkalleligheten skiljer sig mellan omvandlingen från hyresrätt till bostadsrätt och stiftelsebildningen. Du har inte heller kunnat förklara varför du inte kan stå för detta och säga att stopplagen är en stopplag mot borgerlig politik. Anledningen till att ni nu eventuellt inför en stiftelse – om ni nu mäktar med detta – är att hindra borgerlig politik. Det är den enda anledningen. Har dina kolleger i partiet, som kanske har högre positioner än du själv, fel när de säger att stopplagen infördes på grund av att det var ett oåterkalleligt beslut som låg i botten?

Anförande nr 56

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Kristina! Vi bygger så det knakar just nu. Alla tre bolagen jobbar aktivt med att utveckla former för att bygga billiga bostäder så att de kommer ned i pris.

Du frågar om oåterkalleligheten. Det är ju just det som jag försöker säga! Det handlar om att bevara bostäder som är till för det allmännas nytta i det allmännas nytta. Det är bara en styrform som skiljer. Men det är inte oåterkalleligt att sälja ut dem till en annan form, till det privata kapitalet. Därför är inte de här frågorna jämförbara.

Fråga nr 7. Omröstningen om biltullar

Anförande nr 57

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, kolleger och åhörare! Först vill jag ställa en fråga till borgarrådet Billström. Jag blev lite förvånad när jag läste Dagens Nyheter här i helgen. DN citerade ert förslag till valsedelstext för biltullsomröstningen.

Det står så här: Folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt i trafik med Stockholms stad – så lyder rubriken. Det har i Stockholm genomförts ett försök med miljöavgifter/trängselskatt och utbyggd kollektivtrafik för mindre köer och bättre miljö. Anser du att miljöavgifter/trängselskatt ska fortsätta användas i Stockholm?

Sedan hoppas man att folk ska stoppa sedeln i ett kuvert där det står ja. Är det här korrekt återgivet i Dagens Nyheter?

Anförande nr 58

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag vet inte vilken av upplagorna som ni släppte ut till medierna. Jag har ingen aning om det. Det här är arbetsmaterial. Jag vet därför inte exakt vilket av exemplaren ni har lämnat ut till Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet. Jag kommenterar aldrig den här typen av frågor så länge förhandlingar pågår. Du får nog prata med dina kolleger.

Anförande nr 59

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, borgarråd, kolleger och åhörare! De dimridåer som ansvarigt borgarråd här lägger ut förvånar mig inte det allra minsta. Oavsett om det här nu är ett av förslagen eller om det är själva förslaget så skulle du kunna svara på frågan och säga: Ja, det där är ett av de förslag som vi diskuterar. Men det gör du uppenbarligen inte. Jag fick också en teaterviskning här om att det här är Förslaget med stort F.

Man blir lite förvånad. För 25 år sedan hade vi en folkomröstning om kärnkraften. Då hade vi tre linjer. I 25 år har vi försökt tolka resultatet. Vad som står här är fyra fem frågor på en gång, som sedan ska tolkas. Vad är det egentligen man säger ja eller nej till?

Anser du att det är korrekt att bedriva demokrati på det sättet? Vi kan ju tänka oss att detta är ett hypotetiskt förslag. Är det bra att ha så här långa texter?

Anförande nr 60

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Björn Ljung! Jag skulle vilja svara dig så här: Först och främst så brukar jag aldrig kommentera pågående förhandlingar i medierna. Men det har ni valt att göra, så ni måste svara på frågan om vad det är för material eller vilket av exemplaren eller alternativen som ni har skickat ut. Det kan inte jag svara på. I samma artikel står det också att jag undanber mig att kommentera detta.

När Lotta Edholm teaterviskar till dig och säger att det här är Förslaget med stort F så vill jag bara säga till dig att min erfarenhet av att förhandla och diskutera med gruppledare är att ingenting är klart förrän allt är klart. Så är det.

Vi har en ny överläggning på fredag. Därför kan jag inte ge dig bättre svar i dag.

Anförande nr 61

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, borgarrådet Billström, åhörare och kolleger! När jag läste Dagens Nyheter så trodde jag att det här var ett skämt. Jag trodde faktiskt inte att det var riktigt allvar och att man kunde ha det så här.

Om jag får tillåta mig att vara lite ironisk så har också jag ett förslag, fast åt andra hållet. Man kan säga så här: Folkomröstning om biltullar – det är rubriken. För en extra skatt/biltull på 12 000 kronor per år får du köra bil på Stockholms gator. Anser du att biltullar ska fortsätta trots att direktörer med flera som har tjänstebil åker gratis? Svaret under är nej. Det är ungefär så man kan säga om valsedlar som utformas på det här sättet.

Anförande nr 62

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Björn Ljung! Det var som jag trodde. Du var inte ett dugg intresserad av något svar. Du ville inte ha det, utan det du ville tydliggöra var något material som Lotta Edholm och andra har skickat i väg och informerat pressen om. Ni har hållit på så här hela mandatperioden. Det finns inte ett tillfälle som ni har missat för att sabotera det som fullmäktige har fattat beslut om.

Om vi ska prata om demokrati och demokratiskt underskott så tycker jag att ni ska fundera över hur ni hanterar det här. Först begär ni folkomröstning. Sedan när det blir folkomröstning så gör ni allt som ni kan för att sabotera den. Ni försöker också sabotera den lagstiftning som riksdagen har fattat beslut om. Ni tar inte den politiska debatten i fullmäktige utan det ni gör är att använda lagen och tekniken.

Jag tycker att det är tydligt. Det är viktigt och bra att också stockholmarna ser detta. Det finns inget alternativ till en god infrastruktur och en bra miljöpolitik i Stockholm.

Fråga nr 8. Renovering av af Chapman

Anförande nr 63

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! För fyra veckor sedan återremitterade fullmäktige frågan om renoveringen av af Chapman. Inte ett öga var torrt. Båten sjunker, sade man. Det var ett herrans liv på majoriteten, som inte gillade vårt agerande då.

Men mig veterligen har båten inte sjunkit ännu. Det tog ett år för borgarrådet att skriva fram ärendet. Vi hade det uppe den 24 augusti förra året i nämnden, och sedan kom det på fullmäktiges bord i juni, och vi hann inte med det.

Men eftersom det var så otroligt bråttom – man sade att man måste agera nu och att varje minut var viktig – så vill jag gärna veta vad som händer. Jag ser med spänning fram mot ett uttömmande svar av borgarrådet.

Vad händer, och hur går det med ärendet?

Anförande nr 64

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige och Billy Östh! Än flyter hon, som sagt. Det är alldeles riktigt att ärendet återremitterades den 5 september. Anledningen till återremissen var att man ville ha de maritima museerna synpunkter på hur man skulle kunna renovera fartyget och bevara den ursprungliga karaktären, om jag har uppfattat det riktigt.

Vi har remitterat ärendet till statens maritima museer. De har fått tid på sig till den 15 oktober att komma med ett svar. Därefter ska vi se till att ett nytt ärende snabbt kommer till fullmäktige. Sedan får vi hoppas att vi kan fatta beslut i frågan.

Anförande nr 65

B i l l y Ö s t h (m): Det var ju så väldigt bråttom. Det hängde på håret och på dagen när man skulle göra klart det här, så det är lite märkligt att man har tagit så här lång tid på sig. Från den 5 september till den 15 oktober är det en och en halv månad. Jag tycker inte att det är tecken på ett snabbt och effektivt agerande att hålla på under så pass lång tid.

Anförande nr 66

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): När vi fastställde det datumet så hade idrottsförvaltningen tagit kontakt med de maritima museerna för att få reda på hur lång tid de skulle behöva på sig. Vi måste respektera att de vill göra detta grundligt – så grundligt det någonsin går. Det är bättre att vi får en ordentlig genomgång nu, så att vi inte får tillbaka ärendet en gång till.

Anförande nr 67

B i l l y Ö s t h (m): Vi tycker också att det är bra. Men det var ju så otroligt bråttom senast, och det är lite märkligt att borgarrådet har ändrat sig så kapitalt nu. Man hade ju som sagt nästan ett år på sig från det att ärendet var uppe i idrottsnämnden till dess att det kom till fullmäktige. Därför tyckte inte vi att det var så farligt om det tog några veckor extra.

Det var borgarrådet och majoriteten som tyckte att det var så illa att vi ville återremittera det för att få denna lite mer grundläggande utredning. Men jag märker nu att borgarrådet har ändrat sig till 180 grader.

Anförande nr 68

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag anser att det fortfarande är mycket bråttom. Båten, skeppet, fartyget är i ett mycket dåligt skick. Vi måste göra någonting åt det snabbt. Det hade varit bra om vi hade kunnat få bogsera henne till varv vid den aktuella tidpunkten för att få detta åtgärdat. Det gick inte. Ärendet blev återremitterat.

Nu genomför vi den återremittering som ni önskade. Vi tänker göra det ordentligt. Därefter kommer ärendet upp hit igen.

Fråga nr 9. Biståndsbedömning

Anförande nr 69

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi har redan tidigare i kväll delvis haft denna fråga om äldreomsorgen och biståndsbedömningen uppe.

Vi har också kunnat läsa i pressen om vår äldreomsorgsminister som har uttalat sig och ifrågasatt tidsbestämningen av de olika ärenden som ska utföras inom hemtjänsten.

Stockholm är *en* stad, visserligen uppdelad i 18 stadsdelsnämnder och med olika biståndsbedömare runtom i staden.

Min fråga till borgarrådet är: Borde det ändå inte finnas någon riktlinje och en ram för vad som är det lägsta tillåtna när man bedömer det här med tider? Det skiljer sig ju så oerhört mycket mellan de olika stadsdelsnämnderna. Varje äldre människa är unik. Det har vi fått höra tidigare här i dag. Det borde också rendera att minuterna angavs olika för varje enskild person.

Anförande nr 70

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tror att Ewa Samuelsson är överens med mig om att man måste ha något sätt att mäta tiden för insatsen på. Det verkar som om man inte riktigt förstår det här.

Om man tittar på tabellerna så ser man att de inte riktigt går att jämföra stadsdel för stadsdel. I någon står det om personlig hygien, morgonomvårdnad inklusive bädd och hygien, morgonhjälp inklusive frukost och så vidare. Det är snitttider som anges. Man räknar ut snitttiden, och räknar med till exempel 15 minuter för påklädning, 15 minuter för toalettbesök och tio minuter, en kvart eller vad det nu kan vara för att äta. Sedan rundar man av det och så får den gamla en timme, om det nu är så mycket som den gamla har behov av att få hjälp med. Ungefär så ser det ut över hela staden.

Det är självfallet den enskildes behov som ska styra. Det innebär att de också gör det. En del behöver mer hjälp med viss verksamhet och andra behöver mindre. Just i Skarpnäcks stadsdel, där du själv sitter, har man låtit vårdbiträderna mäta den tid som det tar. På det sättet har man sedan fått fram en snittid, som också utgör grunden för den hjälp som man ska ge. Det innebär också att det har fungerat väldigt bra. Det fungerar generellt och det fungerar som en snittid, men den enskilde kan fortfarande få den hjälp som just hon eller han har behov av att få. Det är poängen med det hela. Varje människa är unik. Man har olika behov, och de olika behoven måste tillgodoses.

Anförande nr 71

E w a S a m u e l s s o n (kd): I den individuella biståndsbedömningen där tiden är *en* del går man ibland också ned på väldigt låg nivå – så ser jag det i alla fall. Man talar om exakt vad den enskilde ska få, oavsett behovet. Det kan vara att få en skjorta struken i veckan till exempel.

Då kan man undra om det verkligen är den enskildes behov som står i centrum för den biståndsbedömning som ges. Därför undrar jag också om borgarrådet är beredd att ta initiativ till att man ser över riktlinjerna för biståndsbedömningen i Stockholms stad.

Anförande nr 72

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är inte bara så att jag tänker se över dem, utan det kommer nya riktlinjer när den nya äldreomsorgsplanen är antagen. Då kommer vi att utifrån den och utifrån övriga ändringar som har skett anta nya riktlinjer.

Anförande nr 73

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det låter ju hoppfullt. Men vi har också en stor andel äldre här och nu som är i akut behov av att riktlinjerna ses över och att man får en inriktning på vad det är som ska ske. De drabbas ju dagligen av den stress och den hets som många i hemtjänstpersonalen känner när de vet att de bara har en viss tid på sig när de ska besöka de äldre.

Fram till dess att riktlinjerna blir översedda undrar jag därför vad vi gör för de äldre här och nu.

Anförande nr 74

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ewa Samuelsson! Jag vet inte om det är svårt att förstå att det här är snitttider och att det är de individuella behoven som styr. Om du räknar ihop tiden och de olika momenten så är det ganska likartat över hela staden. Du kan inte bara titta på enskilda punkter. Då gör du ett fundamentalt fel.

Man kan se allt vad det är som man räknar in i en hel rad. I vissa stadsdelar slår man ihop det. Men slutsumman blir ungefär densamma. Något sätt måste väl även Ewa Samuelsson ha att räkna på. Och jag förmodar att du inte tycker att fullmäktige ska besluta om tidsangivelser. Det är ju i så fall vad som återstår.

§ 15 TEMADEBATT – SKOLFRÅGOR

*Kvalitetssystem för de pedagogiska verksamheterna i Stockholms stad
Återredovisning av uppdrag om informationsflöden inom de pedagogiska
verksamheterna (utl. 2005:152)*

*Barn i behov av särskilt stöd
Redovisning av uppdrag till kommunstyrelsen (utl. 2005:153)*

*Konsekvenser avseende försöksverksamhet med flexibel skolstart
Rapport från utbildningsnämnden (utl. 2005:154)*

*Med modersmålet som grund
Redovisning av uppdrag (utl. 2005:155)*

*Kvalitetsredovisning för Stockholms stads pedagogiska verksamheter för 2004
Rapport från utbildningsnämnden (utl. 2005:156)*

Interpellation om skolket i grundskolan (nr 2005:38)

Anförande nr 75

Borgarrådet Nilsson (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker ägna mitt inledningsanförande åt att tala om kvalitetssystemet. Jag tror inte att så mycket av debatten i övrigt kommer att handla om det, men jag vill börja med det.

Moderaterna Mikael Söderlund och Christina Axén Olin brukar anklaga mig för att bara hålla på med system. Ja, jag har en läggning åt det hållet. Men om vi i den här salen ska ha en möjlighet att på något sätt styra utvecklingen för den verksamhet som omsluter 13,5 miljarder kronor och sysselsätter 20 000 anställda, är det nog en väldigt bra idé att ha ett system för styrningen av detta. Det är en väldigt bra idé att ha ett kvalitetssystem. Det är den fråga som ligger på fullmäktiges bord för beslut i dag.

När man tittar på kvalitetsredovisningen efter en genomgång av läget i förskolan, grundskolan, gymnasieskolan och så vidare kan man säga att många resultat går åt rätt håll, långsamt, men ändå åt rätt håll. Vi har för stora klyftor i staden, men det är ändå på väg åt rätt håll. Men en oerhört viktig slutsats i kvalitetsredovisningen är att mål- och resultatstyrningen av skolan ännu inte fungerar. Dagens beslut om kvalitetssystem är extremt centralt när det gäller att göra något åt de brister som uppmärksammas i kvalitetsredovisningen.

Vi genomförde nyligen en så kallad pappersflödesutredning. Det gick till så att man tittade på vad det är för information som skolorna i dag ska skicka in till staten och till kommunen. Det är en ganska häpnadsväckande djungel av olika typer av upplysningar och statistik som man frågar om vid olika tillfällen på året, och det är olika avsändare. Vi har ett dubbelt uppföljningssystem, ett statligt och ett kommunalt. Vi har otroligt mycket statistik och information om skolan.

Vi behöver för guds skull inte mer information. Vi behöver använda den vi har. Vi har provresultat, vi har LUS-rapporter, vi har betyg, vi har skolinspektörsrapporter, vi har skolhälso rapporter och vi har brukarundersökningar. Men när i det här systemet sätter man sig ner och ställer frågan: Hur är resultatet, och vad ska vi göra åt det? Det behöver göras på den enskilda skolan. Det är en av de största bristerna i skolan i dag. Vi har väldigt mycket information om måluppfyllelse och bristande måluppfyllelse, men rektorn måste sätta sig tillsammans med medarbetarna och diskutera: Var befinner vi oss, och vad ska vi göra framöver för att nå målen?

I de ansvariga nämnderna, stadsdelsnämnderna för grundskolan, utbildningsnämnden för gymnasieskolan, måste samma analys göras. Vi bara samlar in material i dag. Vi gör ingenting med det.

Försöket här i dag att framlägga en kvalitetsredovisning och införa ett kvalitetssystem för skolan handlar om att vi i kommunfullmäktige ska ta vårt ansvar, analysera måluppfyllelsen och diskutera vad det är för utvecklingsområden som vi måste arbeta med i skolan i framtiden. Vi har ett viktigt ansvar. Politiken måste hålla igen med nya styrsignaler till skolsystemet. Det är inte brist på måldokument eller policy som präglar verksamheten. Vi måste följa upp dem som är givna. Jag tycker att slagordet för de kommande åren i skolan ska vara: Inga nya planer men genomför den läroplan som vi redan har.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 76

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag hade förberett ett litet anförande, och första meningen var att i vanlig ordning fastnar skolborgarrådet i styrsystem och fördelningsmodeller. Det var delvis rätt. Jag hade förutsett vad Erik Nilsson skulle ägna hela tre minuter åt att prata om, nämligen det som är honom allra varmast om hjärtat, styrsystemen. Det är möjligt att man ska prata styrsystem. Jag tycker kanske att vi ska prata lite bredare och om andra saker.

Ordförande! Jag tror att många elever i Erik Nilssons skola i Stockholm känner sig bortglömda. En som rimligen måste känna sig väldigt lurad är i alla fall Andreas Hansen. Han är funktionshindrad särskoleelev i Backlura skola i Hässelby-Vällingby. Erik Nilsson har nu bestämt att Andreas inte får åka till sin simhall. Det har han tidigare fått göra en gång i veckan. Det betyder väldigt mycket för den här typen av barn att öva sin motorik. Socialdemokraten Erik Nilsson tycker att det är för dyrt och har sparat in 40 000 kronor på Andreas utbildning och vill inte att han ska få åka till sin simhall varje vecka som han tidigare har fått göra.

Jag tycker att det säger en hel del om Socialdemokraternas prioriteringar här i livet, vad som är riktigt viktigt. Jag måste säga, som den cyniker jag är, att det är lite beklämmande att se att Erik Nilsson låter vuxna friska gymnasieelever resa på SL gratis, men han vill inte att Andreas Hansen ska få åka till simhallen en gång i veckan. Det är ynkligt, fru ordförande!

Många tecken visar på att Socialdemokraterna inte klarar skolan. Jag vill egentligen nämna regeringens eget Skolverk, som brukar vara väldigt behjälpligt med att dra in

rapporter hit och dit men som faktiskt i en ny rapport har beskrivit att det gäller att börja ompröva en rad tidigare ståndpunkter, fru ordförande. Jag vill lova er att det är en rejäl omprövning som regeringens eget Skolverk vill göra. Man säger att vi behöver ha tydligare kunskapskrav. Vi måste ha tydligare mål för att eleverna ska kunna läsa, skriva och räkna redan i årskurs 2. Man vill ha tidigare och tydligare kunskapsbedömning. Man vill ta bort förbudet mot betygsliknande information, och man vill införa obligatorisk skriftlig information från årskurs 5. Man vill tidigare lägga betygen och flytta dem åtminstone till årskurs 7 så att de börjar ges redan då. Man vill ge större möjlighet för uppflyttning eller extra år i grundskolan om eleven behöver det. Man vill ställa, fru ordförande, tydligare krav på ordningsregler och befogenheter för lärare och rektor. I hela den debatt som har präglat skolan sedan slutet av 90-talet och som har bekämpats av socialdemokratin i 30 år – ni kan bestämma när vi börjar räkna bakåt i tiden – har man helt kapitulerat. Tjänstemännen konstaterar att vi måste ompröva detta.

Frågan är, Erik Nilsson, vad du är beredd att göra. Vill du återinföra Stockholmsproven? Vill du låta eleverna få betyg tidigare så att de får möjlighet till kunskapsinhämtning på ett tydligare sätt enligt Skolverkets linje? Jag skulle vara jätteglad om du i den här debatten kunde tydliggöra dina ståndpunkter i de här frågorna. Hela samhället i övrigt ser det du inte vill se.

Anförande nr 77

Borgarrådet E d h o l m (fp): Egentligen är den här debatten på något sätt symptomatisk för problemen i den svenska skolan. Hundratals rektorer, lärare och tjänstemän i Sverige ägnar tusentals timmar åt att sammanställa mängder med information, som inte på något sätt speglar tillståndet i skolan. Man mäter och mäter men lyckas aldrig fånga problemen. I stället är det de utländska utvärderingarna som är de viktigaste. Undersökningar med en massa konstiga namn som TIMS, PISA, PIRLS, säger med om tillståndet i den svenska skolan än alla dessa evinnerliga så kallade kvalitetsmätningar som mäter allt mellan himmel och jord men som ofta missar just kvaliteten.

Sanningen är den att den svenska skolan befinner sig i kris. Resultaten försämras i jämförelse med alla andra länder. Eleverna läser sämre, räknar sämre och har allt sämre kunskaper i naturvetenskap. Dessutom är ordningen, också enligt eleverna själva, sämst bland alla jämförbara länder.

Att Sverige nu halkar efter beror inte på skolan utan på den socialdemokratiska skolpolitiken. Ni har trott att man hjälper eleverna genom att ta bort kraven, ta bort betygen, ta bort alla sanktionsmöjligheter mot dem som uppför sig illa. Ni har trott att man hjälper eleverna genom att ta bort speciallärarna och ersätta dem med utbildade elevassistenter. Ni har trott att man hjälper eleverna genom att avskaffa inträdeskraven till gymnasiet.

Man måste fråga sig någon gång: Om den socialdemokratiska skolpolitiken är så enormt framgångsrik, varför följer inga andra länder efter? Varför avskaffas inte betygen på bred front ute i Europa? Varför anser man i Tony Blairs England att

mobbare självklart ska kunna stängas av från undervisningen och till och med flyttas mot sin vilja till en annan skola?

Vi måste göra upp med den socialdemokratiska skolpolitiken. Man skadar inte eleverna genom att tro på deras förmåga och genom att ställa krav så att de anstränger sig. Man skadar inte eleverna genom att sätta upp tydliga gränser. Tvärtom, de flesta barn mår bra av att veta vad som faktiskt förväntas av dem också i skolan.

Barnen går i skolan för att lära sig saker. Varenda liten ettagluttare vet att man måste gå i skolan och att det är viktigt. De får lära sig en massa saker där, men varför är det så förtvivlat svårt för er sossar att anamma den här lilla ettagluttarens perspektiv på skolan och göra precis det som ettagluttaren vill, nämligen skapa en skola som förmedlar kunskap?

Anförande nr 78

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Den nya brukarundersökningen från USK är på många sätt glädjande. Utvecklingen går framåt, och fler elever och föräldrar är nöjda i år jämfört med i undersökningen för fem år sedan. Det visar att flera av de åtgärder som vi i majoriteten har vidtagit har haft effekt. Med detta sagt är det självklart att det finns problem som vi måste arbeta vidare med. Jag ska ge några exempel. Arbetsron måste bli bättre. Mål- och resultatstyrningen fungerar ännu inte tillfredsställande. Kvalitetsarbetet har brister, och det finns behov av ökad kunskap på alla nivåer när det gäller att tolka skolans styrdokument.

Med detta sagt vill jag sätta fokus på det som jag tycker ofta glöms bort, och det är jämställdhetsarbetet i skolan. I förskoleinspektörernas rapport står: En diskussion har börjat på många förskolor, men det behövs mer kunskap och medvetenhet hos personalen. Man bör utarbeta strategier och metoder för hur man på förskolan ska förhålla sig i sitt jämställdhetsarbete, integrerat i det vardagliga arbetet. Jag tror att det är precis så det är, både inom förskola, grundskola och skolbarnsomsorg och gymnasium. Många vill och inser att det är nödvändigt, men man famlar i mörkret och vet inte riktigt hur man ska gå till väga. Det finns många goda exempel i vår stad på ett bra jämställdhetsarbete, men det måste spridas. Det finns också flera genuspedagoger i staden, i förskola, grundskola och gymnasiet, men de måste användas på ett bättre sätt än nu.

Det finns några välfungerande jämställdhetsgrupper i våra gymnasieskolor. De behöver stöd framför allt från ledningen, och de behöver spridas så att vi får jämställdhetsgrupper på alla nivåer, både på förskolorna och på gymnasieskolorna.

När vi diskuterar jämställdhet och sexuella trakasserier ligger fokus oftast på flickorna, och det är fullständigt naturligt. Det är de som utsätts värst. Men vi glömmar lätt det grupptryck som vilar på pojkarna. Det visar sig, vill jag påstå, också tydligt i det som nu syns, nämligen att resultaten för pojkarna är sämre. Jag tror faktiskt att det har med jämställdhetsarbetet att göra. Jag tror att flickorna i mycket större utsträckning har kunnat ta till sig jämställdhet och klarar sig bra i skolan och är aktivare. Pojkarna i den traditionella roll som de har att leva upp till klarar inte av det riktigt. De har ett grupptryck på sig. De har ett tryck på sig att vara busiga och stökiga och inte plugghästar. Det gäller att vara det om man ska lyckas i skolan. Jag

tror att det är väldigt viktigt med ett strukturerat och bra jämställdhetsarbete och elevinflytande för att resultaten ska bli bättre.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag när det gäller kvalitets-system.

Anförande nr 79

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! När man lämnar gymnasieskolan vill vi att man ska ha ett större självförtroende och större självtillit än när man började skolan. Det här menar vi är skolans viktigaste uppgift. Detta ska man ha fått genom att man har gått i skolan, som har arbetat aktivt med personlig utveckling, en skola som har sett till individen och som anpassat undervisningen till den enskilda. Man ska ha fått tron på sig själv genom en skola utan betyg, utan stress, utan ångest, en skola där varje elev kan följa sina egna framsteg.

Alla ska ha rätt att utvecklas och bli bättre på det man redan är bra på men också bli bra på det man behöver förbättra. Det ska vara en skola som uppmuntrar nyfikenhet, ifrågasättande, som stimulerar till sökande av kunskap, till kreativitet och kreativt tänkande och som också uppmuntrar till ökad elevdemokrati. Demokrati ska finnas och det ska arbetas med i skolan. Det ska inte bara vara någonting man läser om i skolan.

Det finns en rad förslag för att förbättra elevdemokratin. Till exempel vill vi se att gymnasieskolornas styrelser har elevmajoritet. Vi vill låta eleverna vara med när man anställer lärare. Vi vill låta eleverna bestämma vad de ska äta. Vi vill ge elevrepresentanten närvaro- och yttranderätt vid utbildningsnämndens möten. Vi vill låta elevorganisationer naturligt bli remissinstanser inför politiska beslut. Det är några förslag som skulle kunna förbättra elevdemokratin i skolan.

Vi har inte skolor för att rektorer och lärare ska ha någonting att pyssla med på dagarna. Vi har skolor för elevernas skull. Vi anställer lärare och rektorer för eleverna. Då är det oerhört viktigt att eleverna utifrån sina individuella behov kan få bästa möjliga stöd för sitt lärande och sin utveckling. Det, menar vi, har de rätt till.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 80

N i n a E k e l u n d (kd): Ordförande, fullmäktige! Elva procent av eleverna som lämnar skolan är inte behöriga till gymnasiet. Avhoppet från de yrkesförberedande programmen är omfattande, och det individuella programmet är numera gymnasieskolans största studieväg vid årskurs 1.

För Socialdemokraterna och gänget kring Erik är en av de viktigaste lösningarna elevinflytande. Här går en ideologisk gräns: elevinflytande eller mer kunskapsfokus, föräldrainflytande etcetera. För att komma åt problemet med den bristande kunskapsnivån måste man erkänna de problem som finns. Det märks tydligt. Det behövs tydliga insatser i grundskolan för att komma åt att det individuella programmet är gymnasieskolans största studieväg i dag. Vi anser att det behövs skriftliga omdömen

som är framåtsyftande och som tar avstamp i hur läget ser ut just nu. Det här avstampet säger Socialdemokraterna nej till. Man ska bara prata om det som är framåtsyftande. Det är märkligt.

Vi behöver också komma åt utanförskapet. Därför tycker vi kristdemokrater att betygsintagningen är bra. Invandrartjejer som med sina höga betyg kommer in i innerstadsskolor är positivt. Men hur kan vi därutöver utöka integrationen? Ja, en del hänger samman med att föräldrarnas utbildningsnivå hänger samman med elevernas intresse för skolan. Men hur kan vi då engagera föräldrarna i skolan? Vi har föreslagit att man ska ha ett ansvarskontrakt som upprättas vid utvecklingssamtalen, ett kontrakt mellan föräldrar, eleven och skolan. Drar föräldrar och skolan åt samma håll ökar också stödet till eleven. Det handlar om att stötta och uppmuntra.

Många invandrarföräldrar är osäkra i sin roll på skolan. De kan uppleva att skolan skapar distans mellan dem och barnen när barnen integreras snabbare än de själva gör. Skolan måste då skapa förtroendefulla relationer till föräldrar där det finns en annan språklig bakgrund. Men den grönröda skolpolitiken går ut på att eleverna ska få bestämma mer, de ska själva få anställa sina lärare. I allt detta försvinner det viktiga kunskapsfokuset.

En viktig del som jag vill nämna avslutningsvis är: Var sker den verkliga diskrimineringen i Stockholm i dag? Jo, den sker när det gäller särskolan och de elever som är i särskilt behov av stöd. Vi har tvångsplaceringar i dag. Vi har stadsdelsarrest och vi har statsarrest. För en elev som har behov av konduktiv träning – till exempel Move & Walk-pedagogik – är denna speciella träning A och O för att eleven över huvud taget ska kunna gå eller att få erkänna att det blir ett liv i rullatorn om man inte får den pedagogiken. Om det inte finns konduktiv träning i stadsdelen då blir det nej. Då måste man gå i den särskola som finns. Det blir nej till att lära sig att gå, det blir nej till att lära sig att äta med gaffel och kniv och det blir nej till att kunna gå på toaletten. Detta är verklighet i Stockholm. Detta är diskriminering. Detta är konsekvensen av Socialdemokraternas nya resursfördelningssystem.

Anförande nr 81

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Vi tror att det är oerhört viktigt att inte bara fokusera på uppföljningar, utvärderingar, betygssättande utan även på att se från andra hållet: Hur kan eleverna i stället få bli bedömda? Hur kan eleverna mer kvalitativt, inte med enkla siffror eller bokstäver, få se sina egna framsteg?

Som jag sade tidigare vill man utveckla det som man är bra på. Det man är sämre på behöver man utveckla på olika sätt: Vi tycker att man är nonchalant i dag i skolorna mot eleverna. Vi tycker inte att man tar dem på fullaste allvar. Det här är en viktig del i att försöka förändra. Vi tycker att det är bra att man tar steget med kvalitetssystemet. Vi måste gå vidare och se från andra hållet också, inte bara utifrån oss politiker och skoladministratörer och så vidare. Det är viktigt att följa upp, men också stimulera eleverna själva för att de ska kunna se att det finns möjligheter att utveckla sig på olika områden.

En annan del i att stimulera eleverna är självklart elevdemokratien. Den måste utvecklas mycket mer än hittills. Vi har tagit steg på vägen under den här mandat-

perioden, men det finns som sagt mycket mer att göra. Det tog jag också upp i min inledning.

Sedan något som har dykt upp under senare år, och det är hälsa, kost, motion. De är också oerhört viktiga delar för att man ska kunna tillgodogöra sig även de teoretiska ämnena. Det finns hur många undersökningar som helst som visar på att motion stimulerar även till teoretiskt lärande. Det är viktigt att man får alla de här olika delarna för att man ska kunna utvecklas och göra bra ifrån sig, men också kunna känna att man kommer någonstans och gör framsteg och känna att när man lämnar gymnasieskolan har man en bra grund för det man vill göra resten av livet.

Anförande nr 82

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag vill gå in på en rad andra frågor som berördes delvis i den första omgången. Det handlar naturligtvis om fokuset på kunskapskrav.

Det finns en rad olika rapporter och saker som vi får i egenskap av utbildningsnämndsledamöter. Två viktiga rapporter har kommit nyligen. Om Erik inte blir så imponerad över Skolverkets slutsatser har det kommit rapporter om skolk och mobbning som jag tycker är väldigt intressant läsning. De personer som har gått igenom situationen på skolan återkommer hela tiden till några slutsatser i rapporten som de tycker är väldigt viktiga. Det är att det ska vara fokus på basfärdigheter som att läsa, skriva och räkna. Det ska vara en tidig återkoppling till eleven, var man står som elev och var man behöver bättra sig i. Det är alltså inte bara för att man ska lära sig någonting som elev; det är också förebyggande för att man som elev ska kunna uppföra sig mot andra såsom man vill att andra ska uppföra sig mot en själv. Det finns en rad olika skäl till att ställa krav. Det är att bry sig. Det är inte fel och fult att ganska tidigt ställa krav.

Min erfarenhet när jag är ute på skolor är att skolor där man har en väldigt tydlig prestationsönskan och höga förväntningar på att eleverna ska nå någonstans också har en väldigt bra arbetsmiljö. De ställer krav men de följer också upp väldigt tidigt och hjälper elever som behöver stöd. Jag tycker, en gång för alla, att det är dags att vi släpper det som man gör i motionssvaret, att hålla fast vid kritiken mot att mäta kunskapen och återkoppla till eleverna. Höga förväntningar är bra.

Erik älskar att prata om styrsystem. Det är allvarligt att ni fortsätter att tro att stadsdelsnämnderna är det enda sanna sättet att styra grundskolan på. Föräldraalliansen har undersökt och kommit fram till att en kvarts miljard av våra resurser går till saker som inte har med skolan att göra men som skulle gå till skolan. Jag tycker att det är en slutsats som visar att stadsdelsnämnderna inte har fungerat som det var tänkt. De har inte fått den roll för skolan som de borde ha. Vi moderater hade rätt från första stund, att stadsdelsnämnderna är fel. Vi ska ge alla våra resurser direkt till skolorna. Vi ska lita till våra rektorer, se att det finns ett lokalt ledarskap för det som krävs för att man ska få ett riktigt bra resultat på skolan.

Helt nyligen hade vi en genomgång med rektorerna i Stockholm. En sak som återkom där när det gäller att stimulera flera till att jobba som skolläda, och det var lönefrågan. Även där är det som i fråga om kunskapsinhämtning – det är fult. Löneskillnader har varit väldigt fult. Det var väldigt tydligt bland skolläda att en

konkret åtgärd vi kan göra, vilket vi gjorde under den borgerliga majoriteten, är att höja lärarnas löner, höja lärarnas status och premiera skolledare. Är man en ledare på en skola, med det ansvar som det innebär, ska man ha betalt för det.

Anförande nr 83

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag tycker, Mikael Söderlund, att bland det absolut viktigaste som vi behöver göra är att tydliggöra målen, både kunskapsmålen och de andra mål som finns i våra läroplaner, det vill säga att man måste ute på varje skola, lärare tillsammans med eleverna, gå igenom och tydliggöra vad det är som förväntas. Sådillvida är vi helt överens.

När det gäller resten av mål- och resultatstyrningen av skolan verkar det som att ni helt och hållet har glömt bort att det också handlar om en styrning av hur lärarna arbetar och hur skolan arbetar. Alla de krav som ska ställas gentemot dem har ni bortrationaliserat. Vi måste alltså ställa krav på resultat där vi också konfronterar rektorerna, vi som är skolövermän i kommunen, med resultaten i skolan.

Ni pratar om skolornas frihet och möjlighet och så vidare, att de ska kunna utveckla sig själva, men hur kunde ni, Mikael Söderlund, efter fyra år av borgerlig majoritet lämna denna djungel av uppföljningssystem efter er? Hur kunde ni lämna det och inte för ett ögonblick ha rensat i systemet så att man kan fokusera på måluppfyllelsen?

Anförande nr 84

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att det är intressant när Erik Nilsson talar om styrsystem, men vi kommer aldrig fram till kärnfrågan, som är att i utbildningsnämnden upplever vi att du pratar om mål och hur vi följer upp målen. Jag uppfattar att vi ägnar 95 procent av vår tid åt helt andra frågor på detaljnivå. Det är möjligt att du har hittat någon perfekt lösning på hur det ska lösas. Jag uppfattar det så att vi behöver renodla våra roller väldigt mycket. Där vill du gå in och granska och fortfarande detaljreglera och har synpunkter i detalj på en rad olika saker på skolans område, medan vi vill ge beslutanderätten till skolledare och lärare på skolan.

Vi vill ha tydliga mål som man följer upp i utbildningsnämnd och på annat sätt centralt för att se att man når de mål som är satta. Men hela ditt resonemang handlar om att politikerna varje dag ska ge sig in i detaljreglering och detaljstyrning av skolan. Du är uppfylld av styrsystem. Hela ditt politiska engagemang går ut på att diskutera styrsystem. Det är klart att man då inte ser helheten. Då ser man inte att skolledarna är fullt kapabla att själva fatta besluten i sin vardag.

Anförande nr 85

Borgarrådet E d h o l m (fp): Den här debatten ska handla också om skolk. Så var tanken eftersom det finns ett interpellationssvar om det.

Skolket brer ut sig i den svenska skolan. Det är inte så konstigt, tycker jag, för varje försök för att på allvar stävja skolket stoppas av den socialdemokratiska skolpoliti-

ken. Varje gång som det sker skickar vi ut signaler till skolan och till eleverna att närvaro inte är så viktig. Det är okej att eleverna är frånvarande.

I Erik Nilssons svar till mig om skolket i Stockholms skolor skickas den signalen ut igen. Det är så tröttsamt. Där finns inte ett enda praktiskt förslag om vad som faktiskt bör göras, däremot ett bestämt besked om vad man inte får göra. Man får absolut inte skriva in skolket i betygen, varken i terminsbetygen eller i avgångsbetygen. Men det räcker faktiskt inte med att tala väl om vikten av föräldrakontakter och att åtgärder måste vidtas långt tidigare, som det står i interpellationssvaret. Skolan behöver praktiska verktyg för vad den ska göra och vad den kan göra, inte välmenande formuleringar som alla bara gäspar åt.

Att skolka är inte ofarligt. De som skolkar riskerar att hamna i andra socialt svåra beteenden, till exempel missbruk och brott. Att stävja skolket är därför enormt viktigt. Vi gör en skolkande elev enbart en otjänst genom att inte ställa krav på närvaro. Men skolket drabbar inte bara den som skolkar utan även den som inte skolkar. Skolan tvingas ägna oändlig tid åt att hjälpa skolkande elever att ta igen kunskap som de har förlorat genom att de inte varit närvarande. Naturligtvis leder det till att undervisningen stannar upp och att de icke skolkande eleverna tvingas vänta på att skolkande ska komma i kapp. Gymnasieskolan är inte obligatorisk, men om man väl har valt att gå där är den inte frivillig längre. Detsamma gäller alla jobb i Sverige. Man är inte tvungen att ta ett jobb om man inte vill. Men om man tar ett jobb förväntar sig samhället och arbetsgivarna att man infinner sig och gör så gott man kan.

Jag tycker att det är dags, Erik Nilsson, att kasta flosklerna över bord och börja ta ansvar för skolpolitiken i Stockholm. Om man vill förändra någonting måste man våga sticka ut hakan och fatta obekväma beslut, inte bara vräka ur sig en massa ordkaskader som folk faller i söm av.

Anförande nr 86

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag hoppas att du kommer att hålla dig vaken, Lotta. Jag tänker fortsätta att hålla den här debatten på en seriös nivå kring de stora och svåra frågorna. Vad ska skolan göra? Du tycker att det är otydligt på den punkten när det gäller skolket. Skolan ska, kan och måste kontakta föräldrarna omedelbart när man upptäcker att en elev är frånvarande.

De rapporter som de viftades med tidigare visar väldigt tydligt att skolket inte handlar om något slags okynnesskolkande bland elever som i största allmänhet är småslöa och inte vill. Det är den analys som ligger bakom ert förslag om att detta ska föras upp i slutbetygen. Det handlar om elever som har en knepig social och psykologisk situation. Det är en tydlig indikator på en elev som mår dåligt. Därför är uppdraget till skolan glasklart: Man ska omedelbart ta kontakt med hemmen, sätta sig ned och diskutera situationen och lösa problemet.

Anförande nr 87

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag blir lite förvånad. Exakt på det sättet stod det i den förra skolplanen att man skulle göra. Skolan ska kontakta föräldrarna när

eleverna inte är närvarande. Det har nu luddats till betydligt i den nya skolplanen. Det är inte alls lika tydligt. Naturligtvis finns det massa skäl till att folk skolkar. Det borde Erik Nilsson komma ihåg. Bland dem som skolkar finns också de som är högpresterande. Men Erik Nilsson har helt rätt i att det inte är det stora problemet. Det stora problemet är de som skolkar av andra skäl. De riskerar att fara väldigt illa. Med er politik är det ingen som tar ansvaret. Det är ingen som säger: Det här är våra verktyg för att stävja skolket. I stället kommer återigen ordkaskaden som faktiskt inte betyder någonting och som leder till att skolket ökar i Stockholms skolor igen.

Anförande nr 88

I n g e r S t a r k (v): Men, Lotta Edholm, precis det du sade avslutningsvis, att det faktiskt handlar om stora problem som inte är så enkla att åtgärda, gör att man inte ska se så svartvitt på det som jag tycker att ni faktiskt gör. Det är ingen som påstår att skolket inte är ett problem. Det är ingen som påstår att det inte är så att elever som skolkar mycket kan råka oerhört illa ut. Men att enbart ha metoden straff och restriktioner leder ingenvart. Det är kristallklart att uppdraget är att föräldrarna ska kontaktas. Det är också kristallklart att det är problem som man måste göra någonting åt. Men er lösning leder till mer skada än nytta, menar jag. Den är ett svartvitt sätt att se på ett allvarligt problem.

Anförande nr 89

Borgarrådet E d h o l m (fp): När vi införde skolk i betyget minskade skolket i Stockholms skolor. Jag tror att förklaringen till det är att massor med elever började ta lite mer ansvar än vad man hade gjort tidigare. Kom gärna med förslag på hur vi ska minska skolket, men problemet är att ni inte har några förslag. Det är bara dessa ständiga floskler och den otroliga rädslan att våga ställa krav på eleverna. Vi måste våga göra det. Dessutom är skolorna skyldiga att rapportera in frånvaro. Naturligtvis är det så att de som går i skolan och som inte är där inte ska ha något studiemedel i gymnasiet. Det är också en ekonomisk fråga. Vi kan inte bedriva en gymnasieskola där hälften av bänkarna är tomma och samtidigt inte ha ett enda förslag på någon enda åtgärd för att komma till rätta med det.

Anförande nr 90

D a v i d S a m u e l s s o n (s): I vårt globaliserade kunskapssamhälle är utbildning viktigare än någonsin. För den som har en god utbildning öppnas större möjligheter än någonsin tidigare. Den som inte klarar skolan däremot, har kunskapsluckor eller lämnar skolan i förtid får svårigheter att få jobb och i förlängningen ett gott liv. Mot den bakgrunden är skillnader i skolresultat mellan stadsdelar, mellan skolor och mellan elever med olika bakgrund oacceptabelt stora.

För oss socialdemokrater är uppgiften att bygga en kunskapsskola för alla helt central. Varje elev måste uppmanas att lära sig mer. Varje elev måste utvecklas utifrån sina förutsättningar. Alla måste få de kunskaper som vårt samhälle kräver.

För att det ska bli möjligt krävs en aktiv politik som ser hur skillnader i uppväxtvillkor leder till orättvisor i livschanser. Det krävs en politik som kan se dem som har de största behoven. Det krävs att vi vågar prioritera de stadsdelar, de skolor

och de elever som har sämre förutsättningar och som behöver större insatser för att nå målen i skolan. Just den prioriteringen är vår ledstjärna.

I den kvalitetsredovisning vi nu tar del av ser vi en försiktigt positiv utveckling på ett antal områden. Vi ser bättre resultat i engelska, matematik, genomsnittliga betygsvärden som ökar, behörighet till gymnasieskolan som ökar år från år.

Tro inte att jag slår mig till ro och är nöjd med det här. Nej, det finns fortfarande stora brister. Oerhört mycket återstår att göra för att alla ska få de gedigna kunskaper som behövs. Men mot den prioritering som vi socialdemokrater driver står ett borgerligt alternativ som blir allt tydligare. Det handlar om att så tydligt som möjligt i skolan skilja ut elever som ska studera vidare från deras mindre lyckligt lottade kamrater. De ska få olika utbildning i senare delen av grundskolan på högre och lägre nivå som påverkar och stänger framtida utbildningsmöjligheter redan tidigt. I gymnasieskolan handlar det om att sänka kunskapsambitionerna kraftigt för många elever som ska gå mot yrkesinriktade utbildningar. Vi kunde läsa i dag om att man i högskolan vill ta bort 2 500 högskoleplatser från Stockholmsområdet. Vuxenutbildningen ska skäras ned.

Den borgerliga politiken handlar om att en mindre grupp ska få en bra utbildning i och för sig och hög lön, medan stora grupper ska få en kortare utbildning, ska separeras i väg och hänvisas till lågt avlönade okvalificerade arbeten. Den politiken leder till större inkomst- och klassklyftor, ökade orättvisor och sänkt konkurrenskraft för både Stockholm och dess invånare.

Anförande nr 91

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Eftersom David Samuelsson fortfarande, om jag har förstått det rätt, är stadshusets man i utbildningsdepartementet skulle det vara intressant om han kunde kommentera några av följande fakta.

De svenska åttornas prestationer i NO år 2003 ligger på samma nivå som sjuorna hade 1995.

I matematik är dagens åttor sämre än sjuorna var 1995.

I en ny OECD-rapport visar man tydligt att det är betydligt färre elever i Sverige som tar studenten än i till exempel Polen och Grekland.

Det vore väldigt roligt om du ville kommentera den fantastiska utvecklingen för svensk skola. Du har ju ett nationellt perspektiv på det.

Under tiden tycker jag att du ska svara de föräldrar och elever i de stadsdelar där Erik Nilsson tar ifrån dem de sista skolsköterskorna, speciallärarna och okänsligt skickar elever med särskilda behov till nya grupper till nya skolor. Jag tycker att du ska förklara för dem varför deras barn i deras stadsdelar inte har rätt till en anständig undervisning i grundskolan.

Anförande nr 92

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Jag ska förklara för dem att för att Stockholm ska bli ett anständigare och bättre samhälle där fler får bättre chanser måste de som lever i de rikare stadsdelarna med fler välutbildade föräldrar vara beredda att avstå så att de områden där det finns fler elever med större behov kan få bättre undervisning och mer resurser. Så vill jag utforma den socialdemokratiska politiken i Stockholm. Så vill jag att vi ska driva skolorna. Jag förstår inte hur du kan stå här och säga att den som har de allra bästa förutsättningarna ska få lika ersättning som den som har de allra största utmaningarna. Det är en orättvisans politik.

När du gör dina internationella jämförelser kan jag hålla med om att det finns mycket som är negativt i utvecklingen, helt klart, men du måste jämföra med dem som har ett utbildningssystem som är som vårt. Du måste jämföra med dem som går den treåriga gymnasieutbildningen i de andra länderna, och då ser du att vi får betydligt högre värden. Det borgerliga receptet för att möta det här med att elever hoppar av gymnasieskolan är att sänka kunskapsinnehållet och dra ned utbildningstiden. Det är oacceptabelt.

Anförande nr 93

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande! Det här är nästan som ett skämt. Mycket återstår att göra, säger David Samuelsson om den svenska skolpolitiken. Men var har du varit någonstans? När du går ut från utbildningsdepartementet kan du väl se att resultaten blir bara sämre och sämre när vi jämför oss med andra länder. De som drabbas värst av er skolpolitik är de som du säger att du ska värna. Av dem som börjar IV-programmet är det 9 procent som uppnår högskolebehörighet. 91 procent gör det inte. Där har du sin skola för alla!

Anförande nr 94

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Det finns oerhört stora utmaningar. De finns i vår stad och de finns i hela landet. Vi måste göra väldigt stora insatser för att förbättra skolresultaten. Men det som är det egendomliga är att den politik som du rekommenderar, den politik som ditt parti ständigt i alla sammanhang driver handlar om att så starkt som möjligt identifiera dem som ska skiljas bort från den övriga gruppen, tidigt och regelbundet. Det ska vara prov i årskurs 3, de som inte klarar ska i väg. Man ska ha skilda kurser i högstadiet. Man ska korta gymnasieutbildningar. Ja, det är möjligt att eleverna skulle komma igenom skolan med ert system, men de skulle få kraftigt sänkta kunskaper. Det är en politik för ett gammaldags föråldrat Sverige. Nej, tack!

Anförande nr 95

N i n a E k e l u n d (kd): Man kan bli förvånad. Jag såg att det där uppe stod ”s” bakom dig. Men det låter som att du är i opposition, som att du inte har någon makt över huvud taget, trots att det är ni som sitter vid makten. Det är förvånande.

Jag ska citera dig. Vi ska se till elever med störst behov. Detta är vår prioritering, säger du. Jättefint! Vad bra! Men ni för motsatt politik i Stockholm. Det är de med störst behov, särskoleeleverna, som har drabbats av de största neddragningarna och

där valfriheten har försvunnit. Vad säger du om det? Är det att se till elever med störst behov?

Sedan bara en kommentar: Det är de med dålig utbildning som får de dåliga jobben eller sämre yrken. Vad är sämre yrken? Vilka jobb behövs inte? Jag bara undrar.

Anförande nr 96

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Jag sade att de som har kort utbildning kommer i stor utsträckning att ha svårt att över huvud taget etablera sig på arbetsmarknaden. Sedan går de ofta till lågt avlönade okvalificerade arbeten. Den politik ni driver leder till den arbetsmarknad ni vill ha. Ni vill subventionera fram okvalificerade jobb i hemservice i medel- och överklassen. Ni vill genom drastiska nedskärningar i A-kassan tvinga fram låglönejobb på arbetsmarknaden. Då är det klart att ni vill ha ett utbildningssystem som utbildar för en sådan arbetsmarknad där det finns många fler än i dag som går till de okvalificerade lågt avlönade jobben.

När det gäller att se elever med störst behov är det upprörande att Kristdemokraterna inte ser vikten av ett resursfördelningssystem till skolan där vi kan fördela och ge mer till dem som har större behov. Särskolans behov är oerhört viktiga att beakta, och det är självklart att vi måste möta eleverna i särskolan och ge dem det de behöver.

Anförande nr 97

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Du pratar, David, om ett anständigt samhälle, hur en skolpolitik ska bedrivas. Det är ni som har haft ansvaret under väldigt många år. Hur ser det ut i dag? 25 procent av alla elever går ut grundskolan utan fullständiga kunskaper. Det leder till att många elever slås ut i gymnasiet, efter grundskolan. Det leder naturligtvis till en stor ungdomsarbetslöshet. Det är precis det vi ser i Stockholm i dag. Enormt många ungdomar går arbetslösa.

En anledning är den socialdemokratiska skolpolitiken. Skolan fungerar inte, man fångar inte upp barnen med problem tidigt, man ser inte barnen. I stället driver ni i skolpolitiken att man inte ska se barnen tidigt. Ni tar bort skolket i betygen. Ni tar bort utvärderingsinstrument som Stockholmsprov. Jag kan rabbla här länge. Men det allra värsta och som jag tycker är helt oanständigt är att ni socialdemokrater spar på särskolebarnen och ungdomarna. Barn med särskilda behov sparas det också på, och i vissa stadsdelar ska det sparas mer på dessa barn. Så står ni här i talarstolen och säger att det är okej.

Alla barn med särskilda behov ska få den hjälp de behöver. Men här står du och säger någonting helt annat. Det är fullständigt oacceptabelt. Se på särskolebarnen. De har utstått väldigt många besparingar under er mandatperiod. Det började med korttidstillsynen enligt LSS, kraftiga besparingar. Barnen kunde inte åka i väg till sina fritidssysselsättningar. Det gällde till exempel bowling som de älskar. De har inte råd att göra det. Mockasinen, specialistkompetens med enormt duktig personal centralt i staden, var väldigt hotad, och så vidare. Det drabbar de här barnen.

Rektorerna i Hässelby/Vällingby gick ut och larmade om verksamheter där det måste sparas. Det ser vi konsekvenserna av nu. Det är så i praktiken, trots det ni har sagt i den här salen.

Det sista är nu att barnen, för det är ju stadsdelarna som ska ha ansvar för placeringar och skolskjutsar, inte får åka på sin simning. Det är det enda just de här barnen gör och mår oerhört bra av. Tycker du att det är anständigt för ett samhälle att de allra mest utsatta barnen inte får åka och simma? Man spar på deras undervisning, kompetens och kvalitet. Du står och pratar här om ett anständigt samhälle. Jag blir upprörd. Det behövs en ny skolpolitik.

Anförande nr 98

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Jag pratar om att skapa ett anständigt samhälle, ett samhälle där vi ser barn som har olika resurser, barn som har olika utmaningar och barn som har olika skillnader. Jag noterar att så fort jag börjar prata om att vi måste se de skillnader som finns i vår stad lämnar ni omedelbart diskussionen om grundskolan för att diskutera särskolan. Det är jätteviktigt att diskutera särskolan, det är helt centralt att prata om det. Men varför kan ni inte ta diskussionen om de elever som går i grundskolan? Hur kan ni mena att det är rättvist att de barn som har de sämsta förutsättningarna ska ha lika stora resurser som de barn som har de bästa förutsättningarna? Det är den politiken ni driver. Det är den politiken som skulle leda till ökade klyftor och ökade orättvisor. Det kan ni inte smita ifrån genom att hela tiden byta ämne.

Anförande nr 99

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Ni verkar inte vara insatta. Alltid är det olika resurser för barn som behöver mer resurser. Så har det alltid sett ut, och det står vi bakom. Däremot lämnar ni, och jag pratar om elever i vanliga grundskolan och gymnasieskolan, dessa elever i sticket då man inte ser dem på ett tidigt stadium. De går igenom grundskolan, och först på högstadiet märker man att de inte har fått med kunskaperna. De kanske inte kommer in på gymnasiet och slås ut. De eleverna lämnar Socialdemokraterna i sticket.

Anförande nr 100

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det är några frågor här som har kommit upp och som jag inte riktigt förstår. Om nu Stockholms skolor är i en sådan kris som det har framställts här i dag, hur var det under de år då de borgerliga partierna hade ansvar för Stockholms skolor med tanke på att alla kurvor pekar uppåt, med tanke på att resultaten har blivit bättre, med tanke på att det är fler som är behöriga till gymnasieskolan, med tanke på att betygen går upp både i grundskolan och i gymnasieskolan, med tanke på att fler slutför sina gymnasiestudier än under den borgerliga tiden och med tanke på att brukarundersökningen som kom i förra veckan är fullständigt entydig: elevers och föräldrars nöjdhet med förskola och grundskola har ökat väsentligt och påtagligt sedan den tid då ni hade ansvar? Om skolan är kris i nu, hur i hela fridens namn var det inte då när ni hade ansvar?

Det är en förenklad ytlig och obegåvad debatt som förs av de borgerliga partierna. Det verkar också som att man inte har läst kvalitetsredovisningen. Om ni har ett intresse av kvalitetsfrågorna, varför läser ni inte? Varför gör ni ingen analys?

Ni pratar som om det var allmänna skolproblem i Stockholm. I realiteten är det så att de här problemen i oerhört stor utsträckning handlar om klassamhället i Stockholm, det segregerade Stockholm. Ni pratar om allmänna lösningar på problemen. I några skolor i Stockholm är det 100 procent av eleverna som når behörighet, i andra skolor är det 50 procent som når behörighet. Det försöker vi angripa. Det är det problemet som vi har analyserat. Det är därför vi satsar på förskolan, vi vet att de första åren är oerhört väsentliga. Där kanske vi kan kompensera för skillnaderna i det kulturella kapital som barnen har med sig. Det är därför vi lägger om resursfördelningen för att bättre möta olikheterna i behov, till de skolor där det bara är 50 procent av eleverna som når behörighet till gymnasieskolan. Det är dem, Helen, som vi pratar om när vi diskuterar elever som inte fått hjälp att nå målen.

Vi gör insatser när det gäller språkutvecklingen där det är alldeles påtagligt att det behövs. Vi satsar nästan 50 miljoner kronor på fortbildningen i språk. Vi satsar på matematiken, som är ett eftersatt område, såsom vi kan läsa i skolinspektörernas rapport. Varför i hela fridens namn föreslår ni inga åtgärder som kopplas till kvalitetsredovisningen utan lägger fram era partiers respektive pamfletter för den nationella skolpolitiken? Försök att sätta er in i situationen i Stockholm och angrip problemen.

Jag skulle vilja rikta en fråga till Folkpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna. Ni angriper förändringarna i resursfördelningssystemet. Jag vill i kväll i den här debatten ha svar på följande fråga: Kommer ni att riva upp resursfördelningssystemet och föra mer pengar till de stadsdelar i Stockholm där det är mellan 98 och 100 procent av eleverna som når behörighet och tar de pengarna från de stadsdelar där det är mellan 30 och 40 procent som når behörighet? Den frågan vill jag svar på i dag.

Anförande nr 101

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag hör att Erik Nilsson är upprörd. När han blir upprörd börjar han kalla oss obegåvade. Det är en oerhört stark debatteknik, tycker jag. Vi är korkade rent ut sagt, det är väl det som är problemet. Underförstått Erik Nilssons alla snirklar är vi obegåvade.

Då frågar jag Erik Nilsson angående kvalitetsredovisning och utvärdering: Om man inte utvärderar när eleverna är i skolan – alltså skolket – och vad de lär sig och ger dem feedback om vad de har lärt sig, vad spelar det för roll med dina olika styrsystem? Hela Socialdemokraternas skolpolitik är ett enda stort fiasko. Att man över huvud taget når några bra resultat i Stockholm beror gudskelov på att vi i den här staden skiftar majoriteter vid vartenda val. Det har gjorts ett antal reformer under 1990-talet och i början av 2000-talet som har inneburit att vi har fått kvalitetssatser i skolan, resurser, vi har ställt krav, vi har accepterat friskolor och konkurrens. Det har lett till att Stockholm, till skillnad från många andra kommuner, har relativt sett bättre resultat. Men IV-programmet är fortfarande ett av de största i Stockholm. Så länge man har ett skolborgarråd som inte är intresserad av vad eleverna lär sig och

att de är i skolan, kommer vi inte att nå bättre resultat. Jag vägrar att acceptera att vi ska sätta oss till ro och bara tycka att allting är bra när en så stor grupp av våra elever inte klarar målen.

Anförande nr 102

Borgarrådet N i l s s o n (s): Som jag sade tidigare har vi gott om utvärderingsinstrument för att se hur eleverna når målen. Det är en del som behöver göras för att utveckla det, men vi har gott om utvärderingsinstrument. Är du beredd att utvärdera skolan? Är du beredd att utvärdera dig själv, hur du styr resurser, personalutbildning och så vidare för att nå målen? Du är uppenbarligen ointresserad av att diskutera de problem och de skillnader som vi har i Stockholms skolor i dag och vad ni vill göra åt dem.

Du har inte svarat på frågan: Kommer du att riva upp resursfördelningssystemet och föra pengar från de stadsdelar där minst antal elever klarar målen till de stadsdelar där flest elever klarar målen? Kommer du att göra det? Kommer du att föra den omvända Robin Hood-politiken i Stockholms skolor? På vilket sätt skulle det förbättra möjligheterna för hela Stockholm att få fler elever som når målen? De som inte når målen är de som bor i de fattigaste stadsdelarna.

Anförande nr 103

Borgarrådet E d h o l m (fp): Erik Nilsson undrade varför det går bättre nu. Ja, min analys är helt enkelt att det tar sin lilla tid innan politik får genomslag. Vi gjorde mer under förra mandatperioden än vad du har lyckats åstadkomma över huvud taget under din karriär. Vi införde ordentliga mål för vad man skulle uppnå i både grundskolan och gymnasieskolan. Vi höjde lärarlönerna med dubbelt så mycket som du har åstadkommit under den här perioden. Vi såg till att särskolan fick ha de resurser som särskolan behöver. Det är det som är svaret.

Jag är övertygad om att varje gång du ger besked om att man ska avskaffa olika styrsystem eller att man ska ta bort kraven på det sätt som ni sossar alltid gör så kommer vi om ett par år att se minskande resultat. Så fungerar det. Eleverna lyder de styrsystem som finns vare sig de är styrande för att man ska vara i skolan eller styrande för att man inte ska vara i skolan.

Anförande nr 104

N i n a E k e l u n d (kd): Det är intressant att se hur väl Erik följer de klassiska socialdemokratiska debattknepet, tar upp de borgerliga åren och säger att det har varit kris och sedan försöker flytta bort fokus från vad det handlar om i dag.

När det gäller förskolan sade Erik att det sker en stor satsning. Det var jättekul. Han säger en sak i kommunfullmäktige, och när man läser tidningar ser man att han säger en annan sak. Där säger Erik om barngrupperna i förskolan som svar på frågan om man till valrörelsen kommer att nå målet: Det blir tufft. Så svarar Erik. Här får vi höra en annan sak.

Erik kastade ur sig en fråga om resursfördelningssystemet. Det är intressant att han ställer frågan och är intresserad av frågan. Vi säger ja till valfriheten och ja till mer resurser, men vi vill ha en utvärdering av det nya resursfördelningssystemet, en konsekvensanalys. När vi var oroliga att eleverna skulle tvingas sluta i sin skola sade ni nej. Utvärderingen skedde efteråt, och nu är det för sent.

Anförande nr 105

Borgarrådet N i l s s o n (s): Debatten om förskolan hade vi under frågestunden, men jag kan säga samma sak till dig nu, det vill säga att jag är felciterad. Frågan är alltså felciterad. Jag svarade på frågan om ifall vi skulle kunna få ut information om att vi hade nått målet, och jag sade att det skulle bli tufft. Jag svarade journalisten att vi kommer att nå målet, och det fördes också in en sådan rättelse dagen efter.

Till Kristdemokraterna: Ni är oroliga för vilka effekter detta kommer att ge, att alla inte kommer att nå målen. Men vilka slutsatser drar ni själva? Det handlar om 50 procent av eleverna i de fattigaste områdena och mindre än 2 procent i de rikaste områdena. Drar ni inga slutsatser av det? Är ni inte oroliga för de elever som inte når målen i de utsatta områdena? Är ni oroliga för en resursfördelning åt det hållet? Ni verkar vara mera bekymrade för att det ska gå åt andra hållet.

Ni måste faktiskt titta på resultaten, hur situationen ser ut i skolorna i dag, och ställa er frågan: Vilka elever är det som har allra sämst förutsättningar att kunna nå målen? Är det de som bor på Östermalm och i Bromma eller de som bor i Tensta och i Skärholmen?

Anförande nr 106

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktige, ledamöter och åhörare! I Sverige växer i dag allt fler barn upp i flerspråkiga familjer. På många platser i landet är förskolan och skolan miljöer där olika språk möts. För dessa barn och ungdomar är flerspråkigheten av avgörande betydelse för deras språkutveckling i skolan och även för deras kunskapsutveckling.

Det är viktigt att skolan ser flerspråkighet som en tillgång både för individen och för samhället. Nästan all forskning, alla utredningar och erfarenheter har visat att både inläringen av svenska språket och barnets kunskapsutveckling underlättas om man stöder och utvecklar modersmålet samtidigt.

Ämnesundervisning på modersmål är ett annat viktigt verktyg för tvåspråkiga elevers inläring. De elever som saknar eller har mycket dåliga kunskaper i svenska behöver inte vänta med att lära sig andra ämnen såsom det fungerar i skolan i dag. Barn och ungdomar som nyligen anlänt till Sverige och som inte kan svenska tillräckligt bra för att kunna tillgodogöra sig skolundervisning ska ges möjlighet att ha studiehandledning i olika skolämnen på sitt modersmål.

Det är också av stor vikt att de som undervisar i modersmålet har en pedagogisk utbildning och att de ges möjlighet till kunskapsutveckling i sitt yrke.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag,

Anförande nr 107

Borgarráðet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Det är helt obegripligt att Mujde Rashid gör det eftersom modersmålslärarna i dag har skickat över ett mycket kritiskt brev till oss där de tycker att detta borde förvisas långt bort någonstans. De är väldigt kritiska mot det här förslaget, och jag skulle vilja veta hur du ser på deras kritik.

Anförande nr 108

M u j d e R a s h i d (v): Det är riktigt att det handlar om en grupp modersmåls-lärare. Alla hemspråkslärare har inte skrivit under brevet. Allting är inte svart eller vitt. De är kritiska till det ursprungliga förslaget om att man skulle lägga ned Språkcentrum. Alla hemspråkslärare på Språkcentrum är inte pedagogiskt utbildade, men det finns många andra lärare utanför som är pedagogiskt utbildade.

Vi har utvecklat modersmålsundervisningen och vi har antagit en skolplan där vi pekar på vikten modersmålet vid språkinläring och även vid annan kunskapsinläring. Vi är inte helt nöjda, så vi kommer naturligtvis att fortsätta att utveckla modersmålet. Vi tror att det är en viktig del av skolan, och det underlättar för flerspråkiga elever att tillgodogöra sig mera kunskaper.

Anförande nr 109

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag hörde ett samtal på tunnelbanan häromdagen. Det var två unga tjejer, nyblivna gymnasister, som berättade för varandra om sina nya skolor som de hade hamnat i. Den ena tjejen sade: ”Det är så skönt på den nya skolan. Vi kan ha samtal med lärarna och det kan vara lite pratigt. Men sedan när det gäller, då lyssnar vi på vad lärarna säger och det blir tyst och lugnt i klassen”. Den andra tjejen sade: ”Så är det inte riktigt på min skola. Jag hör kanske också till en av dem som inte är så tyst”.

Om det inte är lugn och arbetsro på en skola drabbar det i synnerhet de svagaste eleverna. Men alla elever bör få känna lugnet och arbetsron. I dag är det sex av tio elever som tycker att det inte är tillräckligt med arbetsro i skolan. Rektor på skolan anger naturligtvis tonen. Tillsammans med personalen ska det formuleras tydliga regler och normer. Det skapar den trygghet på skolan som eleverna behöver. Det är självklart att de vuxna ska vara de auktoriteter som är nödvändiga.

Naturligtvis ska det finnas elevinflytande efter ålder och mognad, men det ska inte vara elevmajoritet i några styrelser, det säger vi nej till.

Erik Nilsson brukar ofta säga att det viktigaste valet i livet gör barnen när de väljer sina föräldrar, och det är väl ett val som de inte kan göra. Men när man uttrycker sig på det sättet ligger det underförstått ett förakt för föräldrar som kanske inte har samma kapacitet som andra. Jag vill understryka att alla föräldrar duger, men de kan behöva hjälp på vägen. Där har skolan ett ansvar att involvera föräldrarna i skolarbetet. Därför vill vi införa ett ansvarskontrakt mellan skola, föräldrar och elever som tydligt anger de olika ansvarsområdena.

Vi tror också att det är viktigt med olika avstämningar, och där skiljer majoriteten och vi i oppositionen oss åt. Vi tycker att det är viktigt med skriftliga omdömen. I

alla olika sammanhang runtom i samhället stannar man upp och ser efter: Var är vi nu? Vart ska vi? Vad behöver vi göra för att nå det målet? Olika typer av analyser görs. Men i skolan är det fult att ha ett skriftligt omdöme.

Det är viktigt att sätta in resurserna så tidigt som möjligt. När man gör dessa avstämningar kan man se till att resurserna hamnar hos dem som har särskilda behov.

Tidigare var frågan om yrkesutbildning uppe. David Samuelsson talade föraktfullt om att det är utbildningar med lägre status. Men en fördjupad yrkesutbildning och lärlingsplatser kan ge lusten till skolan tillbaka och förhoppningsvis leda till ett arbete. Och vilka yrken är det som du vill ta bort, David Samuelsson? Vilka yrken är inte värda att ha i vårt samhälle? Vem städar ditt kontor?

Alla jobb behövs. Låt människor få känna det.

Anförande nr 110

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ewa, jag tycker att det är tråkigt att du medvetet missuppfattar mig när jag pratar om det viktigaste valet i livet. För mig rymmer inte det något förakt. Min utgångspunkt är att alla föräldrar älskar sina barn och vill göra det allra bästa för dem. Men vad jag har lärt mig under åren är att man har väldigt olika förutsättningar att hjälpa och ge sina barn stöd i skolarbetet. Det är därför som det fortfarande är föräldrarnas utbildningsbakgrund som är det viktigaste för resultaten i skolan.

Frågan tillbaka till dig, Ewa, är: Anser du att det finns genetiska förklaringar bakom de skillnader vi ser i skolresultaten? Eller anser du att vi inte tillräckligt kompenserar för de mycket stora skillnader i kulturellt kapital som föreligger? Vill du dra tillbaka de pengar som vi nu satsar för att man ska kunna ha läxläsning, mindre grupper och stödundervisning för de elever vilkas föräldrar inte har någon hög utbildningsbakgrund? Det är intressanta frågor att få svar på från Kristdemokraterna.

Anförande nr 111

E w a S a m u e l s s o n (kd): Skillnaden mellan dig och mig, Erik, är att jag vill se föräldrarna som en resurs oavsett vilken kapacitet de har när det gäller teoretiska kunskaper. Därför ska föräldrarna involveras så tidigt som möjligt i skolarbetet och inte från början få höra att det viktigaste valet som barn gör är valet av föräldrar. Det valet har inte barn. De föds in i en familj som ser ut på ett visst sätt. Då är det vår uppgift att stötta den familjen så att barnen får en bra skolgång. Där har vi ett stort ansvar.

Anförande nr 112

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Ewa, det handlar om vilket samhälle vi vill välja för vår framtid, om vi vill välja ett samhälle där vi lever i gemenskap, där alla får en god utbildning, kan utvecklas och få mer kvalificerade, stimulerande och bättre avlönade arbetsuppgifter. En sådan utveckling vill jag se.

Enligt den väg som du förespråkar ska vi använda oss av subventioner. Vi ska också genom en sänkt a-kassa tvinga fram en låglönearbetsmarknad. Till den arbetsmarknaden ska vi skapa en yrkeskår som får sämre och kortare utbildning än i dag och mindre kvalificerade kunskaper. När jag möter arbetsgivare är det ingen som efterfrågar att de som kommer från gymnasieskolan ska ha kortare utbildning och kunna mindre.

Anförande nr 113

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det parti som en gång samlade de stora massorna under devisen arbetareparti är det partiet som i dag föraktar arbetet i sig. Det ska vara kvalificerade arbeten som gäller i vårt samhälle. Men så ser det ju inte riktigt ut, David Samuelsson. Alla yrken är inte kvalificerade, men alla yrken är viktiga. Man ska också ha lön för det arbete som utförs. Men det ser olika ut.

Därför är det viktigt att vi har yrkesutbildningar och lärlingsplatser kombinerade med teoretisk utbildning så att också de elever som vill satsa på en tidig yrkesutbildning känner att de får en kvalificerad yrkesutbildning som leder till ett arbete i det samhälle som ligger utanför, men det samhället har olika nivåer på arbetena. Alla jobb är inte kvalificerade, men alla jobb behövs.

Anförande nr 114

J o h a n n a W e s t i n (m): Det är spännande att höra David Samuelsson. Han har inte träffat någon som vill ha en kortare utbildning. Jag har hört många som vill ha det. Både den yrkesutbildning som fanns på 80-talet och de tvååriga yrkeslinjerna som fanns på 80-talet anses enligt branschorganisationernas arbetsgivare ge mycket bättre yrkesmässig kompetens för att bli hantverkare, byggarbetare eller elektriker.

Den gymnasiedröm som ni har är fylld av goda intentioner, och det tycker jag är fint. Det vore jättebra om alla gymnasieelever tillgodogjorde sig alla de kärnämnen som ni kräver att alla ska läsa. Men alla tar ju inte till sig den massiva kunskapsmängden. Tre av fyra hoppar av gymnasiet, och det är inte naturvetarna som gör det. Det är eleverna på de yrkestekniska programmen som hoppar av. I undersökning efter undersökning visar det sig att det är de höjda akademiska kraven som driver eleverna till att hoppa av. Eleverna inom byggprogrammet och elprogrammet visar bäst hur er välvilliga gymnasieskola inte har fungerat.

Jag vill veta: På vilket sätt hjälper det den avhoppade eleven som går rakt in i ett utanförskap som är väldigt svårt att bryta att ni har ställt krav som han varken kan eller vill uppnå? På vilket sätt hjälper de goda intentionerna de elever som aldrig får den kunskapen därför att de inte är kvar i skolan när undervisningen väl ges? Vilken framtid har de eleverna?

Jag hävdar att en god kunskapsgrund är det viktigaste som vi kan ge elever oavsett varifrån de kommer. Ingenting annat möjliggör klassresor som en gedigen kunskapsgrund att stå på. Ändå har skolan under de senaste tio åren blivit mycket sämre på att kompensera för social bakgrund.

Det är jätteroligt att höra att Erik Nilsson säger att han vill minska pappersflödena. Vågar jag även hoppas att du är beredd att minska målträngseln så att vi kan fokusera på kunskap? Är ni beredda att skapa och tillåta nödvändig uppföljning och återkoppling så att föräldrar och elever tillsammans kan uppmärksammas på elevernas situation?

Vi vill se tidiga nationella mål, och vi vill gärna ha skriftlig återkoppling till föräldrarna. De barn som går igenom skoltiden utan att ha skriftliga återkopplingar och som inte har föräldrar som är uppmärksamma – till exempel från min valkrets Östermalm – har det svårare. Utan grundläggande kunskaper i att läsa, skriva och räkna klarar man sig inte under skoltiden. Det är inte snällt att se genom fingrarna. Återinför Stockholmsproven!

LO liksom elevorganisationen, Lärarförbundet och en mängd andra konstaterar att föräldrar, elever och lärare vill se tidiga betyg och de vill se betyg i fler steg. När ska Socialdemokraterna märka det? Hur kommer det sig att det enligt Socialdemokraterna går något slags magisk gräns i åttan? Då blir de fula betygen helt anständiga verktyg för återkoppling och uppföljning.

Anförande nr 115

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Du undrade vad jag möter för arbetsgivare, Johanna. Jag möter sådana som är organiserade i Svenskt Näringsliv och i andra organisationer lokalt, regionalt och på andra håll. Jag möter arbetsgivare som säger att de vill ha arbetskraft som har en gymnasieutbildning som motsvarar dagens nivå. Jag träffar inte på arbetsgivare som säger: ”Det är ett stort samhällsproblem i Sverige att de som kommer från gymnasieskolan och söker jobb här i hemtjänsten eller i Volvofabriken har för mycket utbildning.

Jag möter inga arbetsgivare som säger: ”Vi vill bli det enda landet bland alla industriländer som jobbar på att förkorta gymnasieutbildningarna för dem som ska ha arbetaryrken”.

Jag hör aldrig de kraven. Jag hör i stället kraven att vi ska satsa och stärka utbildningen på de yrkesinriktade gymnasieprogrammen. Vi måste satsa massor på det individuella programmet för att ge de eleverna bättre möjligheter. Vi måste anpassa undervisningen i kärnämnen för dessa elever så att fler kan klara av dem.

Anförande nr 116

J o h a n n a W e s t i n (m): På vilket sätt hjälps de 40 procenten som hoppar av byggprogrammet av din höga ambitionsnivå? Sedan vill jag verkligen att du ska förstå en sak: Vi vill inte förkorta gymnasiet på de yrkestekniska programmen. Däremot vill vi att det ska bli ett större inslag av frivillighet så att man inte påtvingas sina akademiska ambitioner. Alla vill inte bli högskoleutbildade. Alla vill inte till Uppsala och bli professorer. Vissa vill bara bli riktigt bra i sitt yrke, men den kompetensen har ni år efter år monterat ned för att i stället ersättas med naturkunskap, estetiska ämnen, idrott och hälsa och sådant som har blivit obligatoriskt i er gymnasieskola. Det är det som är problemet.

Anförande nr 117

Borgarrådet N i l s s o n (s): Johanna frågade mig om jag är beredd att rensa i floran av olika mål för skolan. Ja, är svaret på den frågan. Det är just precis det ärende som vi har att ta ställning till i dag. Hela politiken under mandatperioden här i Stockholm har handlat om att ta bort en väldig massa saker – policys, riktlinjer, mål – som ni hade formulerat och som dessutom bitvis var annorlunda än de statliga styrdokumentet. Vår ambition var just att man skulle få ett fungerande mål- och resultatstyrningssystem för skolan. Så mitt svar är ett obetingat ja.

Vi behöver instrument för att följa upp elevernas kunskapsutveckling. Jag har inget emot Stockholmsproven som princip – vi kan tänka oss det – men med LUS-instrumentet och med det utomordentliga material som finns från Skolverket åstadkommer man detta på ett bättre och mer framåtsyftande sätt än med Stockholmsproven. Därför tycker jag inte att det behövs fler instrument och fler papper som skolorna skickar in till Stadshuset. I stället ska man jobba med de instrument som finns.

När det gäller fler betygssteg handlar det om att jag vill genomföra läroplanerna, det vill säga att jag vill ha ett system där vi riktar in oss på kvalitet i kunskaperna, och då går det faktiskt inte att ha fler betygssteg än dem som vi redan har. Då faller man tillbaka i ett betygssystem som handlar om kvantitet i faktakunskaperna.

Anförande nr 118

J o h a n n a W e s t i n (m): Det är ju väldigt fascinerande. Tre betygssteg är allt som går att ha om man ska ha en kvalitativ bedömning. Annars blir det bara kvantitet. Det var väldigt märkligt. Jag tror att till att man i till exempel Frankrike, som har ett 20-gradigt betygssystem, skulle bli lite förvånad över att höra dig.

Jag vill återkomma till detta med betyg och återkoppling. Du frågade om skillnaden mellan de välbeställda och välutbildade på Östermalm och de i andra stadsdelar som inte har det lika gott förspänt. En väldigt viktig sak är att man får tidig information som man kan ta till sig. Det kan vara väldigt svårt att under ett kvartssamtal förstå vad det är som läraren säger. Han eller hon kanske använder ett språk både bildligt och bokstavligt som ligger vid sidan av det som man själv i vanliga fall använder. Då är det oerhört värdefullt att få svart på vitt på en sanning som man inte kan fly ifrån, en sanning som man kan sitta ned och grubbla på.

Det är inte säkert att det är samma sak om läraren säger att Kalle har blivit lite bättre. Det behöver inte betyda att han har nått godkänt, men han kanske arbetar lite hårdare. Detta leder till utslagning och problem.

Anförande nr 119

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! På 1800-talet slogs vi liberaler tillsammans med många på er sida för att man skulle införa en allmän folkskola i Sverige. När vi hade fått den växte Sverige som kunskapsnation samtidigt som man blev väldigt rik. I dag är den allmänna folkskolan inte lika allmän längre. Vad vi ser är hur den läsår för läsår sakta men säkert bryts ned.

1995 fick 90 procent av eleverna i Sveriges skolor avgångsbetyg i gymnasiet efter fyra läsår. Efter tio år av Göran Persson vid makten och sossarna vid makten här i staden under några av dessa år är den siffran 75 procent. Under samma period minskade antalet behöriga lärare i den svenska skolan från 92 procent till 77 procent.

I Stockholms skolor i dag har var fjärde elev som lämnar grundskolan inte godkänt i grundskolan i ett, flera eller alla ämnen. På gymnasiet är IV-programmet det näst största programmet. Andelen elever där som får slutbetyg är i dag 19 procent. Totalt förra läsåret fick färre än 65 procent högskolebehörighet efter tre år, som är den normala utbildningslängden, i Stockholms gymnasieskolor. Färre än 65 procent – har vi en allmän folkskola längre? Jag tycker att vi ska fråga oss det när vi ändå har den ambitionen att de allra flesta på gymnasiet ska bli behöriga för högre studier.

På fordonsprogrammet var det endast 15½ procent som blev behöriga för högre studier. På omvårdnadsprogrammet var det 28 procent och på byggprogrammet 47 procent – att jämföras med natur och sam där det var tre fjärdedelar. Har vi den allmänna folkskolan längre när det ser ut så här?

Gymnasiet ska ge varje elev chansen att utvecklas så långt som möjligt i den riktning som han eller hon vill. Men i dagens gymnasieskola måste alla läsa till högskolan, och det är det som har skapat avhoppen.

Vad vi från Folkpartiet vill är att man ska ha två breda ingångar i gymnasieskolan, en studieförberedande, teoretisk ingång och en mer yrkesförberedande praktisk ingång och att man till detta kan ha lärlingsutbildningar med gesällprov, lärlingsexamen och mycket annat. Då får vi en gymnasieskola där man kan välja olika vägar och där människor kan gå färdigt och inte hoppar av. Samtidigt ska det vara lätt att komplettera för att skaffa sig högskolebehörighet, om man inte har det.

Det går i dag en ganska tydlig skiljelinje i skolpolitiken. Därför tycker jag att den här debatten är väldigt bra för att tydliggöra dessa skillnader också för väljarna.

Anförande nr 120

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det gläder mig att du tar upp det historiska perspektivet, Fredrik. Då kanske jag ska ge lite kunskaper om det. För 50 år sedan var det lika stor andel av en årskull som gick på gymnasiet som vi i dag har i forskarutbildningen. Ett par tre procent av eleverna gick vidare till gymnasieskolan. Det är ungefär vad vi i dag har i forskarutbildningen.

Det har skett en utbildningsexplosion utan dess like. Vid alla typer av jämförelser där man diskuterar gymnasieskolan nu och då måste man ta med i beräkningen att det är i princip 100 procent av eleverna som går i gymnasieskolan i dag. Det är klart att det leder till utmaningar och till att vi måste göra andra saker. Men den fråga som ni på er sida måste ställa er är: Är denna modernitet fel? Vill ni gå tillbaka till situationen i början på 50-talet då det var så exklusivt att gå i gymnasiet att det handlade om ett par tre procent av eleverna som gjorde det? Det är den centrala frågan som ni måste fundera över.

Anförande nr 121

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! Den utbildningsexplosionen har i dag i stället blivit en utslagningsexplosion. Ni har den politiska ambitionen att alla ungdomar ska bli behöriga för högre studier och helst också söka sig till de högre utbildningssätena och plugga vidare, fast alla elever inte vill det. Det är därför som vi ser antalet avhopp växa.

Dagens unga generation är den första generation på hundra år som har sämre språkkunskaper än sina föräldrar. Det innebär att den progressiva emancipationsinriktade politik som vi har haft för jämlikhet i en liberal, social pionjärandra har befriat nya områden och skapat kunskap, modernitet och välstånd. Men problemet är att den utvecklingen har stoppats och sakta med säkert legat på ett sluttande plan där eleverna hoppar av. Det är den verklighet som vi lever i och som vi måste tampas med. Det är därför som vi behöver ett maktskifte, inte bara i Stockholm utan också på riksplplanet.

Anförande nr 122

I n g e r S t a r k (v): Ja, det är den verkligheten som vi måste tampas med. Men ni har ju inga som helst lösningar på de problem som finns och som du pekar på.

Jag tänker inte upprepa vad Erik sade, men jag instämmer helt i det, och det är där som skiljelinjen går mellan er sida och vår sida. Vi har skapat det här resursfördelningssystemet just för att problemen är så stora, just för att så många ungdomar inte klarar av att få fullständiga betyg i gymnasieskolan, just för att skillnaderna mellan stadsdelarna är så stora. På till exempel Norrmalm går 100 procent ut med fullständiga betyg medan bara 50 procent gör det i Rinkeby. Där ligger problemet och det har vi verkligen försökt att göra någonting åt. Men ni har inga lösningar på det problemet.

Anförande nr 123

F r e d r i k M a l m (fp): Ja, nu har inte jag talat om resursfördelningssystemet utan jag har talat om hur den svenska gymnasieskolan är utformad och vad som krävs för att minska avhoppet. Då är det väldigt tydligt att man inte kan ha den ambition som David Samuelsson har gett tydligt uttryck för i samtliga sina inlägg, att samtliga elever ska gå vidare till högre utbildning när man samtidigt ser att 70–80 procent hoppar av från vissa utbildningar. Då har vi inte längre en skola som är en del av en utbildningsexplosion utan då har vi en skola som är en del av en utslagningsexplosion, och det är inte en skola som jag vill vara med om att bygga.

Anförande nr 124

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! I en annan existens som kårpolitiker brukade jag vid lämpliga tillfällen läsa högt vad som står i en inskription på en berömd staty. Det är en staty som föreställer den store revolutionären Danton och som är uppställd på Place de l'Odéon i Paris. Nu tänker jag för fullmäktiges fromma inte plåga er med min franska, utan där står det på svenska: Kunskap är folkets viktigaste behov. Detta har de socialdemokrater som sitter i den här salen och de socialdemokrater som rattar den svenska skolpolitiken behändigt glömt bort, men

det har inte alltid varit så. Det har funnits en stark bildningstradition i den tidigare arbetarrörelsen. Men jag vet inte var ni har gjort av den, och det tycker jag är sorgligt.

Erik Nilsson har ju vittnat om sin fixering vid system. Jag noterar att de gånger som majoritetsföreträdare över huvud taget under den här debatten har talat om innehållet i skolan har det handlat 1. om jämställdhet och 2. om demokrati. Ingen har sagt någonting om kunskap.

Vi befinner oss i ett land där det finns rätt många socialdemokratiskt styrda kommuner och där det finns skolplaner där ordet kunskap över huvud taget inte nämns. I Stockholm är det inte fullt så illa, men nästan. Men det är behändigt att prata om system för då slipper man bekymra sig om detta med innehåll.

Men vad är det som dessa system ska administrera? Vad är det som ska kontrolleras? Och vad är det som ska undersökas? Vilket innehåll är det som ska övervakas? Ja, inte vet jag. Det är väl jämställdheten och demokratin, för kunskap talar ni inte om.

Skolan ska också göra andra saker. Eleverna ska fostras till fungerande sociala varelser, det är fullständigt självklart. Men skolans uppgift är inte i första hand, i andra hand eller ens i tredje eller fjärde hand att vara ett verktyg för den politiska makten. Skolans uppgift är inte att vara experimentverkstad för alla balla grejer som de som för tillfället styr skolpolitiken råkar hitta på. Skolans uppgift är i första hand att förmedla kunskap.

Förra gången jag nämnde ordet kunskap i en skoldebatt i den här salen blev jag påhoppad av en person som jag inte ser i salen just nu, och därför ska jag inte nämna hennes namn. Hon ansåg att jag ville återgå till kadaverdisciplin. Jag vet inte vad kadaverdisciplin är, det är ett sådant ord som folk brukar slänga ur sig i debatten. Men om kunskap är kadaverdisciplin, fint, då tar jag risken att beskyllas för att förespråka det.

Men det vi nu ser är ju ingen slump. Det är inte någon liten kugge som har uppträtt i ett annars perfekt system. Det vi ser är resultatet av 20, 30, 40 år av medveten socialdemokratisk förstöring av den svenska skolan. Jag fattar inte hur ni kan vara förvånade över detta.

Anförande nr 125

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ja, Cecilia Brinck, kunskap är folkets viktigaste behov också för dem som bor i Tensta, Skärholmen, Rågsved, också för dem vilkas föräldrar inte har gått på universitetet. Det är den analysen som ligger bakom varför vi förändrar resursfördelningen och varför vi jobbar med de utvecklingsområden som ingår i kvalitetssystemet.

Du sade att vi inte har nämnt kunskapsfrågorna i dag. Om jag inte missminner mig så tror jag att jag tydligt nämnde språk och matematik. Om du läser skolplanen står det väldigt mycket om språk och matematik där.

Vi satsar i dag ungefär 50 miljoner kronor ur kompetensfonden på utveckling inom språkområdet för elever som har svenska som andraspråk. Det beror på att vi har förstått det som står i kvalitetsredovisningarna och utvärderingarna. Här har vi ett problem som vi måste lösa. Ni skickar bara era gamla pamfletter som ni alltid har gjort.

Matematik är ett annat område som vi nu satsar massivt på för att förbättra resultaten. Tusentals lärare i Stockholm får fortbildning i matematik. Återigen: Vi tittar på resultaten och försöker att göra någonting åt dem. Kunskap är ett vackert ord, men man måste också göra något och det är det som vi försöker att åstadkomma med de ärenden som behandlas här i dag.

Anförande nr 126

C e c i l i a B r i n c k (m): Om ni nu gör så mycket, om ni nu har varit så medvetna om problemen och bristerna i skolan under så lång tid, varför ser det då ut som det gör? Det är ju inte så att skolan, som den ser ut i dag, är ett resultat av 50 års borgerlig utbildningspolitik. Det är ju ni som har ställt till det. Ni har haft en förfärligt massa år på er att rätta till de problem som ni säger att ni har varit medvetna om hela tiden. Ja, men, varför har ni inte gjort det då?

Anförande nr 127

I n g e r S t a r k (v): Det blir till slut faktiskt ganska trist med ert tjat om att vi aldrig talar om kunskap. Det gör vi visst, det är bara det att ni inte lyssnar. I skolplanen står det mycket om kunskap. Det är en mycket märklig debattstil som ni ägnar er åt när ni hela tiden rapar upp att vi inte pratar om kunskap.

Jämställdhetsarbete är ingen ball grej som vi plötsligt bara har kommit på. Jämställdhetsarbete är mycket viktigt för att eleverna ska må bra, för att skolan ska utvecklas, för att till exempel – och det tror jag är en viktig faktor – också pojkarna ska nå bättre resultat. Så det är ingen ball grej som vi plötsligt har kommit på. Det är viktigt.

Anförande nr 128

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag vet att det står om kunskap i skolplanen, och det sade jag också. Däremot nämnde inte Inger Stark i sitt första inlägg i den här debatten ordet kunskap en enda gång. Det var det jag vände mig emot.

Anförande nr 129

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag har skrivit ned lite grann av det som jag sade första gången, och jag nämnde ordet kunskap ett antal gånger. Bland annat pratade jag om sökandet efter kunskap. Vi tycker att det är viktigare med kunskap än med betyg i skolan. Man gör för mycket av bedömningar i stället för att fokusera på att verkligen vägleda eleverna så att de kan söka kunskap och berätta om var de kan finna kunskap och så vidare.

Men vi tror inte att man når kunskap genom det betygssystem och den stress som vi har. Eleverna når inte kunskap med den ångest och hets som i dag finns i skolorna,

utan vi tror att eleverna kan nå kunskap genom att man stimulerar dem på olika sätt att söka efter den. Det är det som lärarna ska ägna sig åt. Det är det som rektorerna ska säga att man vill genomföra och stödja i skolan.

Anförande nr 130

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag ber Christopher Ödmann om ursäkt. Han nämnde ordet kunskap, det är alldeles riktigt. Vi ska kanske inte föra någon långgrandig betygsdebatt, men det är ju trots allt så att de flesta elever vet hur man söker kunskap. Det är liksom inte det som är problemet. Att söka kunskap har eleverna rätt goda kunskaper om. Problemet är att i ert system kommer det inte att finnas några som helst möjligheter att kontrollera om de verkligen har inhämtat dessa kunskaper eller inte.

Anförande nr 131

N i n a E k e l u n d (kd): Fullmäktige, ordförande! Jag vill inledningsvis yrka bifall till Moderaternas och Folkpartiets reservation i kommunstyrelsen, ärendena 152, 155 och 156. Och i ärende 154 yrkar jag bifall till Moderaternas reservation.

Jag blir orolig när jag läser Bromma stadsdelsförvaltnings remissvar om barn i behov av särskilt stöd. Lärartätheten per hundra elever har minskat från 8,2 till 7,5 på grund av de effektiviseringar som skolorna har behövt göra, det skriver de själva. Man befärar att lärartätheten kan minska ytterligare då resursfördelningssystemet är fullt utbyggt.

Bromma får mindre resurser utifrån de socioekonomiska beräkningarna. Oavsett var man bor är jag orolig för att lärartätheten minskar. Barn i behov av särskilt stöd behöver hög lärartäthet. Vi ser nu att den minskar. Är detta att se till elever med störst behov, som David från Socialdemokraterna tidigare nämnde? Det tycker inte jag.

Angående valfriheten måste valmöjligheten vara densamma för funktionshindrade som för övriga elever. Får jag chans att ta upp den frågan så gör jag det, och jag passar på varje gång. Om föräldrar hittat en bra skola i en annan stadsdel eller i en annan kommun, varför får de inte välja denna? Övriga elever får välja skola, men varför får inte funktionshindrade göra det?

Jag är medborgare i Stockholm, inte i stadsdelen Katarina-Sofia. Jag är för stadsdelsreformen, men vi bor ändå i en enda kommun. Varför denna njugga inställning till Jorielskolan som är den enda i Stockholmsområdet som har konduktiv träning. Bor man i fel stadsdel får man inte välja den skolan, eller också är det väldigt svårt att göra det. Habiliteket med hög täthet av logopeder råkar ligga i Täby, varför ska det vara så svårt att få komma dit? Varför ska det vara så svårt att välja Mockasinen om man råkar bo i fel stadsdel? Vi bor ändå i Stockholm.

Erik, varför sätter man inte elevernas bästa i fokus?

Anförande nr 132

Borgarrådet N i l s s o n (s): Du tar upp resursfördelningen och är orolig över minskande lärartäthet. Då vill jag återigen ställa frågan till dig, Nina Ekelund: Är du beredd att riva upp resursfördelningssystemet och medverka till en ordning där lärartätheten minskar i de stadsdelar där det är väsentligt fler elever som inte lyckas att uppnå skolans mål, där det är väsentligt fler elever som har särskilda behov av olika slag? Är du beredd att ta pengarna från de stadsdelarna och ge till de stadsdelar där det trots allt är 100 procent av eleverna som når skolans mål?

Eller ska jag tolka ditt inlägg så att du vill höja skatten för att få loss mer resurser till skolområdet? Det är i så fall ett intressant inslag i debatten. Men någon av dessa två varianter måste du ju mena. Vilken?

Anförande nr 133

N i n a E k e l u n d (kd): Vi har ju avsatt mer resurser än vad ni har gjort när det gäller skolan, så jag tror inte att du behöver vara så orolig. Men jag noterar en sak, och det är att du inte har svarat på min fråga om valfrihet. Jag uppfattar det så att det finns två nivåer i valfriheten. Det finns en valfrihet som gäller föräldrar till övriga barn och sedan finns det en valfrihet som gäller föräldrar till funktionshindrade barn. De ska inte få välja i framtiden, och jag tycker att det är sorgligt att du inte ger besked på den punkten.

Anförande nr 134

B i r g i t M a r k l u n d - B e i j e r (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte inleda med kvalitetssystemet. Remissvaren på arbetsgruppens rapport om kvalitetssystemet visar med all tydlighet vikten av att samordna olika uppföljningar som staden och staten kräver in. Båda systemen sätter upp mål som ska brytas ned på lokal nivå och som ställer krav på olika former av insamlande av information och resultat för de pedagogiska verksamheterna. Det är därför viktigt att det förslag till förbättrings- och utvecklingsområden som nu föreslås genomförs.

De olika insamlingarna måste kunna motiveras, förklaras och sättas i ett sammanhang så att uppgiftslämnaren förstår varför informationen samlas in. Därför måste dialogen mellan och återkopplingen till olika nivåer förbättras.

Insamlade data bör samordnas och ingå i samma dokument. Det skulle vara mycket positivt och tidsbesparande för enheterna.

På den lokala nivån finns det, som jag ser det, ett kontinuerligt arbete för att tillsammans med skolorna, förskolorna och fritis förbättra kvaliteten i verksamheterna. Men det kan behövas tydliga instruktioner för uppföljning inom mål- och resultatstyrning.

Jag vill också ta upp barn med behov av särskilt stöd och illustrera hur man lokalt på en skola på Östermalm arbetar med den här frågan. De olika enheterna har ett åtagande att man ska utveckla samarbetet kring barn i behov av särskilt stöd. Man beskriver utförligt i sin verksamhetsplan hur man ska gå till väga, hur arbetssättet ska vara och att huvuddelen av elevvårdsarbetet ska ske kontinuerligt inom arbetslaget.

Inskolningssamtal och elevvårdskonferenser genomförs för att man ska kunna hjälpa eleverna utifrån varje elevs särskilda behov.

Man har utvecklingssamtal där elever och föräldrar deltar, och man dokumenterar med särskilda åtgärdsprogram. Man redovisar resursanvändningen. Skolan har en särskild undervisningsgrupp för barn med problematik inom området autismspektrum. Denna grupp tar emot elever även från andra skolor. Vidare har man uppföljning, och när det gäller utveckling vill man bilda ett resurscentrum på skolan.

Man lämnar alltså inte dessa elever i sticket utan skolans elever, personal och pedagoger arbetar med metodutvecklande, med nätverk och kontakter med forskningen i stället för med centrala riktlinjer.

Anförande nr 135

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har sagt det förut här i talarstolen när vi har debatterat, att Stockholms skol- och utbildningsväsende kan skatta sig lyckligt över det styrs av den rödgröna majoriteten. När man läser borgerlighetens reservationer i de ärenden som vi behandlar här i dag återfinns inte en enda vision och inte någonting av nytänkande, vilket i och för sig inte är så föga förvånande. Vad som återfinns däremot är en återgång till den gamla skolan där alla elever ska stöpas i samma form.

I stället för elevinflytande pratas det om upphandling och avknoppning, som om det hade varit lösningen på dagens problem i den moderna skolan. I stället för att se varje elevs individuella behov och förutsättningar väljer borgerligheten att återgå till en skola där piska och restriktioner ska motverka skolk och mobbning. Om borgerligheten tror sig kunna lösa problemen med skolk och stoppa det skolk som förekommer i skolan i dag genom att man redovisar elevernas frånvaro i betygen två gånger om året är det nog snarare ett önsketänkande än en lösning på problemet.

Borgerligheten tror att man ska kunna höja kunskapsnivån och andelen elever som når de ambitiösa mål som finns i skolplan och skollag genom att betygen tidigare läggs. Det är också ett önsketänkande, tror jag. Men det är inte så förvånande att man önskar det. I stället för borgerlighetens enögdhet och ganska tråkiga svartmålning av skolväsendet och Stockholms skolor finns det en mängd saker att glädja sig över.

För två fullmäktigesammanträden sedan fattade vi i majoriteten beslut om att man ska öka elevinflytandet i Stockholms skolor. Dessutom kan vi se en utveckling där en ökad andel elever når gymnasiebehörighet. En ökad andel elever blir också behöriga till vidare högskolestudier, och det är oerhört positivt.

För Stockholms elevers och skolväsendes skull får vi hoppas att den rödgröna majoriteten får fortsätta att tillsammans med dem som kan skolan allra bäst – elever och lärare – får fortsätta att utveckla skolan tillsammans.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 136

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det känns skönt att arbetarekommunen i Stockholm fortfarande har kraft i kontrollen över den socialdemokratiska fullmäktigegruppen i Stockholms stadshus. Här har man inte tagit några intryck av moderna tider eller omprövat någonting, utan det är samma gamla klasskamp som rullar på. Det känns tryggt.

Kära Karin! Jag förstår att Skolverket har fel, att Stockholms stads egna forskare har fel, att skolinspektörerna har fel och att även eleverna har fel, eftersom majoriteten av eleverna vill ha betyg mycket tidigt, men det vill inte du. OECD – ett vidrigt internationellt organ som över huvud taget inte borde lägga sig i Sverige – har naturligtvis också fel.

Drar du inga slutsatser av de kvalitetssänkningar som har skett under de senaste tio åren? Jag vet inte om du har uppehållit dig i salen under den här debatten, men det har i alla fall presenterats en rad fakta om skolan som inte är helt glädjande för den socialdemokratiska ledningen i det här landet och i den här staden.

I din allmänna klasskampsretorik pratar du om medborgarinflytande, skolinflytande och elevinflytande. Andreas Hansson, som inte kan kommunicera på det sätt som de beskäftiga eleverna som du hänvisar till kan, på vilket sätt tycker du att det är rätt att man tar ifrån honom 40 000 kronor och hans rätt till skolskjuts till badhuset? Känns det bra utifrån ett klasskampsperspektiv?

Anförande nr 137

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Det är spännande att höra Mikael Söderlund när han blir så här uppjagad. Det blir väldigt tydligt vilken skillnad det finns mellan socialdemokratisk och borgerlig skolpolitik.

Det är väldigt tråkigt att lyssna på den borgerliga kanten. Det är ett enögt svartmålande av Stockholms skolor, av ett utbildningsväsende som jag tror är, om inte helt perfekt men som har möjlighet och potential att utvecklas.

Vi ser en rad positiva utvecklingsområden inom Stockholms skolor. Vi ligger högre än genomsnittet i riket när det gäller vissa delar av utbildningsväsendet. Men det finns ingenting som inte kan bli bättre, Mikael Söderlund.

Du pratar om kvalitetssänkningar och om att jag inte har deltagit i debatten. Det jag undrar, Mikael Söderlund, är: Var hamnar Stockholms skolor med era borgerliga skattesänkningar?

Anförande nr 138

N i n a E k e l u n d (kd): Jag citerar: "Stockholmarna kan skatta sig lyckliga för att de har en rödgrön ledning som styr Stockholm". När man då som förälder till ett funktionshindrat barn får nej från stadsdelsförvaltningen när man vill låta barnet gå i en annan skola i en annan stadsdel, kanske till och med i en annan kommun, då ska man skatta sig lycklig. Det ska jag hälsa till de föräldrar som har hört av sig.

Anförande nr 139

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Precis som Nina Ekelund tycker jag också att valfrihet är oerhört viktigt. Det är oerhört olyckligt om att det är pengar som gör att stadsdelsnämnder säger nej. Det är ingenting som jag ställer mig bakom.

Någonstans blir det ganska fånigt att göra en distinktion mellan borgerlig och socialdemokratisk politik när man hävdar att vi inte vill att föräldrar ska ha möjlighet att välja. Vi tycker att det ska finnas en valfrihet i skolan, men den ska inte ske på bekostnad av de elever som inte har samma förutsättningar att kräva eller som inte har högljudda föräldrar.

Anförande nr 140

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Karin Gustafsson efterlyste visioner. Om det är någonting som inte saknas i svensk skolpolitik så är det visioner. Det bara drösar ned visioner över den svenska skolan. Men det görs väldigt lite för att man ska kunna infria dessa visioner, och det är väl snarare det som är problemet, att visionerna är nästan omöjliga att uppnå.

Sedan tycker jag att det är helt bedrövligt med socialdemokraternas smitningar från frågan om särskolan. Karin Gustafsson säger att besparingarna är beklagliga och att de inte är någonting som hon ställer sig bakom. Men det har du ju visst gjort. Det är den här församlingen som har bestämt att särskolan ska bära en av de största besparingarna någonsin i Stockholms skolor. Det har ni bestämt därför att ni inte tycker att särskolans elever är värda att ta på allvar. Ni tycker att det är viktigare att fullt friska gymnasieelever ska få busskort även om de bor hundra meter från skolan.

Anförande nr 141

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Vi har i dag ett schabloniserat system. Vi har gjort oerhört stora satsningar även på särskolan. Det är olyckligt om föräldrar upplever att de inte har tillräckligt stor valfrihet. Det är jag den första att beklaga.

Däremot måste jag fråga Lotta Edholm: Var hamnar särskoleeleverna i den borgerliga politiken där man har för avsikt att sänka skatten? Vad händer då med dessa elever?

Anförande nr 142

M i r j a S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill inleda med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. I mitt anförande tänker jag prata om modersmålet och dess betydelse för att få kunskap.

Modersmålet utgör en viktig del i barns lärande. Alla undersökningar visar att både studiehandledning och ämnesundervisning på modersmålet ökar resultaten i skolan. Därför är det också viktigt vilka metoder och arbetssätt som väljs av våra skolledare.

Det finns redan i dag möjligheter att lokalt anställa modersmåls lärare. Men den utredning som har gjorts visar att det inte förekommer i någon större utsträckning, utan man köper enstaka timmar för de pengar som finns.

Det förslag som fullmäktige ska ta ställning till i kväll tydliggör också den roll som stadsdelsnämnderna har och kommer att ha när det gäller hur man organiserar modersmålsundervisningen och studiehandledningen på modersmål. Detta är ett första steg till en strukturförändring som också kräver mycket av alla som arbetar inom skolan. Vi måste nu gå vidare med framför allt kompetensutvecklingsinsatser för modersmåls lärare utan ämneskunskaper och också för ämneslärare med annan språkbakgrund så att de kan fungera även som modersmåls lärare och stå för det stöd som eleverna behöver.

Ni har talat väldigt mycket om kunskap i kväll. Men jag anser att även eleverna i Husby, i Rinkeby, i Tensta, i Vantör och i Skärholmen har rätt till kunskap. Jag är övertygad om att detta beslut är ett led i att även de elever som har kommit in senare i den svenska skolan får kunskap med hjälp av våra modersmåls lärare.

Anförande nr 143

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! I den borgerliga reservationen står det: ”Utöver de svikna vallöften ser vi en total avsaknad av idéer om hur Stockholms skolor och förskolor ska bli bättre”. Jag vill påstå att det är på er sida av rummet som det inte finns några idéer om det. Ni saknar förslag. Ni vill återgå. Ni vill inte utveckla. Er skolpolitik saknar visioner.

Under den här två timmar långa debatten har ni inte kunnat visa på hur ni vill utveckla förskola och skola. Ni har inte svarat på frågan hur ni tänker arbeta med den verklighet som visar att det i vissa stadsdelar är nästan 100 procent av eleverna som går ut med fullständiga betyg medan det i andra stadsdelar bara är 50 procent.

Ni har inte tagit upp tråden och diskuterat detta med modersmålsundervisningen, och ni har inte heller kommit med några idéer om hur man kan utveckla elevinflytande och hur man kan arbeta med jämställdhet i skolan.

Jag tycker att ni saknar visioner och ni saknar svar.

Anförande nr 144

J o h a n n a W e s t i n (m): Vi vill stärka lärarkompetensen, vi vill ha bättre arbets- och studiero, vi vill ha mindre klasser, vi vill ha betyg och nationella prov oftare och vi vill stärka elevernas rätt att välja skola. Vi vill helt enkelt förbättra elevers kunskapsinhämtning. Vi vill se till att elever inte ska behöva ha ont i magen när de ska gå till skolan utan att de faktiskt kan fokusera på det som skolan går ut på, nämligen att man ska lära sig någonting.

Vi vill att elever, oavsett vilken stadsdel de kommer ifrån, oavsett vilken stad eller kommun de kommer ifrån, oavsett om de går i specialskola, i särskola eller i vanlig grundskola själva ska få välja vilken skola de vill gå i och vilken pedagogik som passar dem. Det ska inte vara upp till någon förvaltning hit eller dit så att man är tvungen att stå med mössan i hand och säga: Snälla, vi vill så gärna!

Anförande nr 145

I n g e r S t a r k (v): Jag tycker fortfarande att du inte kan ge några svar på de frågor som jag ställde. Jag vill till exempel veta: Hur tänker ni arbeta med resursfördelningen i Stockholms stad så att fler elever i de stadsdelar där ungefär 50 procent går ut skolan med ofullständiga betyg uppnår målen? Jag vill veta hur ni vill jobba med kunskap. Vi har flera olika utvecklingsprojekt på gång när det gäller kunskap, matematik, språkutveckling och modersmålsundervisning. Jag vill veta hur ni vill arbeta med de frågorna. Jag tycker inte att du gav något svar på det.

Anförande nr 146

Borgarrådet E d h o l m (fp): Inger Stark brukar ofta, och så även i dag, prata mycket initierat om jämställdhetsfrågor, och jag beundrar verkligen Inger Stark för det engagemanget.

Ett av de största problemen när det gäller jämställdhet är naturligtvis de kränkningar som unga flickor i dag tvingas utstå i Stockholms skolor och i många skolor i övriga landet. Till skillnad från mig har Inger Stark inte några som helst medel för att komma till rätta med detta.

Jag anser att de unga kvinnor och de kvinnliga lärare som kränks i den svenska skolan i dag ska ha den rätten att de som kränker kan tvingas att byta skola. Det är enormt viktig signal att vi vågar stå på de kränkta flickornas sida i stället för att – som i dag – sticka huvudet i sanden och i själva verket tvinga bort de utsatta flickorna från skolan, för så är verkligheten.

Anförande nr 147

I n g e r S t a r k (s): Om det är brott som begås är det fullständigt självklart att det ska bli polisanmält och att det ska åtgärdas när det gäller sexualiserat våld som vi vet förekommer. Vi är överens om att dessa problem finns, men lösningen måste ju ändå vara att man från tidig ålder arbetar med jämställdhet, att flickor har samma värde som pojkar, att flickor inte är objekt och leksaker som man gör som man vill med. Det kan du bara nå om du systematiskt från början arbetar med värderingar, attityder, lika värde och mänskliga rättigheter. Men du har inga svar på det, Lotta.

Anförande nr 148

H a r d y H e d m a n (kd): Du frågade bland annat om modersmålsundervisningen. Nyss var Mirja Särkiniemi uppe i debatten och talade om den. Det begärdes ingen replik på det. Varför, tror du? Jo, därför att hon sade väldigt bra saker. Det är i så fall inte så konstigt.

För oss som har jobbat länge med detta är det självklart att man ska jobba med alla språk som man har i sin närhet. Men när ni tror att man utvecklar barn i mandatperioder är det ju korkat.

De barn som nu går ut nian gick på mellanstadiet – den viktigaste perioden i skollivet – under den borgerliga perioden. Men jag är inte så korkad att jag tror att det berodde på det som vi gjorde då. Skolutveckling är något oerhört långsiktigt. Ni ska inte stå

och prata om resultaten av vad ni har åstadkommit på tre år. Det är ju löjligt när man tänker på att det gäller ett helt liv i utveckling. Där måste vi hjälpas åt för att inse att skolan inte är någonting som man klarar av på en mandatperiod.

Anförande nr 149

I n g e r S t a r k (v): Jag instämmer helt i vad du sade, Hardy Hedman. Jag tror också att vi har en ganska likartad syn på det här med modersmålsundervisning. Däremot tror jag inte att Moderaterna och Folkpartiet har samma inställning till det.

Anförande nr 150

P e t e r N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Mobbning är något oacceptabelt. Och skolan har ett tydligt ansvar för att arbeta mot mobbning.

Hur motverkar man då mobbning? Det krävs naturligtvis en tydlighet från skolan och dess personal när det gäller att mobbning och annan kränkande behandling ej accepteras. Det krävs närvarande vuxna under hela skoldagen, under lektioner och raster. Mobbningssituationen ska redas upp. Föräldrar ska informeras och involveras. Jag tror att det är av stor vikt att skolpersonal blir bättre på konflikthantering, och att den blir utbildad i det. Det måste ges ett större utrymme i pedagogutbildningen. Det gäller också de befogenheter som personalen har i krissituationer. Detta kan det skapas bättre kunskap om.

Man ska komma ihåg att många av dem som mobbar är barn som har störningar. I många fall har de olika diagnoser. Det är viktigt att de får den hjälp som de behöver. Ibland kanske det också behövs andra skolformer.

Jag kan känna sympati för de intentioner som finns i motionerna angående mobbning. Men jag tror att de till stor del slår in öppna dörrar. Mycket är självklart. Det står till exempel att om en elev uppträder olämpligt eller gör sig skyldig till en mindre förseelse så ska läraren uppmana eleven att ändra sitt uppförande. Det tror jag nog att lärarna och annan skolpersonal gör redan i dag.

Till sist tycker jag att det har varit en ganska hyfsad debatt i dag. Men det krävs också att man ger goda exempel. Härifrån talarstolen står vi många gånger och idiotförklarar varandra för att vi tycker olika. Hur goda exempel är vi i den här salen? Jag tror att man måste gå till sig själv också och se hur man agerar.

Anförande nr 151

J o h a n n a W e s t i n (m): Jag delar din uppfattning. Det har ni nog inte hört mig säga ofta till Peter Nilsson! Jag delar hans uppfattning om att det är viktigt att vi bekämpar mobbning och annan kränkande behandling. Men som med så mycket annat så räcker det inte med att vilja väl. Därför är det så oerhört viktigt, framför allt när det gäller mobbning och kampen mot den, att man faktiskt vet vad man håller på med.

Det finns program – vetenskapligt framtagna forskningsbaserade program – som kan minska mobbningen med upp till 50 procent. Men ni har i den här salen avslagit att

vi ska säga att skolorna i Stockholm ska använda dem. Det finns också andra program, som har visat sig öka mobbningen med upp till 30 procent. Dem tycker ni att det är okej att man använder. Ni tycker fortfarande att det är okej att använda ett program mot mobbning, men det finns ju ingenting som säger att det programmet funkar.

Jag tycker att det är utmärkt att få höra dig tala så här väl om att man måste kämpa mot mobbningen, och jag hoppas att du också är beredd att ta till de krafttag som krävs. Man måste använda verkningsfulla insatser mot mobbning och annan kränkande behandling.

Anförande nr 152

Peter Nilsson (mp): Ja, man måste angripa problemet. Vi kan anta en antimobbningsspolicy, men jag tror inte att den får så stor betydelse. Skolan har ett uppdrag att arbeta med mobbning, och den måste helt enkelt ta det ansvaret.

Anförande nr 153

Nina Ekelund (kd): Jag tänkte mest bara berömma Peter Nilsson. Jag tycker att det är jättebra att du tar upp det här med att föräldrarna ska involveras i bekämpningen av mobbning.

Jag vill också ge en eloge till er i Miljöpartiet för att ni har jobbat så bra med friskolor. Jag förstår att det kan vara svårt i den konstellation som ni sitter i, med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Men ni har gjort ett jättebra arbete när det gäller att driva på för friskolorna.

Jag uppskattar även er syn på skollagskommittén. Jag ska också påminna om en sak. Christopher från Miljöpartiet sade så här en gång när vi förde en debatt om resursfördelningssystemet: Om det blir det minsta negativt så lovar vi att försöka se över detta. Jag hoppas att ni gör det nu.

Anförande nr 154

Inge-Britt Lundin (fp): Peter! Nog måste jag tycka att det är konstigt att ni från Miljöpartiet inte en enda gång under den här skoldebatten har lyft fram frågan om barn med särskilda behov eller hur viktig särskolan är för eleverna!

Inte heller har ni opponerat er emot sossarnas syn på hur det är med stödet till barn med särskilda behov. Barn med särskilda behov som bor i Kista kan få stöd, men barn med särskilda behov som bor på Norrmalm ska tydligen inte få något stöd. De är ju de bättre bemedlade föräldrarnas barn. Det gör alltså ingenting att de blir utan stöd. Jag tror att barn med adhd och damp på Norrmalm behöver lika mycket stöd som barn med adhd och damp i Kista. Var står ni någonstans där, Peter? En åsikt över huvud taget lyser med sin frånvaro.

Anförande nr 155

P e t e r N i l s s o n (mp): I den bästa av alla världar skulle vi naturligtvis vad gäller resursfördelningssystemet ha kvar den nivå som Bromma och Östermalm och andra socialt starka områden har och lägga massvis med resurser på de områden där det är 50 procent som inte får godkända betyg.

Som politiker skulle man ibland önska att man hade en sedelfabrik så att man kunde tillverka sedlar för att tillgodose behoven. Men tyvärr är inte verkligheten så enkel.

§ 16 Redovisning av förstudie till ett nytt Stadsbibliotek (utl. 2005:145)

Anförande nr 156

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara säga någonting kort. Det är ett förhållandevis stort steg som vi tar i dag i arbetet för ett nytt stadsbibliotek, eller kanske rättare sagt ett komplement till Gunnar Asplunds fantastiska bibliotek från 1928.

Vi har ett läge där det nuvarande biblioteket är en pärla. Det är Stockholms mest internationellt sett erkända arkitektoniska verk – kort sagt en unik byggnad. Men det är en byggnad som inte uppfyller kraven på ett modernt stadsbibliotek.

Vi ska naturligtvis inte jämföra oss med andra städer, och framför allt inte med städer som Malmö och Göteborg. Men om vi gör en snabb jämförelse och tittar på dem så ser vi att de har stadsbibliotek i storleksordningen runt 15 000 kvadratmeter. I Karlstad har man ett stadsbibliotek på runt 5 000 kvadratmeter. Stockholm har i dagsläget ett stadsbibliotek på ungefär 3 500 kvadratmeter. Det har funktionen att vara ett oerhört vackert monument över boken och läsandet, men det har inte andra funktioner som vi i dag söker i ett modernt bibliotek.

Man kan säga att folkbiblioteket, som vi väl alla här inne älskar och värnar, i hög grad är en produkt av industrisamhället. När vi nu har tagit stegen in i ett nytt samhälle – ett kunskapssamhälle – så är det också naturligt att vi tar ett steg i riktning mot ett bibliotek som följer med in i kunskapssamhället och som fortsätter att vara biblioteket mitt i byn.

Det viktiga då är naturligtvis att vi ser till att vi har en byggnad som kan uppfylla de nya kraven på vad ett bibliotek ska vara utan att tappa det gamla uppdraget.

Sist men inte minst vill jag säga att det är en ganska svår process som vi fortsätter i dag. Detta är en plats i närheten av Asplunds bibliotek, och det gör att vi kommer att ha enorma krav på utförandet. Samtidigt får vi naturligtvis stora möjligheter att få till en ny arkitektoniskt spännande byggnad mitt i Stockholm. Det är kanske till och med en nödvändighet.

Med detta yrkar jag bifall till det nya utdelade sexpartiförslaget.

Anförande nr 157

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Med risk för att säga det uppenbara vill jag inte repetera allt det som Roger Mogert sade, men hålla med honom om nästan allt som han sade.

Jag vill också peka på hur bra och viktigt det är för det fortsatta arbetet med frågan att vi faktiskt är eniga. Vi har ett praktiskt arbete med de utmaningar som Roger Mogert talade om – de är arkitektoniska, de har med stadsmiljön att göra och de är inte minst ekonomiska. Vi vet alla vilket ohyggligt dyrt projekt detta kommer att bli.

Det är därför viktigt att vi innan vi sätter i gång med det här noga utreder vad det är som vi vill ha och vad det är som vi kan få.

Jag tycker att det här beslutet ger oss goda förutsättningar att göra det. Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 158

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Böcker, bildning och bibliotek var en stor del av vår kulturpolitik när Folkpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna hade makten under den förra perioden. Jag ser att vissa sossar skrattar nu. Ni kanske inte riktigt känner igen detta att det är ganska viktigt med böcker och bildning och att det hänger ihop.

Det här gör att det är viktigt att den här utbyggnaden av stadsbiblioteket sker. Det ska inte vara ett monument, utan det ska vara ett levande bibliotek. Många människor ska ha tillgänglighet till byggnaden. Det är väldigt bra att vi är många, och det är bra att det här kommer att bli av. Det *ska* bli av nu, och det känns roligt att frågan äntligen har kommit så här långt efter fem år. Vi ser fram emot att kunna sätta i gång inom en snar framtid.

Anförande nr 159

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Även Miljöpartiet förordar kommunstyrelsens och alla partiers förslag.

Jag vill bara påpeka att de flesta remissinstanserna har förordat förslaget med alternativ 1, som troligen är det mest skonsamma mot denna i kulturhistoriskt hänseende och arkitektoniskt sett viktiga byggnad.

Jag är också glad att det står i ärendet att det här inte ska gå ut över de andra biblioteksfilialerna i staden. Även de ska kunna ha en god verksamhet.

Bifall alla partiers förslag!

Anförande nr 160

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det blir bifall här också. Det är roligt att vi har kunnat enas eftersom det ändå fördes en diskussion om i vilken ordning de olika besluten skulle fattas. Arkitekttävlingen ska utlysas efter det att vi har sett de ekonomiska konsekvenserna av och förutsättningarna för utbyggnaden.

Vi har också diskuterat att vi måste se till stadsbiblioteket och de förutsättningar som redan finns i byggnaden i dag. Vi måste se om det används på ett effektivt och bra sätt. Stadsbiblioteket ska naturligtvis vara ett bibliotek som man längtar efter att gå till och där man verkligen känner att boken och bildningen, som någon tidigare nämnde, är det som är målet för verksamheten.

Eftersom jag hade förmånen att vara i Seattle i förra veckan så kan jag säga till Roger att jag inte tycker att biblioteket som finns där är någon förebild.

*§ 18 Valkretsindelningen i Stockholms stad för perioden 2006–2010
Förslag från valnämnden (utl. 2005:163; skrivelse 7)*

Anförande nr 161

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! När det gäller föreliggande förslag om förändringar i valkretsindelningen så ska inte dramatiken i det på något sätt överdrivas. Men det finns likväl anledning att ta upp en diskussion på två punkter.

Den ena punkten är vilken process vi ska ha när vi fattar beslut om valkretsar. Jag tycker att det är sent att göra detta så här mindre än ett år före valet. Många kanske redan är inne i sin nomineringsprocess, och det finns fler sådana saker som påverkas av valkretsarnas indelning. Jag tycker alltså att det är sent.

Visst har det gjorts en beredning i valnämnden. Där har man varit enig om detta; det vet jag också. Men något förvånande är det att man i detta ärende plötsligt tycker att kommunstyrelsen ska abdikera. Där skulle man tydligen inte ha några synpunkter, utan där skulle vi bara expediera valnämndens beslut, fick vi besked om. Det är lite konstigt. Vi gör ju inte så på andra punkter. Jag tycker att alla partier borde fundera till en kommande diskussion om valkretsarna på hur vi arbetar med detta.

Den andra punkten är att den här förändringen känns kortsiktig. Jag tror att man också konstaterar det i ärendet. Valkrets 1 blir ju nu väldigt mycket större än de andra. Skillnaden mellan valkrets 1, Södermalm med flera, och den valkrets som nu blir minst, det vill säga valkrets 5 från vilken man dessutom tar Östberga, är rätt stor. Valkrets 5 har 15 mandat och valkrets 1 kommer att ha 21 mandat. Det är en storleksskillnad som nog inte är långsiktigt hållbar. Man kan förutse att valkrets 1, med Hammarby Sjöstads tillväxt och annat, kan växa ytterligare i befolkning. Sannolikt måste man därför göra om det här igen, och det känns lite onödigt att nu hasta fram en förändring elva månader före valet.

Herr ordförande! Det hade varit bättre om vi hade kunnat diskutera detta även i kommunstyrelsen och hitta den enighet som man självfallet bör ha mellan alla partier när man fattar sådana här beslut. Det är bara att blicka framåt. Nästa mandatperiod lär man behöva se över valkretsarna igen, och vi är från Moderaterna sida beredda att diskutera till och med ganska stora förändringar av valkretsarna. Men då måste vi göra det i god tid.

Med detta yrkar jag bifall till den moderata reservationen.

Anförande nr 162

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska börja med att hålla med Sten Nordin om att i ett sådant här ärende brukar vi vilja vara totalt eniga. Det är synd att vi inte kan vara det nu.

Först vill jag påpeka två saker. Det ena är det som Sten också påpekade – den som bereder ärendet är valnämnden. Förslaget från valnämnden kom i maj. Det är ungefär så det ser ut i de övriga kommunerna och i landstinget när man fastställer valkretsindelningen.

delningen. Det görs ungefär ett år före valet. Detta är alltså inte extremt sent och inget som gäller just den här mandatperioden och just i år. Jag tror att det beror på att det var en enig valnämnd att man inte tyckte att man behövde diskutera det här så mycket. Alla partier är ju representerade där.

Det andra är att det här inte behöver vara något som ska vara så här för alltid när det gäller valkretsindelningen. Uttalandet andas ju också detta. Det hela kan förändras med tanke på det bostadsbyggande och den utveckling som sker i vår stad just nu.

Det enda jag kan säga är att jag beklagar att vi inte är eniga i ärendet. Jag yrkar ändå bifall till kommunstyrelsens förslag till ny valkretsindelning. Jag tycker också att vi alla kan ta till oss detta. Inför valet 2010 bör vi försöka se till att vi diskuterar frågan mer ingående och mellan partierna om så önskas.

Men med tanke på läget föreslår jag att vi antar den valkretsindelning som föreligger, och yrkar därmed bifall till det förslaget.

Anförande nr 163

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Men jag måste säga att jag blir lite konfunderad efter anförandet här. Om detta inte har större dignitet för er i majoriteten än att ni redan nu säger att ni ska se över det inför 2010 – varför då hasta fram ett beslut redan nu? Vi är eniga om att det ska vara ett långsiktigt beslut och en enighet över partigränserna. Men det är tydligen inte viktigare än att ni redan i dag kan säga att vi ska se över det igen. Jag tycker att det är mycket märkligt att ni ändå vill köra över oppositionen i det här ärendet och fatta beslut i dag.

Bifall till Moderaternas reservation!

Anförande nr 164

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ewa Samuelsson! Jag sade inte att det inte var så viktigt. Man fastställer ju valkretsindelningen inför varje val och inför varje mandatperiod. Detta är alltså inte en fråga som kommer upp bara när man ändrar valkretsindelningarna.

Det jag menade var att om man upplever att man har haft för lite diskussion om det här så är jag också beredd att inför nästa val bidra till att vi diskuterar frågan ytterligare.

Däremot tycker jag att det förslag som föreligger är bra, och utifrån det yrkar jag också bifall till det.

Anförande nr 165

E w a S a m u e l s s o n (kd): Den repliken uppfattade jag inte riktigt som det du sade i ditt anförande, där du tydligt sade att du är beredd att se över det beslut som ni

i dag fattar. Det tycker jag är lite märkligt. Varför förändrar man valkretsindelningen om det inte är väldigt akut och måste göras? Då kunde man gott vänta till 2010.

Anförande nr 166

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Ett skäl till att man alltid försöker vara överens i de här frågorna är naturligtvis att ingen ska kunna anklaga ett annat parti för att ändra i valkretsindelningen för att det gynnar det egna partiet. Det tycker jag är ett viktigt skäl.

För Folkpartiets del är inte de här förändringarna något större problem. Vi tycker att de är rätt så rimliga. Vi har fört en ganska stor intern diskussion om dem. Men blott det faktum att två andra partier inte är färdiga med den diskussionen tycker jag är skäl att vänta ett tag. Så bråttom är det inte att man inte ska kunna ha tid att diskutera det ens i kommunstyrelsen.

Man kan säga att ärendet både har tagits fram för hastigt i slutskedet och, framför allt, draggat väldigt länge innan dess. Förändringarna har ju varit kända sedan rätt länge, men uppenbarligen har det tagit lång tid innan själva ärendet har skrivits fram så att alla har kunnat läsa det.

Problemet är som sagt att om man börjar driva igenom sådana här ärenden emot de andra partiernas vilja så finns det en stor risk för att man nästa gång kanske inte tar så allvarligt på att andra partier faktiskt är emot en förändring. Jag tror att det vore djupt olyckligt.

*§ 19 Förslag till arbete med folkhälsoprogram för Stockholms stad
Hemställan från socialtjänstnämnden (utl. 2005:157)*

Anförande nr 167

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! År 2000 togs det fram ett betänkande om hälsa på lika villkor och nationella mål för folkhälsan. Sedan antogs en proposition i riksdagen. I denna proposition talar man lite grann om hälsoutvecklingen i Sverige. Man säger att medellivslängden ökar sedan länge i den svenska befolkningen. Den visar inte heller någon stagnation, utan den fortsätter att öka. Dödsriskerna har minskat i alla åldersgrupper, och det finns en nedgång i hjärt-kärlsjukdomar och skador som bidrar till att medellivslängden ökar.

Men även om överlevnaden förbättras så visar andra dimensioner av ohälsan att den positiva hälsoutvecklingen inte är riktigt självklar. Hos medelålders och äldre människor har hälsan förbättrats. Men den självskattade hälsan är inte längre lika god hos yngre människor. Det finns tre olika symptomgrupper: allergier och annan överkänslighet, värk i rörelseorgan och psykiska symtom i form av trötthet, sömnbesvär och nedstämdhet.

Det kvarstår också som en folkhälsoaspekt att det finns stora sociala olikheter i hälsan, det vill till exempel säga att människor med kortare utbildning har en sämre folkhälsa än människor med längre utbildning. Det finns sådana sociala olikheter, och det finns även tydliga hälsoskillnader mellan könen och mellan olika etniska grupper.

Regeringen har föreslagit mål och uppföljningsstruktur. Man har föreslagit detta som stöd och inspiration för kommuner och landsting och även för andra när det gäller att jobba med det här. Man har slagit fast elva mål. Det övergripande målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Vi har i det här förslaget utgått ifrån att det är barns och ungdomars hälsa, såväl den fysiska som den psykiska, som ska vara utgångspunkten i det fortsatta arbetet med att ta fram ett folkhälsoprogram.

Kritik har riktats mot Stockholm. Stockholm är en av de få kommuner som inte har ett folkhälsoprogram. Det är framför allt Statens folkhälsoinstitut som har riktat kritiken mot Stockholm och gjort en jämförelse med övriga storstäder som Göteborg och Malmö. Man säger att Stockholm ligger efter i det här arbetet. Man har också på andra områden sagt att alla kommuner bör ha ett sådant här program.

Sveriges kommuner och landsting har en beredning, som det heter. Där man har sagt att man ska stödja kommuner, landsting och regioner i arbetet med att ta fram och implementera de elva folkhälsomålen. Ännu så länge har vi inte direkt sett några påstötningar från Sveriges kommuner och landsting, men det sitter ändå folk härifrån staden i den beredningen och de kan ju hjälpa till med att en implementering blir gjord.

Jag tycker att det är synd att två partier har yrkat avslag till förslaget. Jag förstår egentligen inte riktigt varför, måste jag säga. Man kan ju säga att ett program kan bli hyllvärmare eller dittan eller dattan. Det står också i reservationen att det här måste jämföras med andra program i staden. Det är ju självklart. Det är också därför man ska ha den här arbetsgruppen med personer från olika förvaltningar. Då kan man se att man får in det arbete som pågår och man kan även se att det är samlat. Vi ska ju följa de elva inriktningsmålen som finns för ett bättre folkhälsoarbete.

Tyvärr är jag övertygad om att den hälsoutveckling som man pratar om i Sverige i stort dessvärre gäller även i Stockholm. Därför är det också viktigt att vi sätter i gång ett sådant här arbete och också kan se till att implementera de elva folkhälsomålen.

Med detta, herr ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 168

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Alla här vill att våra medborgare ska ha en god hälsa och vara så friska som möjligt. Den vanliga frågan som vi kommer att diskutera är snarast hur vi kommer att försöka påskynda detta och få till det hela så att alla är så friska och hälsosamma som möjligt.

Som kristdemokrat tycker jag att den enskilda individen har huvudansvaret för sin hälsa. Därför måste man stötta människor så att de kan leva ett så hälsosamt, friskt och sunt liv som möjligt. Då måste man ta alla goda krafter till hjälp. Vi måste stötta familjerna så att de till exempel kan hjälpa sina barn. Vi måste släppa fram och ge utrymme åt alla de ideella organisationer som jobbar med de här frågorna i ett vitt spektrum och med olika delar.

För alla sådana här saker, som är så svåra att besluta om med ett enkelt klubbslag, tenderar det att bli så att politiska församlingar gärna lägger fram stora, gedigna och omfattande program för att försöka lösa det hela. Jag tror inte riktigt att det är nyckeln för att komma till rätta med det här. Om det här verkligen ska fungera så måste det bli en naturlig del hos alla de medarbetare som vi har i staden och som dagligen möter medborgare. Hur kan man hjälpa och stötta dem till ett sundare liv?

Jag tror att ärendet skulle må bättre av att tas fram och delegeras på mer sedvanligt sätt. Jag tolkar ändå borgarrådet som att man vill försöka få ett handgripligt, mer lätthanterligt sätt att göra detta. Det är positivt. Jag hoppas att det verkligen blir så, så att det inte blir ett dokument som verkar bra men som inte blir omsatt i praktiken och därmed riskerar att bli en hyllvärmare.

Trots detta yrkar jag bifall till den reservation som finns i kommunstyrelsen. Jag tycker att det är bättre att man försöker med de små stegen som verkligen blir genomförbara än med ett alltför stort och gigantiskt projekt.

Anförande nr 169

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till Folkpartiets reservation.

Jag vill också slå fast att jag, och många med mig, tycker att folkhälsa är viktigt. Jag tycker att det är viktigt med bra mat i förskola, skola och äldreomsorg. Jag tycker att det är viktigt att barn, unga, äldre och även de i ”vanlig” ålder i stadens verksamheter har aktiviteter och miljöer som uppmuntrar till att man rör på sig mer. Det är viktigt att staden som arbetsgivare uppmuntrar till friskvård när det gäller både fysisk och psykisk miljö och hälsa.

Men jag tvivlar tyvärr på att sådana här storskaliga planer som bara riskerar att förpassas till en pärm i en hylla hjälper till särskilt bra. Det är viktigt att insikten om folkhälsan finns i stadens verksamheter. Det är det som räknas och det är det som ger resultat. Om man jobbar med frågorna där så är det då det blir verklighet.

Förutsättningarna kan man skapa i verksamheterna, och det ska man också göra. Men när det sedan gäller vuxna individer så är det på individen som det hänger. Man kan aldrig tvinga någon, utan man kan bara skapa förutsättningarna och det är det som man också ska göra.

Min stadsdel, Spånga-Tensta, har blivit utnämnd till *Healthy City*. Det var under vår majoritet. Det är alltså en hälsosam stadsdel. Det finns hälsocoacher på nästan varje arbetsplats. Det fungerar faktiskt ganska bra. Men för mig vore det fjärran att säga att det ska se ut precis så i hela staden. Det måste vara så att man anpassar sig efter den verksamhet som man har. Det är det som räknas.

Slutligen gäller det att se till att man inte är kontraproduktiv. Om man som majoriteten å ena sidan är bekymrad över att ungdomar rör sig alldeles för lite och blir fetare och fetare, å andra sidan ger alla gymnasieungdomar med gångavstånd till skolan gratis SL-kort så att de ska slippa gå till skolan så tycker jag att man måste tänka till lite.

Anförande nr 170

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! När reservanterna går upp i talarstolen låter det ungefär som om detta med folkhälsa enbart skulle handla om maten, rörelsen, friskvården och kanske om den fysiska aktiviteten och skolidrotten.

Men så är det ju inte. De nationella målen för folkhälsan är betydligt skarpare än så. Man pratar om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. De elva delmålen är ännu mer utmanande. Vi pratar där om delaktighet och inflytande i samhället. Vi pratar om ekonomisk och social trygghet, trygga och goda uppväxtvillkor, sunda och säkra miljöer och ökad hälsa i arbetslivet. Sedan kommer också naturligtvis den hälsofrämjande hälso- och sjukvården, ett gott skydd vid smittspridning och en trygg och säker sexualitet. Så har vi också ökad fysisk aktivitet, goda matvanor och minskat bruk av tobak, alkohol och narkotika.

Den borgerliga reservationen tar inte avstånd från folkhälsoarbete. Men den förminskar det till att bara handla om individens fysiska hälsa. Det är en liten del av det stora folkhälsoarbete som vi står inför i Stockholm. Det visar sig, precis som i andra kommuner och i hela landet, att en viktig folkhälsoaspekt är att det finns stora sociala olikheter i hälsa. De sociala olikheterna består. Det finns också tydliga hälsoskillnader mellan kön och mellan olika etniska grupper.

Det är i den kontexten som folkhälsoarbetet i Stockholm måste ses. Då kanske reservationen blir något begripligare.

Det som reservanterna tar upp om att det skulle vara ett omständligt sätt att arbeta med ett folkhälsoprogram är fullständigt taget ur luften. Vad vi pratar om är att ha en tydlig styrgrupp och någon som gör jobbet och formulerar programmet. Det handlar om kompetensutveckling ute i stadsdelarna, mycket kunskap och utbildning i folkhälsofrågor och ett samarbete med alla andra kommuner ute i landet som redan jobbar med folkhälsofrågorna i Forum folkhälsa. Där är det i dag i Stockholms stad bara miljöförvaltningen som är med. Det här är naturligtvis en uppgift för hela staden. Vi ska jobba med detta och visa avsikten att ta folkhälsofrågorna på största och djupaste allvar genom samarbete med andra.

Därför yrkar jag naturligtvis bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 171

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Monika Lindh säger att vi bara ser till individen och att det handlar om mat och om att röra sig. Själv säger du att det är ett mycket skarpare förslag än så och att ni i majoriteten har tagit avstamp från det. Det handlar tydligen om miljöer, om planering och så vidare, säger du. Då kan man ju undra varför inte till exempel stadsbyggnadsnämnden är med i den här gruppen. Den har ganska mycket att säga till om i de här frågorna, så om det är det som det handlar om så tycker inte jag att det visar sig särskilt tydligt i ert förslag till arbete.

Man kan förstås bli lite bekymrad när borgarrådet börjar med att säga att Folkhälsoinstitutet har sagt att vi måste ha ett sådant här program. Det är mycket som Folkhälsoinstitutet säger att vi måste göra. Men det måste väl ändå finnas någon form av självständighet, och det är väl folkhälsan i Stockholm som är det viktiga och inte vad Folkhälsoinstitutet tycker.

Anförande nr 172

M o n i k a L i n d h (s): Om det kan få dig att förstå folkhälsoarbetets djup, bredd och storlek, Ann-Katrin Åslund, så bör stadsbyggnadskontoret självfallet vara med. Om det kan få dig att förstå hur viktigt folkhälsoarbetet är på alla längder, bredder och djup så är det bra.

Er reservation andas ovilja att göra jobbet. Ni säger så här: Det är för omständligt. Det blir bökit efter som man måste integrera delar av miljönämnden och stadsdelsnämndernas ansvarsområden och dessutom samordna med STAN-programmet.

Men det är inte jobbigt alls! Jag skulle vilja säga att detta är att skapa en plattform för det arbete som görs i många nämnder och styrelser och ute i alla möjliga verksamheter. Så kan vi få en gemensam plattform med ett folkhälsoperspektiv, och det är ganska bra.

Anförande nr 173

Å s a Ö c k e r m a n (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Miljöpartiet de gröna anser att det här är en mycket viktig fråga, och vi är glada över att staden tar den på så stort allvar. Dock kunde det ha skett med ännu större skyndsamhet.

Monika Lindh använder uttrycket längd, bredd och djup i det här arbetet. Jag kunde inte ha sagt det bättre själv. Det är precis så man måste arbeta.

Det har framförts från bland andra Ann-Katrin Åslund, och jag har också hört det förut, att när det gäller vuxna individer så handlar det om eget ansvar. Naturligtvis är eget ansvar viktigt, men vi måste också tänka på att det är de vuxna individerna, som är föredömen för barn och ungdomar. De tittar hur vi gör, och så gör de likadant. Det finns en del dåligheter som vi sysslar med som vi kanske inte vill att alla ska ta efter.

Detta är ett grepp som hela samhället tar. Det finns en regeringsproposition som säger just att vi ska skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor. Så är det inte nu. I vår egen stads budget för 2005 fokuserar vi på Stockholm som tillväxtmotor. Bland de prioriterade inriktningarna lyfts barns och ungas villkor fram. De ska förbättras utifrån en helhetssyn på vardagen och möjligheterna att påverka denna. Det förebyggande arbetet för barn och ungdomar är ett annat prioriterat område.

Hur får man nu det här att bli bättre? Jo, genom ett strukturerat och evidensbaserat folkhälsoarbete. Vi måste använda landstingets resurser och inte bara Folkhälsoinstitutet, som har nämnts här. Alla aktörer måste vara samverkande i processen. Naturligtvis ska stadsbyggnadsnämnden få vara med. Här får alla vara med som vill – till och med vi som individer. Det här är inget som en liten grupp i staden kan syssla med.

Det gäller att skapa möjligheter för alla att leva det goda livet – det folkhälsosamma livet. Där kan vi alla bidra.

Anförande nr 174

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Jag hade lovat AnnKatrin Åslund att inte gå upp i debatten, men jag måste rätta henne i en fråga. Tre borgarråd, Margareta Olofsson, Py Börjeson och Viviann Gunnarsson – som inte ens tyckte att det var viktigt nog att vara här i dag – har suttit och kuckelurat på sin kammare ganska länge utan att ha informerat oss i oppositionen om att man har identifierat ett problem som är på nästan sovjetisk stalinistisk nivå. Det gäller hur man enligt god kommunistisk sed genom en planekonomi och ett planförfarande med ett antal politiker ska fatta ett hallelujabeslut. Sedan ska vi leva lyckliga i alla våra dagar.

Det här kastar man fram två dagar innan socialtjänstnämnden har sammanträde. Man förnekar oss att bordlägga ärendet eftersom det är så oerhört viktigt. Det är så oerhört viktigt att man inte ens fann anledning att informera oppositionen om att man hade sett något så oerhört viktigt. De här tre hade suttit jag vet inte hur länge – för det står

inte – och kuckelurat. Men vi fick ingen information om detta ljus som vi tydligen inte hade sett.

Sedan har en känd stalinist, Gunnar Ågren, sagt att detta är någonting som Stockholm lider av – att vi inte har något folkhälsoprogram. Stockholms stad har genomgående lägre grad av organisation för folkhälsoarbetet än de båda övriga storstäderna, säger han. I Stockholm finns varken handlingsplan, folkhälsoråd, folkhälsosamordnare eller öronmärkta pengar för folkhälsoarbete och inte heller sker någon uppföljning av folkhälsoarbetet på central nivå. Stadsdelarna i Malmö och Göteborg har generellt sett högre grad av organisation för folkhälsoarbete än kommunerna i övrigt, medan Stockholms stadsdelar genomgående ligger lägre.

Man talar inte med ett ord om folkhälsoarbetet, utan man talar om organisation, om politiker och om tjänstemän som sitter och jobbar. Och så säger man att vi lider av detta i Stockholm och att vi icke har ett folkhälsoarbetet!

Oppositionen talar bara om kost och om att vi ska ut och röra på oss, säger ni. Ni har ju helt missuppfattat detta. Är det underligt att vi från oppositionen yrkar avslag på något så feltänkt som detta förslag?

Bifall den *moderata* och folkpartistiska reservationen; där hade nämligen Ann-Katrin Åslund sitt andra fel!

Anförande nr 175

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag beklagar om inte har känt er delaktiga i processen med folkhälsoprogrammet.

Vad gäller Viviann Gunnarsson så kan jag försäkra att om hon hade haft möjlighet att vara här i dag så hade hon varit det. Folkhälsa är verkligen någonting som engagerar henne, och självfallet också Miljöpartiet.

Anförande nr 176

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande och kära Christopher Ödmann! Jag har naturligtvis ingen som helst aning om vad Viviann Gunnarsson gör i dag. Hon är säkert ute och springer för att se vad hon ska hitta på i folkhälsoarbetet. Men nu är det så att vi diskuterar frågan.

Jag är ganska intresserad av om du i din kontrareplik till mig kan svara på hur länge dessa tre borgarråd har kuckelurat i den här frågan. Hur länge har man gjort det utan att anse den vara så viktig att man ansåg det vara nödvändigt att informera någon i arbetet med att ta fram ärendet till kommunfullmäktige för beslut i dag? Ingen av de borgerliga gruppledarna i socialtjänsten fick veta något. Det var inte ett dugg viktigt, tydligen. Det fanns inget som helst viktigt med den här frågan förrän den två dagar före sammanträdet damp ned som ett ärende som inte gick att bordläggas eftersom det helt plötsligt var så viktigt.

Anförande nr 177

M o n i k a L i n d h (s): Snälla Lundén-Welden! Gör inte det här till en formfråga för din egen, personliga skull! Jag har funderat på var ditt engagemang och din kunskap i de här frågorna har fått sitt utlopp. Du sitter ju i Sveriges kommuners och landstings beredning för hälsa och välfärd som Stockholms stads representant. Du har tagit på dig uppgiften att stödja kommuner, landsting och regioner i deras arbete med att implementera folkhälsomålen. Det handlar alltså om att *implementera* målen, men jag har inte sett ett enda initiativ från din sida.

Det är självklart att du har vetat om bristen i Stockholm och att vi inte har något folkhälsoprogram. Din förvåning och bestörtning borde väl närmast bytas ut mot glädje och eufori när Margareta Olofsson lägger fram sin skrivelse i socialtjänstnämnden.

Anförande nr 178

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Du har alldeles rätt i att jag kommer från Stockholms stad i kommun- och landstingsförbundets beredning för hälsa och välfärd, men jag kanske inte riktigt representerar staden.

Det första vi bestämde över alla partigränser – det fanns också en vänsterpartist där trots att hon numera har hoppat av från Vänsterpartiet, och det fanns socialdemokrater och så vidare – var att vi inte behövde fler folkhälsoprogram och sådant. Det handlar i stället om att hitta nya arbetsformer och om att engagera människor i folkhälsoarbetet. Det var det jag sade i mitt anförande.

Program med de mål som ni nu vill lägga fram ger inte mer folkhälsa. Det ger mer byråkrati, precis som det sägs i det som jag citerade i mitt anförande. Det handlar inte ett dugg om att man kritiserar folkhälsoarbetet i Stockholm. Vad man kritiserar är att vi inte har en organisation för det arbetet, med tjänstemän och politiker. Man är inte ett dugg intresserad av hur den enskilda människan lever och mår. Det är det som min kritik gäller mot det arbete som ni nu vill lägga fram.

Anförande nr 179

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är synd att Peter Lundén-Welden känner sig sårad. Men ärendet bordlades faktiskt, och vi hade ett nytt sammanträde.

Bortsett från det tycker jag fortfarande att det är synd att ni uppenbarligen inte tänker delta i arbetet med att ta fram ett folkhälsopolitiskt program, om jag ska tolka det så. Det som du ändå har varit med om att ta ställning till i Sveriges kommuner och landsting är att ta till vara och utveckla de erfarenheter som folkhälsoprogrammet och programberedningen för vård, omsorg och folkhälsa kom fram till, det vill säga ett folkhälsoprogram.

Jag begärde egentligen ordet därför att jag blir ganska upprörd – och jag tycker att man också borde ta upp det från presidiets sida – över att man står och namnger en icke närvarande generaldirektör på det vis som Peter Lundén-Welden gjorde. Det tycker jag är riktigt, riktigt skamligt.

Anförande nr 180

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande och borgarrådet Olofsson! Är det skamligt att citera ett tjänsteutlåtande som vi har att fatta beslut om i kommunfullmäktige? Jag läste ju ordagrant och exakt vad som står där. Vem som helst kan läsa det.

Jag kan glädja Margareta Olofsson med att jag faktiskt kommer att sitta med i gruppen. Jag kommer som representant för vårt parti att komma med konstruktiva förslag, där man kommer att arbeta mer för folkhälsoarbete och mindre för vad tjänstemän och politiker har att göra i detta.

Det gäller hur vi ska få till exempel skolor att servera och sälja frukt i stället för godis, bara för att ta ett litet exempel som vi har genomfört på Östermalm. Vi lyckades göra detta. För att inte låta alltför välvillig vill jag säga att vi gjorde detta trots att vi inte hade ett folkhälsoprogram. Vi gjorde det därför att vi tog till vara de viljeinriktningar som eleverna hade. De ville ha frukt i stället för godis i markan. Vi gjorde det här, och det var ingen konst att hjälpa till och be skolorna att köpa frukt i stället för godis utan ett folkhälsoprogram.

Anförande nr 181

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag hör till de tre borgarråd som har suttit och kuckelurat om folkhälsoprogrammet och hur man skulle arbeta med det. Det har jag gjort därför att jag arbetar med stadsbyggnadsfrågor och därför att jag arbetar med idrottsfrågor.

Jag har gjort det kanske allra mest därför att jag har goda erfarenheter av att arbeta med att ta fram program i parlamentariska grupper. Det har vi gjort under förra mandatperioden när det gällde det idrottspolitiska programmet, och det gör vi också nu när vi reviderar det gamla programmet.

Förslaget om arbetet med folkhälsoprogrammet innebär att vi ska arbeta i en parlamentarisk grupp precis på samma sätt som vi nu arbetar med det idrottspolitiska programmet. Det är väl klart att arbete med ett folkhälsoprogram också ökar engagemanget i och kunskaperna om hur vi ska kunna stimulera till ett sundare och rikare liv.

Att arbeta aktivt med folkhälsa och att få fram ett konkret program är väl en riktigt viktig utmaning för den här församlingen! Hur ska vi bygga staden? Ska vi bygga hissar som inte lockar att åka i och vackra, breda trappor som man vill gå i? Hur ska vi få gymnasieeleverna att välja att gå fast de har ett SL-kort som de fick för att de skulle kunna välja en skola som ligger långt ifrån där de bor? Det var skälet till SL-kortet. Men tänk om vi kan få dem att gå dit som de kan gå!

Jag tycker att vi har en stor utmaning framför oss. Jag tycker att det här är ett spännande och roligt projekt. Jag tycker att den negativa tonen är tråkig. Vi skulle ju faktiskt aktivt kunna arbeta för att staden mycket bättre kan tillgodose människors behov av ett gott liv.

Anförande nr 182

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det här är tydligen väldigt känsligt. Det är nog inte bara på en person som tungan har sluntit här i kväll. Egentligen apostroferade även en annan person mig i en replik till någon annan, och det fick mig att välja att begära ordet igen.

Man ondgör sig lite över att Folkhälsoinstitutet har synpunkter på Stockholms stads arbete med folkhälsan. Det är lite märkligt. Statens folkhälsoinstitut är faktiskt den instans som enligt propositionen är tillsagd att ha uppföljningsansvaret gentemot kommuner, landsting och regioner. Det är alltså institutets skyldighet att rapportera vad man ser. Det gäller också för våra egna inspektörer, ombudsmän och så vidare som vi har staden. De ska naturligtvis ta upp och visa på förhållandena om man inte gör ett bra arbete i stadsdelarna. På så sätt kan man rätta till det. Jag tycker därför inte att det här är så märkligt.

Däremot tycker jag att det är märkligt att man inte har tagit upp det här tidigare. Jag tycker inte att det behöver vara så förvånande att det kommer fram ett förslag om att vi ska ta fram ett folkhälsopolitiskt program. Det är ju det som står på dagordningen. Det här är grunden för att ta fram ett program. Alla partier är inbjudna. Detta kom ju fram utifrån en skrivelse som var framlagd för socialtjänstförvaltningen. Där står det om arbetet, så jag tycker alltså inte att man behöver bli så förvånad.

Det som är viktigt i det här är egentligen det som Monika Lindh tog upp. Det gäller den lite större bredden än den som vi alla pratar om – att ha god mat, att vi vet att barn blir tjockare, att det finns saker som vi gör som inte är så hälsosamma och så vidare. När det gäller hälsoutvecklingen i Sverige tog man fram och lyfte fram saker som vi ibland har stått och pratat om här i salen. Det gäller inte minst yngre människor och deras psykiska hälsa. Den har förändrats, och vi vet inte varför.

Det finns många delar i det här som vi kanske inte alltid ser. Vi talar sällan om skillnaden i hälsa mellan könen. Detta är också delar som man måste lyfta fram. Vi måste se efter varför det är så här. Vi talar sällan om varför utvecklingstakten och medellivslängden inte ökar i samma utsträckning för kvinnor som den gör för män i Sverige. Den ökar raskare för män än den gör för kvinnor.

Det finns också skillnader mellan olika etniska och mellan olika sociala grupper i Sverige och i Stockholm. Jag tror att man måste belysa också detta mer.

Jag tycker att det är lite tråkigt med den här tonen, men jag hoppas innerligt att alla partier inklusive Kristdemokraterna, som tydligen har ändrat inställning, kommer att delta i det fortsatta arbetet.

Anförande nr 183

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag begärde replik eftersom jag antog att Margareta Olofsson tyckte att det var min tunga som slant när jag svarade Monika Lindh och pratade om Margareta Olofsson. Men du finns ju faktiskt här och kan svara.

Jag tycker fortfarande att Folkhälsoinstitutet pekar med fingret åt oss, att vi ska genomföra det här. Det är tråkigt när man gör på det sättet och att man, precis som Peter Lundén-Welden tog upp, talade om vilken organisation vi hade, att inte politiker och tjänstemän hade grupper för att skriva om de här sakerna. Sedan jämför man med Malmö och Göteborg. Det hade varit intressant om man i samma andetag hade jämfört folkhälsan i Malmö, Göteborg och Stockholm för att se om vi har så mycket sämre folkhälsa för att vi inte har ett folkhälsoprogram.

Jag kommer också att vara med i den här gruppen, och jag hoppas att det kanske kan leda till att vi med gemensamma krafter kan få rimliga förslag som inte uppfattas som storebrorsfasoner och pekpinnar utan att det är någonting som människor vill göra själva. Om ni hade lyssnat hade ni hört att jag faktiskt tog upp den psykiska hälsan i mitt första anförande, för den är så klart precis lika viktig.

Anförande nr 184

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ann-Katrin Åslund! En av poängerna med det här arbetet, att se de elva mål som regeringen har fastställt, är också att man ska kunna vara jämförbar med andra kommuner. Gör inte Stockholms stad något arbete får vi självklart kritik, och det är faktiskt omöjligt att göra jämförelser och se om vi har klarat att uppnå de målen, om vi är bättre än Göteborg och Malmö är. De har påbörjat ett sådant arbete, Stockholm har inte gjort det. Jämförelsen går egentligen inte att göra.

Anförande nr 185

Å s a Ö c k e r m a n (mp): Det blir trots allt en bra debatt i den här frågan. Visst kan man känna att det är storebrorsfasoner från Folkhälsoinstitutet. Det är någon som sitter inne med en större kunskap och därmed en större makt än man själv. Jag tycker att det är väldigt viktigt att ha respekt för de forskare som finns i Sverige, att våga lyssna på dem som dagarna i ända studerar ämnet folkhälsa noga. Vi kanske inte alltid själva har rätt. Det gäller att lära sig lite nytt varje dag.

Jag hälsar med tillfredsställelse att man på Östermalm har kunnat se till att barnen äter frukt i stället för godis. Det är jättekul. Jag tror att det är rätt. Men jag vill också säga att det är lätt att man av okunskap kommer med lite hejsan-svejsan-metoder, till exempel byter man ut läsk mot juice. Det gillar ju inte tandläkarna. Enligt tandläkarna är det lika farligt med nyttig, hälsosam, till och med ekologisk juice som med läsk. Det är lite hårt för en miljöpartist att höra sådant, men man lär sig nytt.

Det är alltså väldigt viktigt att se båda sidorna av det här. Alla ska delta i det här arbetet. Man behöver naturligtvis inte ett folkhälsoprogram för att kunna jobba med detta. Man jobbar ju redan med det. Men det är väldigt bra att kunna ha ett sådant program för att arbetet ska bli, och nu upprepar jag det jag sade för en stund sedan, strukturerat och evidensbaserat. Då kanske vi kommer ännu mer i rätt riktning. Det är väldigt viktigt att utnyttja landstinget, som kan ställa upp som kommunens kunskapskälla i detta. Men det är vi som gör jobbet.

§ 23 Utveckla och förenkla det integrerade systemet för ledning och uppföljning av stadens ekonomi och verksamhet, ILS (utl. 2005:161)

Anförande nr 186

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige! Det här ärendet är alla rörande ense om. Jag har dock en fråga som jag inte har fått svar på under kvällen. Förslaget till basnyckeltal har remitterats till alla förvaltningar och nämnder men inte till stadsbyggnadskontoret och stadsbyggnadsnämnden som faktiskt har tre nyckeltal angivna. Jag frågar mig hur detta har kunnat ske.

Sedan vill jag bara säga att det är väldigt mycket hårda värden. Det är bara ekonomiska aspekter som mäts och väldigt lite av mjuka värden, kvalitet, miljö, hälsa, nöjd-kund-index och sådana saker. Det tycker jag vore trevligt att ha med så småningom. Det är en fråga.

I övrigt stöder jag kommunstyrelsens förslag.

§ 24 Ändrad bolagsordning för FB Servicehus AB (utl. 2005:162)

Anförande nr 187

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Miljöpartiet har inte haft någon del i detta ärende över huvud taget. Men jag har ett frågetecken. Varför i hela friden detta namn? Det låter som om vi ska sälja lägenheter på Spaniens solkust. Kopplingen mellan namnet Micasa och Stockholm är inte direkt glasklar. Ordet Servicehus är något mer rättvisande.

Men vi yrkar i enlighet med kommunstyrelsens förslag om ändrad bolagsordning.

Anförande nr 188

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte försöka mig på någon sorts förklaring när det gäller namnet. Jag vill absolut påpeka att Servicehus AB definitivt inte stämmer med den verksamhet som Micasa Fastigheter i Stockholm nu har. Det handlar alltså om fastighetsförvaltning av servicehus, javisst, men också av seniorbostäder, gruppboendestäder och andra boenden. Namnet är framtaget tillsammans med dem som arbetar i bolaget. Det är ett koncept som vill beskriva mitt hus, min boende, och jag beklagar att vice ordföranden och jag inte har på oss de vackra tröjor som är framtagna. Jag tror att Björn just nu rotar i sin väska, och nu får ni också se hur huset ser ut med sin logga. Jag förväntar mig en applåd och lycka till för detta bolag som kommer att skapa många fina boenden för alla dem som kommer att bo i bolagets fastigheter. Var är applåden?

Anförande nr 189

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Nu ska vi fatta beslut om en detaljplan som omfattar 450 nya lägenheter, oerhört centralt, och 290 av de lägenheterna kommer att vara hyresrätter. Det kommer också att finnas möjlighet för olika typer av lokaler i bottenvåningarna.

Det som det har varit mycket diskussioner om när det gäller det här ärendet har varit placeringen av förskolorna. Där hade vi många protester i området när man ville förlägga förskolan till jag tror att det var en äppellund. Det här problemet är löst. Förvaltningen, kontoret och även nämnden har lagt ner ett stort arbete på att finna lösningar. Det planeras för flera förskolor i området: fyra avdelningar i fristående hus och två avdelningar i flerfamiljshus. Ytterligare en byggnad kan användas som förskola i det här området.

Det kommer att bli ett fantastiskt trevligt område, mitt i innerstaden med möjlighet till restauranger och så vidare. Det är ett bra exempel, tycker jag, på en god förtätning i staden. Det är naturligtvis ett kollektivtrafiknära område med god service, och det byggs på redan exploaterad mark.

Oppositionen påpekar i sitt särskilda uttalande att det här är en plan som har funnits från oppositionens tid. Det gör inte planen sämre. Vi är oerhört glada över att det här nu har kommit så här långt, och jag yrkar med detta bifall till kommunstyrelsen.

§ 25 Förslag till detaljplan för Sabbatsberg 23 i Vasastaden inom stadsdelen Norrmalm, Dp 2002-17085 (utl. 2005:164)

Anförande nr 190

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige! Miljöpartiet välkomnar denna plan och tycker att den i stort är väldigt bra. Jag vill rikta ett par ord till oppositionen. Snälla Lotta och kompani, det här är alltså ett större detaljplaneärende som är av intresse för en stor allmänhet. Man kan inte behandla det på annat sätt än att ta det till fullmäktige. Ni tänker väldigt kortsiktigt. Skulle beslutet ha fattats i stadsbyggnadsnämnden och någon överklagat skulle det ta betydligt längre tid. Det här är ett ärende av större, principiell beskaffenhet där många är involverade och delaktiga. Många har haft synpunkter. Alltså ska man ta det till fullmäktige för beslut. Annars ställer det bara till besvär och tar mycket längre tid i handläggningen. Det är dumt att göra hanteringsfel.

Miljöpartiet är mycket nöjt med att bebyggelsen drogs in något från Dalagatan så att träd kan vara kvar och nyplanteras och så att inte Dalagatan blir ett bullerdike. Förskoleplaceringen har blivit mycket bra. Jag är väldigt nöjd. Det är också väldigt trevligt att det blir liv i bottenvåningarna.

Det är synd att inte bergrumsgaraget blev av. Det var en väldigt bra idé med gott om platser för parkering. Då hade man inte behövt dra in så mycket av parkering och bilar i området. Det är lite synd att inte det blev av.

Också strukturen har en del haft synpunkter på. Vi skulle gärna se att man kunde lätta upp i förlängningen av Observatoriegatan med en portik eller något som öppnar sig in mot området. Nu är det lite risk för att det blir en sluten murliknande bebyggelse där.

I övrigt tillstyrker vi kommunstyrelsens förslag till beslut och är glada att detta bostadsprojekt blir av.

Anförande nr 191

M a t s G . N i l s s o n (m): Herr ordförande! Jag hörde vad Cecilia sade, och jag håller med om den beskrivningen. Men jag skulle någonstans önska, utan att ha ett konkret förslag, att vi gemensamt finner en bättre modell för att få de här planerna antagna snabbare. Nu fördröjer vi ett viktigt bostadsprojekt med tre fyra månader. Det gör vi ganska ofta av just detta formaliaskäl. Jag inser att vissa beslut måste fattas i fullmäktige. Det är inte i polemik med dig, Cecilia, utan ett självkritiskt krav till oss allihop att vi väldigt snabbt skulle kunna få igenom beslut av närmast expeditionell karaktär. Det är inte vettigt att vi senarelägger bostadsprojekt på detta sätt.

Anförande nr 192

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Som norrmalmsbo är jag glad över att det här ärendet äntligen kommer till skott. Jag hade kanske önskat att det till och med blev

lite tätare bebyggelse där inne. Det finns ställen som man mycket väl kunde bygga mer på. Men tiden hinner nog i fatt oss så småningom.

Jag måste ändå säga till Cecilia att det faktiskt inte fanns någon anledning att tvingas dra ärendet till fullmäktige. Jag tycker att det är en onödig fördröjning som bara kostar pengar och som gör hela byggprojektet dyrare. Vi tog till oss i princip alla åsikter och alla synpunkter som kom in redan på ett tidigt stadium. Den föreslagna barnstugan i äppellunden försvann ganska raskt. Jag tycker att det blev ett bra förslag. Men jag anser att det är knöligt och fördyrande att behöva köra ärendena på det här onödiga sättet via fullmäktige.

Anförande nr 193

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, kolleger! Vi i Vänsterpartiet hälsar också med tillfredsställelse att det tillkommit ett antal hyreslägenheter i så centrala lägen. Det är länge sedan vi har haft sådana att förmedla. Jag hoppas att det blir fler.

*§ 27 Inrättande av nya salutorg på Vintertullstorget och Lumatorget
Hemställan från Katarina-Sofia stadsdelsnämnd (utl. 2005:16; skrivelse 8)*

Anförande nr 194

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Jag skulle bara vilja säga att jag tycker att det är väldigt kul att det här ärendet kommer fram och att de här områdena får den här utvecklingen. Vi har i norra Hammarbyhamnen haft en etablering av nya bostäder i ett par decennier, och den accelererade kraftigt för tio femton år sedan. Men vi har inte alls haft motsvarande expansion av utbudet. I området bor det en rätt varierad befolkning, många äldre som har svårt att ta sig i väg. Kommunikationerna är inte alltid så bra som man skulle kunna tro trots det relativt centrala läget. Därför tycker jag att det är utmärkt att vi får en utveckling av utbudet genom förslaget om salutorg.

Anförande nr 195

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill också bara från stadsdelsnämnden tacka för enigheten i ärendet. Vi har redan en saluplats på Vintertullstorget, och nu blir det lättare att sköta den eftersom den permanentas. Vi får också, kan man framhålla, det första salutorget i Hammarby Sjöstad på Lumatorget. Det är trevligt med en stadsdel som blir alltmer stadslik och där salutorg behövs.

*§ 28 Program för Miljöanpassat byggande**Omarbetning av program för ekologiskt byggande från 1997**Program för resurseffektivt och miljöanpassat byggande från 2000**Miljövärdering av byggmaterial, hemställan från miljö- och hälsoskyddsnämnden (utl. 2005:167)*

Anförande nr 196

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har alltså att behandla Program för miljöanpassat byggande. Stockholms stad har sedan 1997 ett program för ekologiskt byggande vid nybyggnation enligt ett beslut som fattades av kommunfullmäktige detta år. En projektgrupp har arbetat med en översyn av programmet där dåvarande gatu- och fastighetskontor i samarbete med stadsbyggnadskontor och miljöförvaltning har deltagit. I den projektgruppen deltog även Stockholms byggmästarförenings miljöutskott.

Programmet har remitterats till de flesta bostadsbyggande byggherrar i Stockholm. Och Stockholms byggmästarförening rekommenderar sina medlemmar att använda Stockholms stads program för ekologiskt byggande.

Ett reviderat program har varit under bearbetning tidigare, år 2000, och remissbehandlades då i gatu- och fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Den remissen skrevs aldrig fram av den dåvarande majoriteten. Men de synpunkter som kom fram vid remissbehandlingen har inarbetats i det nu framtagna förslaget. Inarbetat är också en hemställan från miljö- och hälsoskyddsnämnden om miljövärdering av byggmaterial.

Dåvarande gatu- och fastighetsnämnd, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden har godkänt det reviderade programmet, och programmet föreslås byta namn till Program för miljöanpassat byggande.

De senaste 50 åren har både byggmaterial och byggteknik genomgått en betydande utveckling. Den nya tekniken och ny kunskap ställer naturligtvis nya krav på beslutsfattare och utförare om en ökad förståelse och en riktig tillämpning som blir avgörande både när det gäller miljöriktigt och hälsoriktigt byggande och boende i framtiden. Då är det naturligtvis viktigt att vi uppdaterar och reviderar program och att vi också i arbetet tillämpar ny forskning och utveckling på det här området.

Programmet för miljöanpassat byggande anger riktlinjer vid nybyggnation. Avsikten är naturligtvis att programmet ska utveckla och mana till ständiga förbättringar av byggbranschens miljöarbete. Målet är att åstadkomma en långsiktigt hållbar bebyggelse i Stockholm, och programmet understryker vikten av en kvalitetssäkring av enskilda projekt under hela byggprocessen, särskilt med sikte på god miljö kvalitet under byggnadens hela livslängd.

Förändringen av programmets struktur innebär att det har anpassats till byggandets olika skeden så att man kan få en direkt användbarhet av det vid projektering, produktion, förvaltning och utvärdering. Det underlättar naturligtvis också för anpassning till stadsbyggnadskontorets uppföljning när det gäller byggnämnan.

Programmet medför också och bidrar till en levande dialog mellan staden och byggbranschen med det gemensamma målet att sprida information om miljöanpassat byggande och att följa upp de resultaten.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 197

Mats G. Nilsson (m): Herr ordförande! Om man ska inleda med någonting positivt är det i grund och botten den statistikbas som man ska bygga upp så att man kan följa upp programmet, för ska det vara någon mening med ett sådant här program är det att man kan göra detta mätbart, vilket inte anses ha varit fallet med det förra programmet.

Annars känns det lite konstigt i dessa dagar när vi i fackpress kan läsa det nya förslaget till plan- och bygglag som går ut på att man ska kunna göra byggandet billigare, och man ska kunna göra hela byggprocessen mycket snabbare. I Stockholms stadshus diskuterar vi samtidigt ett förslag om hur vi ska göra byggprocessen dyrare och hur vi ska kunna göra byggprocessen mycket krångligare.

Vi vet att det här förslaget innebär att byggkostnaderna kommer att höjas med i runda slängar 5 procent. Detta godtar stadsbyggnadsborgarrådet utan några tankar, utan några reflexioner över hur man ska snabba på byggprocessen, när hon nu föreslår att man ska förlänga den, och hur man ska kunna göra byggprocessen billigare, när hon nu föreslår att den ska bli dyrare. Det här är en fara och ett problem som vi har i det här huset, vill jag mena, i och med att vi separerar miljöfrågorna från byggnadsfrågorna och inte integrerar dem. Jag tror att lösningen på det är att vi till nästa mandatperiod måste ha en gemensam miljö- och stadsbyggnadsnämnd.

Sedan ser jag ett problem med alla dessa tvingande regler på nationell nivå. Vi gör med det här förslaget medvetet byggandet av fastigheter dyrare i Stockholm än i grannkommunerna. Vi för exempelvis ett resonemang om koppar respektive plast – jag ska inte ge mig in i det, för det kan jag inte – men det är klart att det är en problematik om man kommer fram till någonting på nationell nivå medan vi kommer fram till någonting annat på lokal nivå.

Det föreslås ett lite konstigt källsorteringskrav i fastigheter, när vi har en nationell miljöbalk som säger att fastighetsägarna inte är ansvariga för hushållsavfallet.

Vi föreslår i stället att programmet bör vara utformat så att det ger stöd, råd och vägledning men inte skapar ett regelverk som gör byggandet dyrare i Stockholm, det är alldeles för dyrt redan, att det inte gör processen krångligare, det är krångligt redan, och att det inte fördröjer tiden, det tar för lång tid redan.

Därmed bifall till Moderaternas och Folkpartiets reservation!

Anförande nr 198

Åsa Romson (mp): Jag ska hålla ett längre anförande senare, men jag vill nu passa på och ställa ett par frågor till Mats G. Nilsson eftersom han så tydligt gör

markeringen att ett långsiktigt tänkande kring en miljöanpassning av bostäderna är en fördröjning, en försening och en fördyring. Man ser alla dessa problem.

Är det inte så att även en moderat i dessa dagar med relativt mycket information även inom väldigt publika medier tittar på climateffekter och annat som även i dagens ekonomiska system faktiskt får praktiska konsekvenser? Är det inte så att energikostnaderna för husen över en livslängd faktiskt kan göras billigare om man tänker efter före, till exempel genom att man bygger in olika typer av lösningar på energisidan, på avfallssidan och tänker på andra kostnader som faktiskt blir boendekostnader till slut?

Anförande nr 199

M a t s G . N i l s s o n (m): Jag tror aldrig att jag nyligen stod i talarstolen och förordade att man skulle bygga miljöfarligt. Jag känner att Åsas fråga är mer retorisk, och jag skulle då retoriskt kunna säga att majoriteten av kommunerna i den här regionen, där ni sitter med och styr, enligt din uppfattning är kortsiktiga och inte tänker på miljökonsekvenserna. Det vore att lägga det på ankelnivå. Jag vill inte hamna där.

Anförande nr 200

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Byggnadsföreningen har under våren 2004 genomfört en kostnadsanalys, som också framgår i ärendet, av hur byggkostnaderna kommer att påverkas av programmet. Det är alldeles riktigt som du säger, Mats, att kostnaderna kommer att öka något. Men man vill också fortsätta det här arbetet och tycker att det är viktigt, precis som Åsa sade, att se hur miljöanpassning också skulle kunna minska både drift- och boendekostnader. Det är väl ändå något som är viktigt att följa, att vi kan få ut två goda ting ur detta.

Anförande nr 201

M a t s G . N i l s s o n (m): Bästa Py Börjeson! Vet du vad, jag håller med dig till punkt och pricka. Men det jag saknade och det jag tog upp var att vi har en gigantisk bostadsbrist i den här staden. Du talar själv ibland om att vi behöver bygga 20 000 bostäder. Det kommer du inte att klara av, men oavsett det har vi samma ambition. Vi behöver bygga väldigt mycket. Du lägger nu fram ett förslag, och det kanske finns fog för att det ska ställas vissa högre krav. Det kanske finns fog för att vissa av de här processerna får ta tid. Men både du och jag vet mycket väl att det finns väldigt mycket att göra för att snabba på andra delar i den här processen. Jag efterfrågar den sammankopplingen, för nu blir det enbart en fördröjning, enbart en förlängning. Vi saknar förbättringarna, och vi saknar att det här görs billigare. Det är skillnaden. Jag vill ha med den aspekten. Det vill uppenbarligen inte du.

Anförande nr 202

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Ni har i dag fått ett förslag till beslut dukat från Kristdemokraterna, tyvärr så sent eftersom jag inte hade möjlighet att vara med på kommunstyrelsens senaste möte. Jag är ensam representant för Kristdemokraterna där. Men som ni ser är vårt förslag till beslut att i huvudsak

godkänna förslaget förutom att-sats 2 som handlar om den fastighetsnära källsorteringen.

Vi kan se fördelar med det här byggprogrammet, och att man just vid uppbyggandet av programmet följer byggprocessens olika skeden. Det kan naturligtvis underlätta för byggherrarna att arbeta med programmet men förhoppningsvis också i samarbete med staden.

Den fördyring som redan har varit uppe till diskussion kan man naturligtvis se negativt på med anledning av bostadsbrist och annat i Stockholm. Men vi vill återigen framföra vikten av att vi för regeringen lyfter fram problematiken med den kraftiga byggmoms som också finns och som fördyrar bostadsbyggandet. Det skulle hjälpa till i det här fallet om den blev sänkt. Man skulle hellre kunna arbeta för ett ekologiskt byggande.

Det har också nämnts att om vi skulle kräva en fastighetsnära källsortering av fastighetsägarna förutsätter det en lagändring. Därför säger vi nej till det förslaget. Men i övrigt yrkar jag bifall till kontorets förslag.

Anförande nr 203

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Jag kan instämma i föredragande borgarrådets inlägg. Vi yrkar från Vänsterpartiets sida bifall till förslaget till program för miljöanpassat byggande. Det är väl genomarbetat och överskådligt, och det ger goda incitament till ständiga förbättringar.

Jag är däremot förvånad över oppositionens inställning. Om ni nu vill integrera miljöfrågorna med stadsbyggnadsfrågor borde ni verkligen välkomna det här programmet som är just ett sätt att integrera det hela. Jag är också förvånad över att ni inte kan gå med på att vi bygger ut källsorteringen. Ni har ju väldigt många gånger ondgjort er över hur dåligt ni tycker att det nuvarande systemet fungerar. Jag trodde att vi var överens om att vi vill arbeta för en fastighetsnära källsortering. Men då måste man också ha utrymmen, åtminstone i nybyggnationen, så att det hela kan fungera.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 204

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag har bara en kommentar till en av de saker som Mats G. Nilsson sade. Tillsyn och exploatering av verksamheter ska i en stad av Stockholms storlek inte ligga i samma nämnd. Man riskerar alltså att länsstyrelsen återtar tillsynen från staden om man gör sådant. Men det är en annan diskussion.

Programmet för miljöanpassat byggande är väldigt bra. Bra byggande ger nämligen hälsosamma hus med lägre driftkostnader och därmed långsiktigt lägre boendekostnader. Så är det ju. Bygger vi bra kvalitet blir det en lägre driftkostnad, bättre energieffektivitet etcetera.

Det som stod om krav på hur marken ska disponeras är tyvärr borttaget. Man säger att det redan fanns med i miljökonsekvensbeskrivningen. Det tycker jag är lite konstigt. Det har jag svårt att förstå eftersom miljökonsekvensbeskrivningar bara och endast är beskrivande dokument. De beskriver vad som händer och absolut ingenting annat. Därför anser jag att markdisponeringen borde finnas kvar.

Det är väldigt bra att uppföljningen kanske fungerar bättre efter att vi har antagit programmet, att man arbetar aktivt från staden på att föra statistik och så att säga kolla hur det fungerar. Det är dock synd att programmet fortfarande är något av en checklista, en minimiinriktning och inte på något sätt tvingande. Det skulle vi gärna se lite mer av.

Vi har ett uppvisningsområde i Hammarby Sjöstad som folk från hela världen besöker. Det är jättekul. Det är oerhört viktigt, anser vi från Miljöpartiets sida, att erfarenhetsåterföringen sker och fungerar på ett bra sätt för andra stora stadsutvecklingsområden och projekt. Det är viktigt att det som finns i Hammarby Sjöstad inte blir en engångsföreteelse. Miljöteknikområdet är ett område där många arbetstillfällen kan skapas. Här borde vi satsa ordentligt i Stockholm, anser vi.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till program!

Anförande nr 205

M a t s G . N i l s s o n (m): Herr ordförande! En sammanslagning av stadsbyggnadsnämnden och miljönämnden skulle betyda ett mer integrerat miljöarbete. Jag tycker att det är en intressant iakttagelse att det är någonting som Miljöpartiet är emot.

En annan sak som är intressant med Miljöpartiet är att om man går tillbaka i tiden är jag ganska övertygad om att man kan se att ni nog har en hundra procentig *track record* av att stå bakom och vara positiva till allting som har fördyrat byggnadsprocesserna i den här regionen. Ni har förmodligen varit positivt inställda till allt som har förlängt byggprocesserna i den här regionen. Varenda gång hävdar ni att det blir billigare i längden. Frågan är: Varför syns aldrig detta?

Anförande nr 206

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Tillsyn och exploatering ska inte ligga inom samma nämnd. Så är det. Det blir fel enligt kommunallagen.

Vi har visst stött, till exempel självbyggande för ungdomar i olika projekt och olika typer av billigt byggande. Men ditt tänk är ofta väldigt kortsiktigt, Mats. Bygger man billigt och skruvtigt får man fuktproblem. Det blir dyrt. Man får riva, och man får sanera. Det blir bara besvärligt. Det gör av med mycket energi etcetera. Bygg med bra kvalitet! Bygg enligt det här programmet! Sedan får det långsiktigt lägre boendekostnader, vilket gynnar befolkningen i Stockholm. Så är det!

Anförande nr 207

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Som borgarrådet har redogjort för kommer programmet för miljöanpassat byggande att bli ett viktigt incitament för miljövänligt byggande i samband med nyproduktion av bostäder. Det som inte nämnts men som framgått tydligt av programmet är att det finns så kallade krav som ska uppfyllas och det finns så kallade råd som består av exempel som anger hur byggherren kan eller bör handla för att uppfylla ett krav. Som var uppe i diskussionen och som konstaterats av flera kommer projekten att bli dyrare, även om de procentsiffror som nämnts säkert kan pressas ned när de mer miljövänliga materialen och metoderna blir standard i produktionen.

De ökade kostnaderna för energieffektiviseringar kommer självklart också, som nämnts här, att leda till lägre driftkostnader av fastigheterna. Men självklart kommer kvadratmetrar som till exempel avsatts för särskilda utrymmen för källsortering eller hantering av grovsopor att bli en extra kostnad. Kvadratmetrarna kostar ju alltid. Samtidigt tror jag att det är någonting som de boende med all rätt förutsätter i helt nybyggda hus, för det är faktiskt det vi pratar om. Det är ett kvalitetsinslag i sig. Hur man då från de borgerligas sida kan motsätta sig att de boende ska kunna källsortera sina sopor eller kunna göra sig av med sina grovsopor, som man var emot i ett annat ärende som hade med renhållningsråden att göra, är obegripligt, särskilt när vi pratar om nybyggda hus.

Jag tror alltså inte att det i praktiken heller behöver bli någon konflikt när det gäller innebörden i ekologisk mångfald av vegetation på gårdarna som byggs. Det är också en sak som de borgerliga oroar sig för i sin reservation. Här menar jag att det kan handla om att till exempel särskilt värdefull vegetation och mark kan sparas, berghällar, biotoper och liknande. Att hitta en god kompromiss i sådana frågor mellan dem som ska bo där, de som ska förvalta fastigheten och byggherrar tror inte jag alls är några problem.

Jag upplever att de borgerligas reservation i den här frågan är ambivalent, helt klart, inte minst när man hörde Mats G. Nilsson. Ni verkar vilja ha råden för ett miljövänligt byggande men inte kraven som finns där. Det blir då mer krav i teorin men inte i praktiken, och det är inte speciellt användbart. Det verkar vara symtomatiskt på mycket när det gäller borgerlig miljöpolitik.

Om jag ska tolka det så, ni får rätta mig om jag har fel, ifrågasätter ni också både hyresregleringen och kvalitetsreglerna i byggandet, någonting som faktiskt finns i större delen av västvärlden i alla fall. När man bygger bostäder finns det i de flesta länder hårda kvalitetskrav.

Jag yrkar bifall till detta program.

Anförande nr 208

M a t s G . N i l s s o n (m): Okej, Jan, jag har inte sagt någonting om att man ska slopa alla kvalitetskrav. Du säger att vi vill ha råd ej krav. Så sade jag inte. Jag sade att man ska anpassa sig till de nationella kraven. Jag vill inte ha särskilda lokala krav.

Vad gäller att vi inte vill bygga kvalitativt är det okunnigt snömos från din sida. Det finns en professionell byggbransch, och jag tror att där finns människor som har kompetens på detta område som vida överstiger både din och min.

Du sade något som var viktigt, nämligen att kostnaden kommer att sjunka när detta blir standard. Det var klokt och logiskt, jag lyssnar på det. Du förde ett mycket logiskt resonemang om detta. Problemet som du behöver uppmärksamma, Jan, är att detta inte kommer att bli standard. Vi har en gemensam byggbransch i Sverige. Detta kommer inte att bli standard, för dina partikamrater i andra delar av landet vill inte detta. Det kommer heller inte att bli standard i Europa. Det vet du säkert om.

Anförande nr 209

J a n V a l e s k o g (s): Jag är tämligen säker på, inte minst med tanke på den redogörelse som borgarrådet gjorde tidigare för diskussioner med byggherrar av olika slag och med Byggmästarföreningen, att man är villig att jobba i enlighet med det här programmet. Som jag sade tycker jag att själva poängen med detta faktiskt är att det är en kvalitet i sig i boendet i nybyggda hus att ha möjlighet till källsortering och att ha utrymme för att hantera grovsopor. Det är någonting som man helt säkert kommer att efterfråga. Därför kommer det helt säkert att finnas i de flesta byggen som startas.

Anförande nr 210

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag vore tacksam om jag blev påhoppad för det vi har sagt i den här frågan och inte inkluderad i ett allmänt hån av de borgerliga. Det vi har ifrågasatt är den källsortering som nu krävs av fastighetsägarna i befintliga lokaler och som kräver en lagändring. Jag hoppas att du också är intresserad av att det i sådant fall sker en lagändring.

Man vet ju, och studier visar, att den som är med från början och kanske också äger sin bostad är mer intresserad och mån om att minska energikostnaderna. Det som är intressant i Sverige är ju att det i sådant fall har ökat taxeringsvärdet på byggnaderna och därmed ökat fastighetsskatten. Därför vill vi från Kristdemokraternas sida slopa fastighetsskatten för att just påverka byggherrarna att bygga miljövänligt och inte minst minska energikostnaderna.

Miljöförvaltningen är en egen myndighet och bör vara så.

Anförande nr 211

J a n V a l e s k o g (s): Vi kan inte diskutera fastighetsskatten här, men jag har inte sett något förslag eller finansiering av att fastighetsskatten ska tas bort helt och hållet.

Jag tycker ändå att det är synd, om du är överens med oss, att man inte också i den här församlingen kan vara enig på den här punkten, när man nu har den här överenskommelsen med byggherrarna. Visserligen krävs en lagändring för att det ska bli ett rent krav, men det vore bra om vi såg till att man hade de här källsorteringsutrymmena. Det är ett fåtal kvadratmeter vi pratar om för att möjligheten att hantera

grovsoporna ska finnas i nybyggda kåkar. Kristdemokraterna hade kunnat stå bakom den här formuleringen, och övriga borgerliga partier också. Då hade den blivit ännu starkare. Men ni gör inte det. Den här ambivalensen och otydligheten är tråkig, inte minst när det gäller Kristdemokraterna.

Anförande nr 212

S t e l l a n H a m r i n (v): Det har nu framförts ett förslag för ett bättre miljöanpassat byggande. Det hoppas vi ska utgöra basen för byggande, en bas där man om man så önskar kan komplettera med ytterligare åtgärder. Kvalitetsgaranterat byggande behövs av många skäl. Det är inte alla aktörer som alltid jobbar på bästa sätt. Det sker misstag både här och där, som vi vet. Det hände till och med i Hammarby Sjöstad.

Ett eftersatt område är bra och lättillgängliga system för avfallshantering. Självklart ska vi se till att de system som skapas på sikt blir så fastighetsnära som möjligt. Det borde vi egentligen allihop kunna vara överens om. Det gynnar ju de boende, och dem företräder vi väl alla på något sätt. Vill man garantera ett återvinningssystem med en effektiv källsortering måste man bygga in det från början. Det finns nu automatiska system som man lägger helt under jord, vilket jag vet att flera borgerliga partier pläderar för i andra sammanhang. Något sådant tycker jag också vi borde kunna komma överens om.

Men borgarna gör sitt val i sitt förslag. Där vill man låta byggmästarna bestämma. Man vill ha kopparrör, som kan skada både miljö och människor, och man motsätter sig kravet på utrymme för källsortering vid fastigheten. Men om inte källsorteringen på sikt sker där, var ska den då ske? I andra änden av staden? Borgarna sätter fastighetsägarnas intressen före de boendes. Det är i och för sig klara besked, som vi tackar för av det skälet, men vi vill ändå gärna att man kommer överens på den här punkten. Vi försöker det i majoriteten. Vår inriktning är att sätta de boende i främsta rummet och skapa ett fastighetsnära system som faktiskt gynnar alla parter på sikt.

Anförande nr 213

M a t s G . N i l s s o n (m): Jag kanske missbrukar replikrätten nu, men jag tycker att detta är så fantastiskt: Genom att föreslå sänkta boendekostnader sätter man fastighetsägarna och inte de boende i centrum. Det var så ofantligt dumt att det måste repeteras.

Anförande nr 214

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, ledamöter, radiolyssnare! 6–1 blev det till Djurgården mot Halmstad. Det är rena tennissiffrorna.

Det är sällan som jag är oense med stadsbyggnadsborgarrådet Py Börjeson, men i den här frågan blir jag det. Mats G. Nilsson sade nyss: Hur kan man om man tar hyresgästernas kostnadsbild och försöker få lite lägre hyror plötsligt gå fastighetsägarens ärenden? Ni slår naturligtvis logisk knut på er själva.

Nu ska jag komma med ett antal fakta och inte endast ägna mig åt retorik. Vi har vid två sammanträden, ett sammanträde är i morgon med Svenska Bostäder och i förra veckan var det Familjebostäder, varit tvungna att fatta beslut om en nedskrivning av byggnadsprojekt med 23 miljoner. Vad är det här för någonting då? Är det en massa kamerala siffror? Nej, det är så här, förstår ni, att när vi bygger i Stockholms stad blir det så dyrt att vi i överenskommelse med Hyresgästföreningen inte kan ta ut de hyror som täcker kostnaderna långsiktigt för våra fastigheter. Revisorerna kräver att man ska skriva ned detta. Ja, ni kan tycka vad ni vill om det på vänsterkanten, men så är det. Det är svensk lag som säger det.

Nu drar vi på oss nya kostnader, därför att vi ska hitta på nya egna normer i Stockholms stad, det som kallas ekologiskt byggande eller miljöanpassat byggnadsprogram. Ni säger att fastighetsägarna tycker att det här är jättebra. Det är klart att de tycker det. Vad har de för val? När ni styr är det ni som delar ut markanvisningar. Det är era planer som gäller. Det är klart att de är med på det. Problemet är att 4–6 procents högre produktionskostnad slår rakt in i hyrorna.

I Hammarby Sjöstad till exempel fick Familjebostäder göra en nedskrivning. Vi har hyresnivåer på mer än 10 000 kronor för en normaltrea. Lägg på ytterligare 4–6 procent och man kommer över gränsen för vad man får investeringsstöd för också. Då drar staten in investeringsstödet, och då blir hyrorna ännu högre. Vi får ännu svårare att hyra ut.

Det är inte bara snack när vi säger att vi måste pressa byggkostnaderna. Det måste vi göra av många olika skäl. Men att fördyra ytterligare genom att lägga på tvång på det sätt som ni vill göra är det som är det stora problemet. Vi måste hjälpas åt att sänka byggkostnaderna, inte hitta på egna Stockholmsnormer som höjer byggkostnaderna. Det är därför vi ska bifalla Folkpartiets och Moderaternas reservation.

Anförande nr 215

J a n V a l e s k o g (s): I själva verket är nog sanningen att ni inte alls är intresserade av det miljöanpassade byggandet som sådant eller de åtgärder som finns föreslagna. Det är väl det som är själva orsaken, därför att det du nämner är egentligen småsaker i pengar. Om du tänker på bostadsmarknaden i Stockholm och faktorer som verkligen påverkar byggkostnader har du ränteläget som är en oerhört viktig faktor. Tack vare Socialdemokraternas politik i landet har vi haft låga räntor under lång tid. Vi har markkostnader. Hammarby Sjöstad, nämnde du. När man har fördel av mark innebär det särskilda kostnader. Vi har förtätningsprojekt som alltså är små projekt som i sig kostar mycket. Vi har bristande konkurrens. Nu har vi också brist på byggarbetskraft som ett speciellt problem. Alla de här faktorerna i sig driver upp kostnaden väldigt mycket mer om de felas. Det gäller att skilja på storheterna om man ska vara trovärdig. Det här programmet är absolut någonting som de boende i nybyggda hus har rätt att kräva, kommer att kräva, och det handlar om rimliga kostnader.

Anförande nr 216

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är kul att debattera med dig, Jan Valeskog. Du slår alltid logisk knorr på dig själv. 4–6 procent är väl ingenting.

Så bra! Om 4–6 procent inte är någonting kan vi i stället se till att sänka skatten med 4–6 procent, för det är ju ändå ingenting. 4–6 procent, mina vänner, på en månadshyra på 10 000 kronor ger 400–600 kronor ytterligare i månadshyra. Det är väl ingenting, säger vänsterkanten. Säg det till era väljare! Om vi tar två tredjedelar av hyran blir det någonstans mellan 300 och 450 kronor mer i månaden. Det här är pengar som är viktiga och stora. Om vi ska pressa kostnaderna ska vi inte ålägga oss sådana här saker. Det handlar inte om vilja till miljöanpassning eller ej, inte det minsta. Det handlar om att sådana här saker ska vara rådgivande. De ska inte vara tvingande normer. Då kan man komma ännu längre.

Dessutom glömmar du alltid att det är skatten på byggandet som är den stora boven och som gör det som allra dyrast att bygga. Kom igen när du vill sänka byggmoms och annat!

Anförande nr 217

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! I ärendet byggmoms och fastighetsskatt har det debatterats många gånger och kommer att fortsätta debatteras från denna talarstol. Men, kära borgerlighet, vi kan inte debattera det i varje ärende där ordet byggande nämns. Ni måste någonstans lära er skilja mellan äpplen och päron och någon gång kanske bestämma er för om ni också är för att ta byggnadsärendena på ett seriöst sätt och visa om ni verkligen vill ha en god kvalitet och en långsiktighet i byggandet i Stockholm och inte bara liksom passa över den retoriska bollen och säga att ni måste diskutera fastighetsskatt. Det tycker jag är lite löjligt.

Boendekostnaderna ökar redan i dag i Stockholm, till stora delar förknippat med fastigheternas anpassning till miljö och användning av naturresurser. Jag tycker att man ser inslag nästan dagligen som just behandlar energiåtgången i boendet, som behandlar sophanteringen som, vilket har sagts tidigare, är en utrymmesfråga men som faktiskt handlar om hur den infrastrukturen ska fungera, för det är en infrastrukturfråga. Det handlar om ett kretsloppssamhälle som vi någonstans allihop, trodde jag, ändå förstod att vi var inne på. Vi måste få ett kretslopp att fungera i en fungerande infrastruktur. Arbetstimmar för sopgubbar, eller vad den yrkeskategorin kallas för i dag, är någonting som inte kommer att bli billigare i framtiden. Då måste det vara billigare att tänka efter före, så att de här systemen när man väl bygger kan fungera så bra som möjligt.

Jag är oerhört förvånad att Kristdemokraterna bland de borgerliga partierna sticker ut och säger att man motsätter sig kravet att särskilda utrymmen för källsortering ska finnas i eller i nära anslutning till fastigheterna. Ni om några som brukar värna om de äldre, de som faktiskt skulle kunna delta på ett ännu mer aktivt sätt i kretsloppssamhället om de fick källsorteringen fastighetsnära. Där trodde jag faktiskt att vi var överens.

När det gäller de här spetsprojekten, Hammarby Sjöstad har nämnts, vill vi i Miljöpartiet verkligen se att vi tar ytterligare steg framåt. Det här är ju tio år gamla projekt. Nu måste vi ta nästa steg i de nya stadsutvecklingsområdena och peka ut var Stockholm, precis som Göteborg, kan visa upp ett hus som är helt självförsörjande på energi bara på grund av mixen mellan hur personer rör sig och arbetar där inne och

de boende. Vi vet i dag att stora kontorsutrymmen kräver kyla snarare än värme. Det här är en ny teknik som ligger långt framme och där Stockholm inte bör hamna på efterkälken.

Det är väl inte konstigt att Stockholm är en kommun där vi vill ha hög standard på byggandet. Stockholm är en kommun i Sverige som kanske har mest byggnation, både befintlig men där vi också alla har en ambition att bygga ganska mycket mer. Ska vi då inte också ha regler så att vi ser till att det här byggandet sker på rätt sätt?

Anförande nr 218

Björn Ljung (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu slant tungan igen på Åsa Romson. Hon sade plötsligt: Ni på den borgerliga kanten vill ju inte ha kvalitet i byggandet. Jo, tjenare! I det spetsprojekt du framhöll, Hammarby Sjöstad, fick vi rejäla problem för att det skulle vara miljöanpassat. Det var miljöanpassat så till den milda grad att man tvingades använda nya lösningar som gjorde att det blev allt annat än miljöanpassat utan vattenläckor och jättestora fuktproblem i husen. Det är väl inte särskilt bra, om man nu framhåller det som ett pilotprojekt som står i spetsen.

Kvalitet i byggandet, definitivt! Vi har god kvalitet i byggandet. Numera har vi det. De misstag som har gjorts har man lärt sig av. Men vi behöver inte fler regler, normer och förbud som fördyrar byggandet ytterligare. Det är det som är felet i er politik.

Anförande nr 219

Åsa Romson (mp): Jag hade inte förstått att Folkpartiet var emot den teknik som användes i Hammarby Sjöstad. Det är snarare så att Hammarby Sjöstad är det ställe i Sverige som drar till sig flest internationella delegationer för närvarande. Det är det enda ställe som på samma sätt som ABC-staden i Vällingby ådrar sig internationell uppmärksamhet just på grund av sina tekniska lösningar på miljöområdet. Det vill Miljöpartiet gå vidare med. Då är inte det miljöanpassade byggprogrammet grundstenen utan här handlar det om att få fram spetsprojekt. Det hoppas vi få återkomma till i fullmäktige.

Jag vill fråga Björn Ljung, är det så att ni fokuserar så mycket på de boende att ni inte ser att stadens totala boendeyta faktiskt kräver ett ansvar av staden för att kunna ta miljöansvar? Byggnader påverkar miljön, och Stockholm har ett ansvar för att se till att hela vår kommun, både befolkning och de verksamheter som finns, fungerar så att man inte påverkar miljön för de framtida generationerna. Här handlar det om att tänka efter före. Det brukar löna sig i längden. Men den längden är tydligen lite för kort för er.

Anförande nr 220

Ewa Samuelsson (kd): Även om Hammarby Sjöstad är ett pilotprojekt och det finns mycket bra att se där hände det faktiskt en hel del incidenter också. Byggherrarna såg inte till att materialet var skyddat, det blev fuktskador och annat. Inte minst därför ser vi att det är positivt med det byggprogram som nu tas fram.

Vi är positiva till fastighetsnära källsortering. Det vi inte har varit positiva till är att kräva det i befintlig byggnation. Om jag har förstått saken rätt har vi tydligen agerat lite för snabbt i svaret. Om jag har missuppfattat det hela och det här bara gäller i kommande byggnation och inte i befintlig tillstyrker vi hela programmet.

Anförande nr 221

Å s a R o m s o n (mp): Det skulle vara mer logiskt med tanke på hur vi uppfattat Kristdemokraternas hållning i den här frågan tidigare, att ni är för fastighetsnära källsortering. Det betyder bland annat att vi i det program vi använder för nybyggnation också tydligt markerar att det vid nybyggnation är en självklarhet att det ska vara fastighetsnära källsortering.

Sedan har vi den stora massan byggnation i Stockholm som redan är byggd. Där får vi jobba vidare med fastighetsnära källsortering med andra verktyg också.